

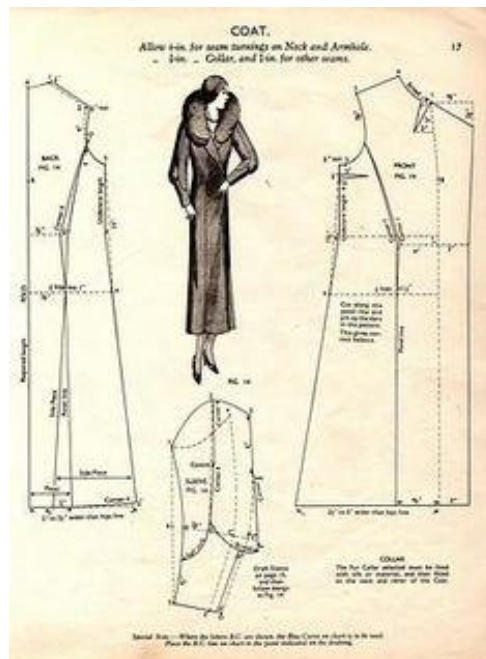
ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΤΜΗΜΑ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Τ.Ε

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ(ΠΑΤΡΩΝ) ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΣΙΜΑΤΙΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ : ΠΡΙΝΙΩΤΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΣΦΥΡΟΕΡΑ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2016

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΤΜΗΜΑ ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Τ.Ε

**Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ(ΠΑΤΡΩΝ)
ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ**

**THE EVOLUTION OF FLAT PATTERN CUTTING OF WOMEN GARMENTS IN
RELATION TO FASHION INDUSTRY**

Για την απόκτηση Πτυχίου Μηχανικού Κλωστοϋφαντουργού

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΣΙΜΑΤΙΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ : ΠΡΙΝΙΩΤΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΣΦΥΡΟΕΡΑ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

Η πτυχιακή εργασία είναι αφιερωμένη

στις οικογένειες μας.

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη...Κατσιματίδου..Ιωάννα.., του...Δημητρίου..., φοιτήτρια του Τμήματος **Κλωστοϋφαντουργών Μηχανικών Τ.Ε.** του Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ, πριν αναλάβω την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας μου, δηλώνω ότι ενημερώθηκα για τα παρακάτω:

«Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε) αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο του συγγραφέα, όσο και του Ιδρύματος και θα πρέπει να έχει μοναδικό χαρακτήρα και πρωτότυπο περιεχόμενο.

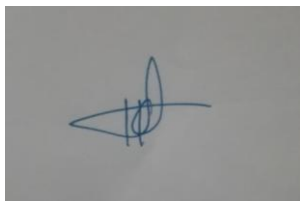
Απαγορεύεται αυστηρά οποιοδήποτε κομμάτι κειμένου της να εμφανίζεται αυτούσιο ή μεταφρασμένο από κάποια άλλη δημοσιευμένη πηγή. Κάθε τέτοια πράξη αποτελεί προϊόν λογοκλοπής και εγείρει θέμα Ηθικής Τάξης για τα πνευματικά δικαιώματα του άλλου συγγραφέα. Αποκλειστικός υπεύθυνος είναι ο συγγραφέας της Π.Ε, ο οποίος φέρει και την ευθύνη των συνεπειών, ποινικών και άλλων, αυτής της πράξης.

Πέραν των όποιων ποινικών ευθυνών του συγγραφέα, σε περίπτωση που το Ίδρυμα του έχει απονείμει Πτυχίο, αυτό ανακαλείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος με νέα απόφασή της, μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, του αναθέτει εκ νέου την εκπόνηση Π.Ε με άλλο θέμα και διαφορετικό επιβλέποντα καθηγητή. Η εκπόνηση της εν λόγω Π.Ε πρέπει να ολοκληρώσει εντός τουλάχιστον ενός ημερολογιακού δμήνου από την ημερομηνία ανάθεσής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18. παρ.5 του ισχύοντος Εσωτερικού Κανονισμού».

Η Δηλούσα

Ημερομηνία

16/12/2016

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη...Νικολάου...Αικατερίνη..., του...Βασιλείου..., φοιτήτρια του Τμήματος **Κλωστοϋφαντουργών Μηχανικών Τ.Ε.** του Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ, πριν αναλάβω την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας μου, δηλώνω ότι ενημερώθηκα για τα παρακάτω:

«Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε) αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο του συγγραφέα, όσο και του Ιδρύματος και θα πρέπει να έχει μοναδικό χαρακτήρα και πρωτότυπο περιεχόμενο.

Απαγορεύεται αυστηρά οποιοδήποτε κομμάτι κειμένου της να εμφανίζεται αυτούσιο ή μεταφρασμένο από κάποια άλλη δημοσιευμένη πηγή. Κάθε τέτοια πράξη αποτελεί προϊόν λογοκλοπής και εγείρει θέμα Ηθικής Τάξης για τα πνευματικά δικαιώματα του άλλου συγγραφέα. Αποκλειστικός υπεύθυνος είναι ο συγγραφέας της Π.Ε, ο οποίος φέρει και την ευθύνη των συνεπειών, ποινικών και άλλων, αυτής της πράξης.

Πέραν των όποιων ποινικών ευθυνών του συγγραφέα, σε περίπτωση που το Ίδρυμα του έχει απονείμει Πτυχίο, αυτό ανακαλείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος με νέα απόφασή της, μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, του αναθέτει εκ νέου την εκπόνηση Π.Ε με άλλο θέμα και διαφορετικό επιβλέποντα καθηγητή. Η εκπόνηση της εν λόγω Π.Ε πρέπει να ολοκληρώσει εντός τουλάχιστον ενός ημερολογιακού δμήνου από την ημερομηνία ανάθεσής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18. παρ.5 του ισχύοντος Εσωτερικού Κανονισμού».

Η Δηλούσα

Ημερομηνία

16/12/2016

Ευχαριστίες

Αρχικά θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας σε όλους τους καθηγητές του τμήματος μας για τις πολύτιμες γνώσεις που μας πρόσφεραν όλα αυτά τα χρόνια. Ιδιαίτερα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την κα.Εμμανουέλα Σφυρόερα για την απεριόριστη βοήθεια της και τον χρόνο που δέχθηκε για να διεκπεραιωθεί αυτή η πτυχιακή εργασία. Επίσης δεν πρέπει να παραλείψουμε τον κ.Γεώργιο Πρινωιτάκη για την καθοδήγηση του. Στη συνέχεια θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις οικογένειες μας και τους φίλους μας για την απέραντη κατανόηση και υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της πτυχιακής εργασίας. Τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλουμε στην φίλη μας Μαρία Μιχαλοπούλου για την στήριξη της και τις πολύτιμες γνώσεις της στον τομέα της μόδας.

Πτυχιακή Εργασία**Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ(ΠΑΤΡΟΝ) ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ****Περιεχόμενα****Περίληψη****Κεφάλαιο 1ο Η Ιστορία της Ενδυμασίας**

1.1 Ο ρόλος της ενδυμασίας.....	5
1.2 Ενδυμασία από την Αρχαία Ελλάδα μέχρι το Βυζάντιο.....	6-15
Α) Αρχαία Ελλάδα.....	6-7
Β) Ετρούσκοι.....	8
Γ) Αρχαία Ρώμη.....	8-10
Δ) Η ενδυμασία στη Μεσοποταμία, Περσία και Αίγυπτος.....	10-13
Ε) Βυζάντιο.....	13-15
1.2 Συμπεράσματα.....	15
1.3 Η έννοια της μόδας στην ένδυση και η οριοθέτηση της μέχρι σήμερα.....	16-19
1.3 Συμπεράσματα.....	20

Κεφάλαιο 2ο Η Δημιουργία του Πατρόν

2.1 Τι είναι το πατρόν.....	21
2.2 Οι δημιουργοί του πατρόν.....	21
2.3 Charls Frederick Worth (1825-1895).....	22-24
2.4 Ebenezer Butterick (1826 – 1903).....	24-25
2.5 Vionnet Madeleine (1876-1975).....	26-28
2.6 Paul Poiret (1879-1944).....	29-31

2.7 Η εξέλιξη του πατρόν.....	32-53
2.7 Συμπεράσματα.....	53
2.8 Μαζική παραγωγή βιοτεχνικού πατρόν.....	54-56
2.8 Συμπεράσματα.....	56

Κεφάλαιο 3^ο Μαζική Εξατομίκευση στη Βιομηχανία της Ένδυσης

3.1 Τι είναι μαζική εξατομίκευση.....	57
3.2 Στρατηγική στην μαζική εξατομίκευση.....	57-58
3.3 Εφαρμογές της μαζικής εξατομίκευσης.....	59-61
3.3 Συμπεράσματα.....	62

Κεφάλαιο 4^ο Οικολογική Μόδα

4.1 Εισαγωγή στην Φιλοσοφία της οικολογικής μόδας.....	63-65
4.2 Σχεδιαστές που υποστηρίζουν την οικολογία.....	65
4.3 Είδη οικολογικών ινών.....	66-68
4.4 Σπουδαιότητα της οικολογικής μόδας.....	68-69
4.4 Συμπεράσματα.....	69

Κεφάλαιο 5^ο Πειραματικό-Ερευνητικό Μέρος

5.1 Εισαγωγή	70
5.2 Εκτέλεση πειραματικού-ερευνητικού μέρους.....	71-87
5.2 Συμπεράσματα.....	88
Σύνοψη.....	89-90
Γλωσσάρι.....	91-92
Βιβλιογραφία.....	93-101

Περίληψη

Το αντικείμενο αυτής της Πτυχιακής πραγματεύεται την εξέλιξη του ιματισμού και των προτύπων κοπής καθώς και της άμεσης, καθοριστικής σχέσης που είχε ο άνθρωπος με αυτά. Η σπουδαιότητα του ενδύματος έγινε έντονη πολύ γρήγορα για τον άνθρωπο, ο οποίος πειραματίστηκε από τα πρώτα στάδια της εμφάνισης του στον πλανήτη γη. Η ευρηματικότητα του τον οδήγησε ταχύτατα στην δημιουργία της πρώιμης μόδας και ο σύγχρονος άνθρωπος, έχοντας σύμμαχο την τεχνολογία κατάφερε να συνεχίσει αποτελεσματικά την προεργασία του παρελθόντος.

Με το πέρασμα των χρόνων και τις σημαντικές κοινωνικοπολιτικές αλλαγές, το ένδυμα πέρασε από διάφορα στάδια, τα οποία μαρτυρούσαν την κατάσταση που επικρατούσε. Το κύρος και η κοινωνική θέση ενός ανθρώπου αναδεικνύονται από την φορεσιά του. Η κάθε ιστορική περίοδος έχει τα δικά της χαρακτηριστικά τα οποία ακολουθούν μια κυκλική διαδρομή. Οι νέες ιδέες και το ταλέντο των ανθρώπων ανέδειξαν τεχνικές και δημιούργησαν περιέργεια και περαιτέρω εξέλιξη. Η μόδα έφτασε στο ζενίθ της και τα αυτοματοποιημένα συστήματα βοήθησαν στην ολοένα και αυξανόμενη ζήτηση. Η ανάγκη του ανθρώπου να ενταχθεί στον κοινωνικό σύνολο φαίνεται πρώτα απ'όλα με την εικόνα που παρουσιάζει. Η μαζική παραγωγή δίνει την δυνατότητα της οικονομικής επιλογής για την δημιουργία στυλ. Από την μεριά τους οι εταιρείες προσπαθούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες του κόσμου, να έχουν κέρδος και να είναι φιλικές προς το περιβάλλον.

Διαπιστώνεται, μέσα από το πειραματικό-ερευνητικό μέρος, η διαχρονικότητα του πατρών. Βασιζόμενες στην μελέτη τις ιστορικής εξέλιξης των γραμμών του ρούχου αποδεικνύεται ότι τα βασικά πρότυπα κοπής παραμένουν ίδια και μπορούν να χρησιμοποιηθούν με ελάχιστες αλλαγές στην δημιουργία ενδυμάτων μέχρι και σήμερα.

Ο άνθρωπος, η τεχνολογία και το περιβάλλον είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της πτυχιακής και παρακάτω παραθέτονται αναλυτικά οι ιδέες και η έρευνα που πραγματοποιήθηκε με αγάπη και ενδιαφέρον.

Summary

The evolution of garments and the decisive influence of mankind upon it is the main context of this thesis. During the past centuries it was the couturier and designers that laid to the foundation of the modern fashion industry as we know it today. This profound impact on fashion is a result of the ingenuity, bravery and creative genius of individuals who were in their lifetime's stylistic and societal visionaries.

Through times the influence of socio-political changes in garments resulted in passing through numerous stages, revealing in this way vital information's about an era. In many cultures, clothing and textile reflect the development of civilization as well as the technologies that had been mastered in different periods of time. Concluding, each decade has its own characteristics that follow a circular pattern. Industrialization brought changes in the manufacture of goods. In many nations, home-made goods crafted by hand have largely been replaced by factory produced goods on assembly lines purchased by consumers. The advent of advanced automated systems has resulted in the creation of mass production. The rapid shifts of custom-made clothes during the industrial revolution were stimulated by the growth of the middle class and the large increase of consuming. Environmental and human rights issues have also become consideration for clothing and spurred the promotion and use of some natural materials such as bamboo that are considered environmentally friendly.

Finally through this study the main purpose of the experiment part is to prove the timelessness of flat sewing patterns. Based on the evidence of this research on the historic evolution of garment lines shows that flat sewing patterns remain the same and can be reused experiencing minor changes, for the creation of up to trend outfits.

Humanity, technology and the environment have the principal role in this thesis. Below follows an analytical presentation of the aforementioned points with love and dedication.

Πρώτο κεφάλαιο

Η Ιστορία της Ενδυμασίας

1.1 Ο ρόλος της ενδυμασίας 1), 3), 4)

Με τον όρο ενδυμασία εννοούμε το σύνολο των ενδυμάτων που απαρτίζουν την εξωτερική εμφάνιση του ανθρώπου, ενώ ο όρος ένδυμα καλύπτει κάθε αντικείμενο κατασκευασμένο από οποιοδήποτε υλικό, κατεργασμένο ή όχι, αν ικανοποιεί τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιείται. Ενδυμασία είναι το σύνολο των διάφορων αντικειμένων που φοράει ο άνθρωπος σε μια χρονική περίοδο με σκοπό την προστασία, την εξυπηρέτηση, την άνεση, την αξιοποίηση και την αισθητική ομορφιά της ζωής του.

Οι πρωτόγονοι άνθρωποι μέσα από τις ζωγραφικές τους παραστάσεις, μας άφησαν στοιχεία σχετικά με την ενδυμασία τους και τον τρόπο που επεξεργάστηκαν ότι τους προσέφερε η φύση. Χρησιμοποίησαν ως πρώτο ένδυμα διάφορα φύλλα, φλούδες δέντρων και χορτάρια τα οποία συναρμολογούσαν κατάλληλα και τα δέρματα από τα ζώα που σκότωναν για να τραφούν. Το δέρμα αυτό στην αρχή ήταν σκληρό καθώς ξεραινόταν στον ήλιο και ήταν δύσκολο να χρησιμοποιηθεί. Όμως χάρη στην ευφειρευτικοτήτά τους κατάφεραν να το μαλακώσουν μασώντας το. Κατόπιν ο πρωτόγονος άνθρωπος θα καλλιεργήσει τις πρώτες φυσικές ίνες, όπως το βαμβάκι και το λινάρι και θα κατασκευάσει τον πρώτο αργαλειό για να αρχίσει να υφαίνει τα πρώτα υφάσματα.

Κατά τους M.J Horn και L.M Gurel υπάρχουν τρεις τύποι ενδύματος στην ιστορία της ενδυμασίας.

- Το ραπτό εφαρμοστό ένδυμα από την παλαιολιθική εποχή
- Το πτυχωτό ένδυμα των Αιγυπτίων, Αρχαίων Ελλήνων και Ρωμαίων
- Το σύνθετο ένδυμα που αποτελείται από πολλά κομμάτια, όπως αυτό των λαών της μέσης Ανατολής.

Ο ρόλος της ενδυμασίας είχε αρχικά προστατευτικό ρόλο. Το ένδυμα προστάτευε το σώμα από τις καιρικές συνθήκες και τους τραυματισμούς. Μετά πήρε επιπλέον ένα διακοσμητικό ρόλο δίνοντας στο άτομο την δυνατότητα προσωπικής έκφρασης. Ήταν και ένα μέσο αναγνώρισης, αφού από το ένδυμα μπορούσε κανείς να αναγνωρίσει την επαγγελματική ή εθνική ομάδα στην οποία ανήκε κάποιος. Η ποιότητα του υφάσματος, τα διακοσμητικά στοιχεία αλλά και το χρώμα διαχώριζαν τις τάξεις.

Οι αρχαίοι Έλληνες έδιναν ιδιαίτερη σημασία στην ενδυμασία και τον καλλωπισμό, αφού η μόδα συνδεόταν με την κοινωνική θέση, το φύλλο, την ηλικία και το επάγγελμα.

Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούσαν χωρίζονταν σε τρεις κατηγορίες.

- Σε ίνες ζωικής προέλευσης (πρόβειο μαλλί, μετάξι, γούνα)
- Σε ίνες φυτικής προέλευσης (βαμβάκι, λινάρι, κάνναβη, μολόχα, βύσσος)
- Σε ορυκτές πρώτες ύλες (αμιάντος) τα οποία έχουν την ιδιότητα να αντέχουν σε υψηλές θερμοκρασίες.

1.2 Ενδυμασία από την Αρχαία Ελλάδα μέχρι το Βυζάντιο [2\)](#), [5\)](#), [6\)](#), [7\)](#), [8\)](#), [9\)](#)

A) Αρχαία Ελλάδα

Η ενδυμασία των αρχαίων Ελλήνων αποτελούνταν από τον Δωρικό πέπλο και τον Ιωνικό χιτώνα που υιοθετήθηκε αργότερα. Ο πέπλος αυτός ήταν από μαλλί, στενός και μονόχρωμος, διακοσμημένος μόνο με μία ταινία διαφορετικού χρώματος, την γνωστή σε όλους μας μπορντούρα. Το ύφασμα σε παραλληλόγραμμο σχήμα είναι ραμμένο στην μία μεριά του. Το ανώτερο τμήμα αυτής της φούστας διπλώνεται πάνω από το υπόλοιπο και σχηματίζει μια αναδίπλωση που ονομάζεται απόπυγμα και είναι χαρακτηριστικό του πέπλου. Από τον Ηρόδοτο μαθαίνουμε πως ο πέπλος αντικαθίσταται από τον Ιωνικό χιτώνα. Ο χιτώνας αυτός ήταν από λινό ύφασμα, είχε και αυτός παραλληλόγραμμο σχήμα αλλά είχε μεγαλύτερο πλάτος από τον πέπλο. Δεν είχε επιπλέον ύφασμα και ήταν ακριβώς από τους ώμους στον αστράγαλο, όπου και δενόταν με μια ζώνη στην μέση και σχημάτιζε μια αναδίπλωση, σαν ένα είδος μπουφάν.

Στο μακρύ παρελθόν οι Έλληνες φορούσαν λευκά ή μονόχρωμα ρούχα. Με τον καιρό τα χρώματα έγιναν φωτεινά και οι γυναίκες προτιμούσαν το κίτρινο, το κόκκινο, το ανοιχτό πράσινο, το λαδί, το γκριζογαλάζιο και το λευκό.

Οι αρχαίοι Έλληνες δεν γνώριζαν τα εσώρουχα με την έννοια που τα γνωρίζουμε εμείς σήμερα. Οι γυναίκες φορούσαν απλώς ένα είδος σουτιέν, που ήταν μια πλατιά λωρίδα υφάσματος διακοσμημένη πλούσια και φοριόταν κατάσαρκα. Χρησίμευε για να αναδείξει και να στηρίξει το στήθος.

Η ζώνη είχε μια μαγική επίδραση στην ενδυμασία των αρχαίων Ελλήνων, από την πολύ χρήση της αποδόθηκε η έννοια του φυλαχτού και θεωρούσαν πως όποιος τη φορούσε προστατευόταν από κάθε κακό. Κατασκευαζόταν ή από σχοινί ή από φαρδιά λωρίδα υφάσματος ή δέρματος.

Οι γυναίκες στην Μινωική-Μυκηναϊκή εποχή, φορούσαν μακριά καμπανόσχημα φορέματα, που είχαν ως σχέδιο διαγώνιες και κάθετες λωρίδες. Στην μέση φορούσαν φουσκωτή ζώνη και το πάνω μέρος του φορέματος είχε ένα βαθύ ντεκολτέ που άφηνε ακάλυπτο το στήθος (ανοικτό περικόρμιο). Κατά τη διάρκεια της μεσομινωικής εποχής η φούστα γίνεται λιγότερο καμπανόσχημη και η ζώνη ακόμα πιο σφιχτή. Από πάνω υπάρχει σφιχτή ζακέτα με ανοιχτό ντεκολτέ. Συμπληρώνεται με μπροστοποδιά πάνω από την φούστα όπου κρέμεται μπροστά και πίσω. Η γυναίκα στην κοινωνία της Μινωικής Κρήτης απελάμβανε ιδιαίτερη ελευθερία. Η γυναικεία εμφάνιση παρουσιάζεται έξυπνη και χαρούμενη που όμοια της δεν βρέθηκε στον αρχαίο κόσμο. Τόσο κατέπληξε τους Γάλλους το 1900 που δέχτηκαν να συγκρίνουν τις κυρίες της Κρήτης, μόνο με τις σπουδαίες κυρίες που ακολουθούσαν πιστά τη μόδα των καιρών τους. Η γνησιότητα του σχεδίου στο γνωστό άγαλμα της «θεάς των φιδιών» και ακόμη αυτή η χάρη και η κομψότητα, μαζί με την εκφραστικότητα είναι καταπληκτική και άξια θαυμασμού σε όλους τους αιώνες.

Στην Θήρα υπήρχαν τρεις τύποι γυναικείων φορεμάτων. Ο πρώτος τύπος ήταν σύνολο δύο τμημάτων. Το πάνω τμήμα ήταν κοντομάνικο ρούχο με βαθύ ντεκολτέ, από πάνω φοριόταν ένα είδος ποδιάς η οποία ήταν διακοσμημένη. Υπήρχε και μια λεπτή ζώνη γύρω από τη μέση. Ο δεύτερος τύπος, ήταν ένα μακρύ αλλά διαφανές ένδυμα με γυμνό στήθος, με μανίκια και μια ποδιά .

Μπροστά υπήρχε μια μακριά σχισμή. Το ένδυμα συμπληρωνόταν με μια ζώνη, η οποία ήταν μια πλατιά λωρίδα ή σπάγγος τυλιγμένος μερικές φορές γύρω από τη μέση. Ο τρίτος και τελευταίος τύπος, ήταν ένα φόρεμα με μανίκια ως τους αγκώνες, το οποίο σκεπάζεται από ένα δεύτερο φόρεμα πιο μακρύ. Φοριέται σαν ορθογώνιο ύφασμα, είναι διαφανές και δίνει την εντύπωση σαν να είναι τυλιγμένο γύρω στο σώμα σαν μανδύας.

Στην Ηπειρωτική Ελλάδα τα φορέματα αποτελούνταν από ένα άνω μέρος σαν κορσέ και από μια διακοσμημένη φούστα με ζώνη. Το στενό ζακετάκι έχει μανίκια ως τους αγκώνες και βαθύ ντεκολτέ το οποίο έκλεινε κάτω από το στήθος. Η ζώνη είναι πλατιά και χαλαρά βαλμένη γύρω από τη μέση. "Όλες οι ραφές είναι στολισμένες. Στην Τίρυνθα βλέπουμε το ντεκολτέ ακόμα πιο βαθύ.

Στην μεταμινωική και μεταμυκηναϊκή εποχή τα ρούχα χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Στα κομμένα και ραμμένα ενδύματα τα οποία πριν φορεθούν είχαν ορισμένο σχήμα εφαρμογής και στα επιβλήματα ή περιβλήματα τα οποία ήταν σαν πολυμορφικά υφάσματα που φορώντας τα τους έδινε το σχήμα και την φόρμα που ήθελες.

Τα γυναικεία ενδύματα αυτής της εποχής, είναι ο χιτώνας, το πέπλο και το ιμάτιο.

Χιτώνας

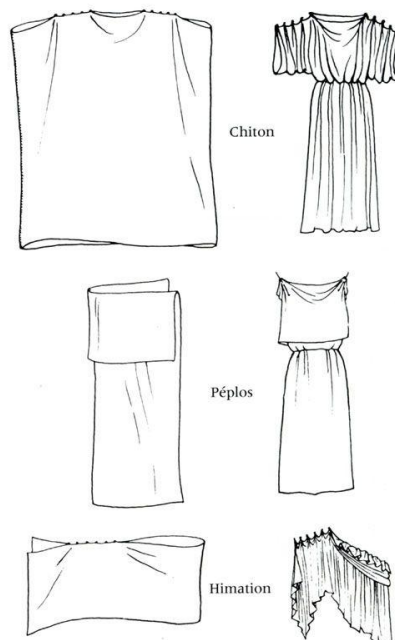
Ήταν ενδύματα φτιαγμένα από λινάρι και μπορούσε να είναι μακρύ ή κοντό. Υπήρχαν δύο βασικά είδη χιτώνα, ο πλατύς και ο στενός. Ο πλατύς χιτώνας βασίζεται στην χρήση δύο μακρουλών ορθογώνιων λωρίδων υφάσματος που έμπαιναν η μία πάνω από την άλλη και ράβονταν μεταξύ τους κατά τις επιμήκειες πλευρές. Ο σωλήνας υφάσματος που σχηματιζόταν, ραβόταν στην πάνω πλευρά, ώστε να σχηματίζονται τρία απαραίτητα ανοίγματα για το κεφάλι και τα χέρια. (Εικ.1)

Ιμάτιο

Ήταν το ρούχο που πήγαινε πάνω απ'όλα. Υπήρχαν δύο τρόποι κατά τους οποίους φοριόταν. Είτε τον έβαζαν γύρω από το σώμα, είτε τον πτύχωναν, είτε τον στερέωναν στον ώμο με μια πόρπη. Ο διακοσμημένος χιτώνας ριχνόταν σαν τούχο πάνω από το κεφάλι και τους ώμους ή ήταν τυλιγμένος σαν σάλι. Ακόμα ριχνόταν συμμετρικά στους ώμους, το οποίο σκέπαζε τη ράχη και οι άκρες περιπλέκονταν με τα χέρια ή ήταν ελεύθερες. (Εικ.2)

Πέπλο

Ήταν ένα μάλλινο ρούχο που έμπαινε γύρω από το σώμα και θηλυκωνόταν με βελόνες πάνω από τους ώμους. Το πέπλο διακοσμείται από ένα απλό τετράγωνο ρούχο, το οποίο διπλωνόταν στη μέση και στην συνέχεια το δίπλωναν ξανά ώστε να σχηματιστεί ένα στρίφωμα. Φοριόταν αν το τραβούσες κάτω από την αριστερή μασχάλη και το στερέωνες πάνω στο δεξί και τον αριστερό ώμο με βελόνες. Επειδή έμενε ανοιχτό στα δεξιά, συνήθιζαν να φοριέται με ζώνη. Αυτό λεγόταν ανοιχτός πέπλος. (Εικ.3)

Εικ. 1, 2 και 3. Ενδύματα μεταμινωικής και μεταμυκηναϊκής εποχής χιτώνας, πέπλο, ιμάτιο. 1)

Β) Ετρούσκοι

Οι ιστορίες για την προέλευση τους είναι συγκεχυμένες. Τα περισσότερα στοιχεία που έχουμε για τους Ετρούσκους, μιας και δεν διασώθηκαν γραπτά κείμενα τους, είναι αποσπασματικά και βασίζονται σε αναφορές σε γραπτά Ελληνικά και Ρωμαϊκά κείμενα.

Η κουλτούρα των Ετρούσκων είχε δεχτεί επιρροές από την αρχαία Ελληνική, μάλιστα η γραφή τους είχε αρχαία Ελληνικά σύμβολα. Στη συνέχεια οι Ρωμαίοι υιοθέτησαν κάποια θρησκευτικά στοιχεία από τους Ετρούσκους. Οι Ετρούσκοι αποτέλεσαν τον κρίκο μεταξύ των Ελλήνων και των Ρωμαίων, επηρεάστηκαν από τους πρώτους και επηρέασαν τους δεύτερους. Αν και λίγα είναι γνωστά για την ενδυμασία τους, οι γυναίκες φορούσαν μια τουνίκα η οποία ήταν εφαρμοστή με ζώνη στην μέση. Οι τουνίκες ήταν χρωματιστές, με πλούσιες μπορντούρες και μαρτυρούσαν και μια ανατολίτικη επιρροή.

Γ) Αρχαία Ρώμη

Η Ρώμη θα γνωρίσει δύο περιόδους ακμής, η μία με το όνομα ρωμαϊκή Δημοκρατία και η άλλη μετά από τον Καίσαρα Οκτάβιο, που κατακτά τον τότε γνωστό κόσμο.

Υπάρχουν δύο τάξεις. Οι πατρίκιοι, οι οποίοι είναι απόγονοι των Λατίνων και οι πληβείοι, οι οποίοι είναι μικροκαλλιεργητές και δούλοι.

Το βασικό χαρακτηριστικό της ενδυμασίας της εποχής είναι, όπως το ένδυμα των κλασικών ελληνικών χρόνων, ο χιτώνας με τις πλούσιες πτυχώσεις. Το βασικό ένδυμα των γυναικών ήταν η τουνίκα, μία εσωτερική και μία εξωτερική. (Εικ.4)

Εικ. 4 Τουνίκα βασικό ένδυμα των γυναικών στην Αρχαία Ρώμη. 2)

Στην αρχή μάλιστα φορούσαν δύο τύπους εξωτερικής τουνίκας, γνωστούς από την αρχαία Ελλάδα, ως πέπλο και χιτώνας. Όταν παντρεύονταν φορούσαν την stola, (Εικ.5)

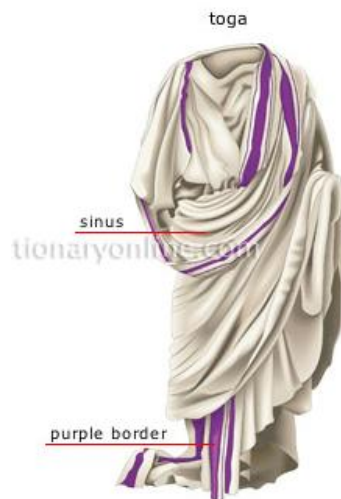

Εικ. 5 Stola επίσημο ένδυμα των γυναικών στην Αρχαία Ρώμη. 3)

μία μακριά και αμάνικη τουνίκα που πιανόταν στους ώμους με κουμπιά ή καρφίτσες και ζώνη κάτω από το στήθος, η οποία φοριόταν πάνω από μία άλλη τουνίκα, η οποία χρησίμευε ως εσωτερικό εσώρουχο. Στην αρχή ήταν από άβαφο μαλλί και αποτελούσε σύμβολο παντρεμένης γυναίκας με βάση το Ρωμαϊκό νόμο.

Πάνω από τις δύο τουνικές φορούσαν την PALLA, ορθογώνια σε σχήμα με την οποία σκέπαζαν και το κεφάλι. Ρίχνονταν πάνω από τον αριστερό ώμο και περνούσε κάτω από τον δεξί και τυλίγονταν γύρω από το σώμα.

Υπήρχε και ένα ένδυμα, Toga, το οποίο αρχικά φοριόταν από άνδρες και γυναίκες, ενώ κατά το μέσο της ρωμαϊκής Δημοκρατίας φοριόταν μόνο από ιερόδουλες. Για τους άνδρες λοιπόν ήταν σημάδι τιμής, ενώ για τις γυναίκες το αντίθετο. Η Toga, διέφερε ανάλογα με το χρώμα, το ύφασμα και την διακόσμηση. (Εικ.6)

Εικ. 6 Toga. 4)

- Toga virilis: ήταν σε λευκό χρώμα, του φυσικού μαλλιού και φοριόταν από ενήλικες άνδρες Ρωμαίους.
- Toga praetexta: ήταν λευκή με μωβ μπορντούρα και φοριόταν από δικαστές.
- Toga pulla: ήταν σκούρου χρώματος και φοριόταν σε περιόδους πένθους.
- Toga candida: ήταν τεχνητά λευκή και φοριόταν από ανώτατους πολιτικούς και αξιωματούχους.
- Toga picta: ήταν μωβ χρώματος στολισμένη με χρυσοκλωστή, που φοριόταν αρχικά από στρατηλάτες και αργότερα από αυτοκράτορες.

Οι πατρίκιες φορούσαν πολλά κοσμήματα, το πιο χαρακτηριστικό ήταν η fibula, ένα είδος παραμάνας που χρησιμοποιούταν για το κλείσιμο των ρούχων η οποία είχε πολλές διακοσμήσεις.

Δ) Η ενδυμασία στην Μεσοποταμία (Μήδοι, Ασσύριοι, Βαβυλώνιοι) Περσία και στην Αίγυπτο

Η μεσοποταμική ενδυμασία χαρακτηριζόταν για την απλότητα της, με τα μακριά κωδωνόσχημα φορέματα και επεδίωκε να τονίσει τον όγκο του ανθρώπινου σώματος.

Μήδοι και Πέρσες

Στην αρχή η ενδυμασία τους επηρεάστηκε από τους Ασσυροβαβυλώνιους, αλλά αργότερα οι λαοί αυτοί δημιούργησαν ένα δικό τους τύπο φορεσιάς. Η μηδική τήβεννος λοιπόν, είναι μακριά, πολύπλοκη, μεγαλοπρεπής

από μετάξι, η οποία θα αποτελέσει το επίσημο ένδυμα των Μηδών και Περσών. Αντιθέτως η καθημερινή τους ενδυμασία, από βαμβακερό στην αρχή και από λινό ύφασμα αργότερα, αποτελείται από μία χειριδωτή τουνίκα και από έναν τύπο φαρδιού παντελονιού σαν φουφούλα, σφιγμένο στους αστράγαλους. Οι τουνίκες της άρχουσας τάξης ήταν από μετάξι κεντημένες με πολύχρωμες διακοσμήσεις. Πάνω από την τουνίκα φορούν την Ασσυριακή κάνδυσ που είναι κόκκινη για τους ανθρώπους της υψηλής κοινωνίας. Οι γυναίκες ντύνονταν και αυτές με την τουνίκα, η οποία είχε σφιχτά μανίκια δεμένα στους καρπούς. Τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν στην ενδυμασία τους ήταν το κόκκινο με άσπρα συνδυασμένα γραμμικά σχέδια, κίτρινο, γαλάζιο και μπλε-πράσινο.

Ασσύριοι

Η ενδυμασία των λαών αυτών στην αρχή ήταν ίδια για άντρες και γυναίκες. Όλοι φορούσαν μια μονοκόμματη ίσια τουνίκα, κατασκευασμένη από χοντρό μάλλινο ύφασμα, που κάλυπτε ολόκληρο το σώμα ή από την μέση και κάτω. Αργότερα όμως η ενδυμασία διαφοροποιείται και ειδικά κατά τους χρόνους της ακμής του λαού από το 745-626 π.Χ. και πιο συγκεκριμένα στο τέλος της βασιλείας του Σαρδανάπαλου. Άνδρες και γυναίκες φορούν δύο τουνίκες με διαφορετικό μάκρος, την εσωτερική (κυδάρης) και την εξωτερική (κάνδυσ) ή μόνο την κυδάρης και μια εσάρπα. Και οι δύο τελειώνουν σε κρόσσια, χαρακτηριστικό της ενδυμασίας αυτών των λαών. Η πρώτη η εσωτερική είναι από λινό ή βαμβακερό ύφασμα με στενά μανίκια μέχρι τους αγκώνες. Η δεύτερη είναι άραφη με ορθογώνιο σχήμα, από λεπτό χρωματιστό μάλλινο ύφασμα, την οποία οι Ασσύριοι διπλώνουν με περίτεχνο ελικοειδές τρόπο γύρω από το σώμα τους και την στερεώνουν με ζώνη στη μέση και πόρτες στους ώμους. Οι γυναίκες φορούσαν από πάνω ένα σάλι, αρχικά από προβεία ζώων και αργότερα από λεπτό μάλλινο ύφασμα πλισαρισμένο που έδενε στη μέση με ζώνη και τελείωνε σε κρόσσια. Επίσης τα κρόσσια διαχώριζαν την κοινωνική θέση των ατόμων και το σάλι διπλωνόταν ανάλογα με την κοινωνική θέση της γυναίκας.

Βαβυλώνιοι

Για τους Βαβυλώνιους το βασικό ένδυμα ήταν ο λευκός χιτώνας που έφθανε ως τα πόδια, αφήνοντας τον αριστερό ώμο των γυναικών γυμνό. Τα υφάσματα αυτά, στην αρχή ήταν λευκά και εκρού, αργότερα όμως έγιναν μπλε και κόκκινα. Διακοσμούσαν με ρόμβους, τρίγωνα και τετράγωνα. Τα μαλλιά ήταν μαύρα, σγουρά και αφήνονταν ελεύθερα ή δένονταν με κορδέλα γύρω από το μέτωπο. Μάλιστα χρησιμοποιούσαν ζεσταμένα σίδερα για να κατασάρωνουν τα μαλλιά τους. Την ένδυση των γυναικών συμπλήρωναν ομπρέλες, βεντάλιες, κτένες από έβενο και κοσμήματα, όπως σκουλαρίκια, βραχιόλια και περιδέραια. Άνδρες και γυναίκες χρησιμοποιούσαν έλαια και οι γυναίκες βάφονταν με χένα. Στην αρχή τα πόδια τους ήταν γυμνά, αργότερα φορούσαν σανδάλια και ψηλές μπότες με χρυσές φούντες ή πόρτες, ανάλογα με την κοινωνική τους θέση.

Αιγύπτιοι

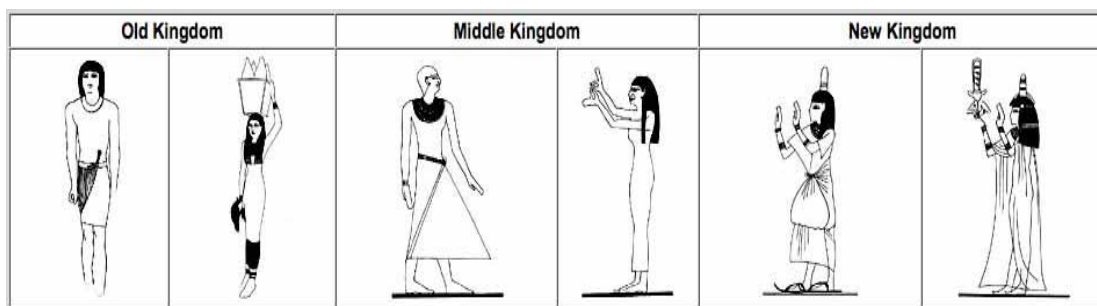
Η αρχαία Αίγυπτος ξεχωρίζει από τους ανατολικούς λαούς και έχει αναπτύξει ένα θαυμαστό πολιτισμό που συνοδεύεται από την οικονομική άνθηση της χώρας. Στην ακμή της η Αίγυπτος πρωτοπορεί στη γεωργία, υφαντουργία, αρωματοποιία και στην τέχνη των κοσμημάτων, στις επιστήμες, παρουσιάζοντας έτσι ένα υψηλό επίπεδο ζωής.

Καλλιεργούσαν το βαμβάκι και το λινάρι (όπως και συνεχίζουν ακόμη) (Εικ.7), τα οποία κατεργάζονταν μόνοι τους και στη συνέχεια υφαίνονταν ωραία ελαφρά και διάφανα υφάσματα συνήθως σε χρώμα εκρού ή λευκό, χρώματα με συμβολικό και θρησκευτικό χαρακτήρα.

Εικ. 7 Ύφασμα βαμμένο στην Αρχαία Αίγυπτο. 5)

Η αιγυπτιακή ενδυμασία παρουσιάζεται στα παλιά αιγυπτιακά μνημεία ως εξαιρετικά απλή και για τα δύο φύλλα. Το κύριο ένδυμα στην γυναικεία ενδυμασία, στην αρχή είναι απλό, κατασκευασμένο από ύφασμα που παρουσιάζει ελαστικότητα, εφαρμοστό μέχρι τους αστραγάλους ώστε να διαγράφεται το σώμα, χωρίς όμως να εμποδίζονται οι κινήσεις. Κρατιέται με φαρδιές λωρίδες από τους ώμους αφήνοντας το στήθος γυμνό. Ύστερα θα φορεθεί η σινδώνα (η δεύτερη ποδιά) ή μια μικρή διάφανη εσάρπα πλισαρισμένη στους ώμους. Στη «μέση αυτοκρατορία» οι γυναίκες προσθέτουν μια φούστα. Στη νέα αυτοκρατορία αρχίζουν να σκεπάζουν και το στήθος με ένα φόρεμα περασμένο πάνω από τον αριστερό ώμο και συγκρατημένο με πόρπη κάτω από το δεξιό στήθος. Η καλάσιρις σφιγμένη στη μέση με ζώνη στολισμένη και τυλιγμένη δύο και τρεις φορές που οι άκρες της φθάνουν μέχρι και τις κνήμες, θα αποτελέσει το ένδυμα πάνω από το σέντι και τη σινδώνα (Εικ.8).

Εικ. 8 Αιγυπτιακή ενδυμασία. 5)

Η καλάσιρις θεωρείται το εθνικό γυναικείο ένδυμα στην Αρχαία Αίγυπτο. Ενώ στην αρχή η γυναικεία ενδυμασία είναι απλή, θα γίνει πολύπλοκη, με πολλούς πλισσέδες, πλούσιες διακοσμήσεις και συμβολικά στοιχεία, ιδιαίτερα στις τάξεις των αξιωματούχων και των πλουσίων. Για τις πλούσιες Αιγύπτειες η πολυτέλεια των υφασμάτων δεν είναι αρκετή. Χρησιμοποιούν κεντήματα, φραμπαλάδες, βραχιόλια, περιδέραια, χαλκάδες για τους αστραγάλους και δαχτυλίδια. Ακόμη βάφουν τα μαλλιά τους, χτενίζουν τα ματόκλαδα τους με μία πράσινη σκόνη, ζωγραφίζουν με μια λεπτή γραμμή τα φρύδια τους και καμιά φορά ακόμα και ολόκληρο το πρόσωπο τους. Τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν ήταν το εκρού και το λευκό, ύστερα το κόκκινο και το κίτρινο. Τα διακοσμητικά που βρέθηκαν στα γλυπτά και στις ζωγραφικές τους παραστάσεις, ακολουθούν το συμβολικό στυλιζάρισμα και παριστάνουν το άνθος του λωτού, σύμβολο της ευφορίας και της αθανασίας, τον αρχαίο λωτό αφιερωμένο στη μητροπαρθένο Ίσιδα, το καλαμπόκι σύμβολο της ευφορίας, το ιερό φίδι σύμβολο της Ίσιδας, τον αετό και τον ήλιο σύμβολα της εξουσίας (Εικ.9).

Εικ. 9 Καλάσιρις το εθνικό γυναικείο ένδυμα. 5)

Αυτά τα σχέδια πάνω στα ξεχωριστά σε ομορφιά υφάσματα τους, στις βεντάλιες, στα κοσμήματα, στα καπέλα, στις ζώνες και στα κιονόκρανα, συνεχίζουν την μυστηριακή τους ζωή και αντίληψη. Οι Αιγύπτιοι, όπως αναφέρει ο Ηρόδοτος, ήταν εραστές της χλιδής. Ζούσαν το μυστηριακό κόσμο μέσα από την πολυτέλεια και τον πλούτο, σε κάθε εκδήλωση τους.

Ε) Βυζάντιο

Ο ρωμαίος αυτοκράτορας Κωνσταντίνος, ίδρυσε την Κωνσταντινούπολη στο αρχαίο Βυζάντιο σαν η καινούργια πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας, πράγμα που έγινε αναγκαίο μετά την επέκταση της αυτοκρατορίας στην Ανατολή. Το 395 μ.Χ ο Μέγας Θεοδόσιος χώρισε την αυτοκρατορία στα δύο, την δυτική και την ανατολική. Όταν η δυτική αυτοκρατορία έπεσε το 476 μ.Χ η ανατολική αυτοκρατορία αποκόπηκε από αυτή και δεχόταν περισσότερη επίδραση από την Ανατολή, που αποτελούσε το κέντρο των εμπορικών συναλλαγών.

Περνάμε λοιπόν αυτό το μεταβατικό στάδιο, μέχρι την άνθηση του Βυζαντίου από τον πέμπτο αιώνα και μετά, με ρούχα που συνεχίζουν την Ελληνική και Ρωμαϊκή παράδοση. Με την αυξανόμενη επίδραση από την ανατολή, έχουμε την ανάπτυξη του γνήσιου βυζαντινού κοστούμιού, που επηρέασε, με την επιβλητικότητα του και τις γραμμές ντυσίματος, όλο το Μεσαιωνικό κόσμο της δύσης. Το χαρακτηριστικό του Βυζαντινού ρούχου είναι η άφθονη χρήση χρωμάτων από όλη τη χρωματική γκάμα και ο πλούτος των υφασμάτων, κυρίως το μετάξι, δουλεμένο με χρυσές κλωστές. Τα μοτίβα που χρησιμοποιούσαν στην διακόσμηση των ρούχων δείχνουν επιδράσεις:

α) από την Ανατολή (Μυθολογικά σχέδια)

β) από τις κλασικές εποχές (Ελλάδα, Ρώμη)

γ) από θρησκευτικές σκηνές (Χριστιανική πίστη)

Πολλές από αυτές τις διακοσμήσεις, βρίσκονται σε ένα κεντημένο έμβλημα το *tablion* (Εικ.10) στο εμπρός μέρος της κάπας. Η έντονη εντύπωση που δίνεται από τα βυζαντινά ρούχα, κυρίως τα αυτοκρατορικά, είναι ότι έχουν εκκλησιαστική εμφάνιση.

Εικ. 10 Κεντημένο έμβλημα *tablion*. 6)

Οι γυναίκες προτιμούσαν τους φαρδιούς, μακρούς και με μακριά μανίκια χιτώνες που κάλυπταν τελείως τα χέρια τους, μαζί με εσάρπες, μαντήλια και καλύμματα της κεφαλής, που σχετιζόνταν βέβαια με την ηθική της εποχής. Έτσι φορούσαν μανδύα με μακριά μανίκια και κάλυμμα της κεφαλής πάνω από το στιχάριο (χιτώνα), φρόντιζαν τα μαλλιά τους και μακιγιάρονταν, ενώ οι πλούσιες φορούσαν πολυτελή ενδύματα, μεταξωτά και λινά. Ο μανδύας στηριζόνταν στους ώμους και στερεωνόταν μπροστά με μια καρφίτσα (πόρπη), και ήταν είτε σαν μακρύ γιλέκο, είτε σαν παλτό. Επίσης, οι γυναίκες φορούσαν πουκαμίσες με ζώνη στη μέση. Πολλές φορές όμως φορούσαν την πουκαμίσα τελείως ριχτή. Συνηθίζονταν το «κοντό πάνω από το μακρύ» συνδυάζοντας δύο πουκαμίσες, μια μακριά και από πάνω μια κοντή. Η δεύτερη πουκαμίσα μπορούσε να είναι αμάνικη.

Η τήβεννος αντικαθίσταται από μία κάπα. Υπάρχουν τρία είδη τέτοιας κάπας.

α) η απλή ορθογώνια, που πιάνει στον ώμο με μία πόρπη και φτάνει μέχρι τον αστράγαλο.

β) μια ημικυκλική, με παρόμοιες διαστάσεις που δένει στον δεξί ώμο και

γ) μια κυκλική, που ράβεται εμπρός με άνοιγμα για το κεφάλι.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό του Βυζαντινού ρούχου, είναι το ωμοφόριο. Είναι μία απλή λωρίδα σκληρού υφάσματος και αρκετά μακρύ, που τυλιγόταν γύρω από το λαιμό και το κορμί με διάφορους τρόπους. Ήταν πλούσια διακοσμημένο ή κεντημένο με πετράδια.

Τα χρώματα των ρούχων των Βυζαντινών ήταν ζωηρά, γαιώδη, μια και προέρχονταν από φυσικά υλικά, όπως: καφέ, ώχρα (κιτρινωπό – μουσταρδί), πράσινο, σταχτί. Το λευκό συμβόλιζε την αγνότητα, αλλά και τη σεμνότητα, συμβολισμός που έχει διατηρηθεί ως τις μέρες μας με το λευκό που φοράνε οι νύφες. Αντίθετα, το μαύρο ήταν χρώμα της στενοχώριας· το φορούσαν οι γυναίκες και οι άντρες όταν είχαν χάσει δικό τους αγαπημένο άνθρωπο, καθώς και οι κληρικοί και όσοι είχαν επιλέξει τον μοναχικό βίο (καλόγριες, καλόγεροι) επειδή πενθούσαν για τις αμαρτίες του κόσμου, αλλά και επειδή είχαν αφιερωθεί στον Θεό και είχαν απαρνηθεί τις χαρές των κοσμικών.

Συμπεράσματα

Το ένδυμα αποτελεί μια δυναμική μορφή πολιτισμού με ιστορική, κοινωνική, ψυχολογική, οικονομική διάσταση και είναι κομμάτι αυτογνωσίας του λαού που το δημιουργήσε. Η συνάντηση παλαιότερων με νέες αισθητικές αξίες, μπορεί να οδηγήσει σε μετεξέλιξη παραδοσιακών μορφών τέχνης προς σύγχρονες. Η ιστορική εξέλιξη της ενδυμασίας υποδηλώνει την εξέχουσα θέση που κατέχει η ενδυμασία στη ζωή του ανθρώπου. Σε κάθε στάδιο της εξελικτικής πορείας της ενδυμασίας, συναντούμε διαφορετικές ενδυματολογικές τεχνικές και τάσεις που είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τις επικρατούσες ιστορικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες. Ακόμη, το ένδυμα σε αρκετές περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκε προκειμένου να βοηθήσει το άτομο να επιτύχει τα αισθητικά ιδεώδη της εποχής του. Η μόδα είναι ένα πεδίο πολιτισμού. Πάνω σε ένα κομμάτι ύφασμα μπορούμε να ερευνήσουμε την ανθρώπινη δραστηριότητα, μέσα από κοινωνικούς, οικονομικούς και γεωγραφικούς δρόμους.

1.3 Η έννοια της μόδας στην ένδυση και η οριοθέτηση της μέχρι σήμερα 10), 11), 12)

Μόδα είναι η παροδική συνήθεια που για ορισμένο χρονικό διάστημα γενικεύεται σε μεγάλο φάσμα της κοινωνίας, σε ότι αφορά την ενδυμασία, την κόμμωση, τη μουσική και την τέχνη γενικότερα. Είναι στην πραγματικότητα ένα πολυσύνθετο φαινόμενο που καθρεφτίζει τις κατευθύνσεις και τις εξελίξεις μιας κοινωνίας σε μια ορισμένη ιστορική περίοδο. Ο ρόλος της είναι να εισάγει στην κοινωνία, με τη γρήγορη μετάδοση και αφομοίωση, νέες συμπεριφορές και πεποιθήσεις.

Η μόδα σαν μορφή φαινομένου, έχει τη δική της φύση και μία επίδραση καθοριστική, που ομοιόμορφα μεταδίδεται προς όλες τις κοινωνικές κατευθύνσεις και προσδιορίζει την κάθε εκδήλωση του ανθρώπου, μέσα στο κοινωνικό σύνολο που είναι ενταγμένος. Η μόδα εξελίσσεται και λειτουργεί μόνο σε κοινωνίες όπου υπάρχει εξέλιξη, που τα μέλη της βρίσκονται σε σημείο ανάπτυξης, προόδου και οικονομικής ευημερίας. Είναι φυσικό, όσο μεγαλύτερη είναι μια κοινωνία τόσο μεγαλύτερη είναι και η έκταση της επίδρασης της μόδας. Η μόδα ακολουθεί τα κοινωνικά δεδομένα και τον άνθρωπο που ζει μέσα σε αυτά, προτρέποντας τον να ακολουθήσει τις επιταγές και τα καλέσματα της. Σήμερα ο άνθρωπος έχει την επιλογή να ακολουθήσει ότι τον αντιπροσωπεύει και τον εκφράζει, από αυτά που προσφέρει η μόδα. Πλέον η μόδα συνδέεται με την εξέλιξη του ανθρώπου. Είναι ένας τρόπος εξωτερίκευσης των συναισθημάτων, διαθέσεων και των προθέσεων μας. Η μόδα βρίσκεται παντού γύρω μας, στους δρόμους, στα σχολεία, στην δουλειά, έχει να κάνει με όλα όσα μας περιβάλλουν και με όλα όσα συμβαίνουν ανά τον κόσμο.

Οπωσδήποτε η μόδα αποτελεί αντανάκλαση των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών και ενσαρκώνει το πνεύμα της κάθε εποχής. Για παράδειγμα στην κλασική εποχή επικρατεί η απλή φορεσιά με τον απέριπτο χιτώνα. Αντίθετα η πολυτέλεια της Βυζαντινής αυλής επιβάλλει πολυτελή φορέματα από μετάξι και άλλα βαρύτιμα υφάσματα, ενώ ταυτόχρονα ο χριστιανισμός επέβαλλε την αυστηρότητα του τρίχινου χιτώνα. Χαρακτηριστικό της ναπολεόντειας εποχής είναι η έλλειψη επιτήδευσης, ενώ η παλινόρθωση των Βουρβώνων έφερε πάλι στο προσκήνιο τα κρινολίνα και τα φορέματα σε σχήμα κουδουνιού. Η βιομηχανική επανάσταση οδήγησε τη μόδα σε απλούστερα μονοπάτια. Αξίζει να αναφερθεί η επιρροή της αρχαίας Ελλάδας στην σύγχρονη μόδα. Η ελληνική σκέψη στους κλασικούς χρόνους επιδέχτηκε τεράστια αλλαγή. Μεταπήδησε από την ακαμψία και τη στασιμότητα, σε μια νέα ιδεολογία, αυτή της κίνησης. Τα γλυπτά είχαν πιο χαλαρές και οργανικές φόρμες. Είχαν ένα είδος κίνησης και αυτό φαινόταν ακόμα και στα αέρινα υφάσματα που αποτυπώνονταν με μεγάλη επιτυχία και ρεαλιστικότητα. Χρησιμοποιούσαν για να φτιάξουν τα ρούχα τους, βαμβάκι, μαλλί και αργότερα λινό και καθαρό μετάξι, αέρινα λεπτά υφάσματα που τους επέτρεπαν να σχηματίζουν ντραπέ, πλισαρίσματα και πτυχώσεις στα ρούχα. Ήταν οι πρόδρομοι των πτυχώσεων και του πλισαρίσματος. Βύθιζαν τα υφάσματα σε ένα λουτρό αμύλου και στην συνέχεια τους έδιναν προσεκτικά φόρμα-κάμψη, αφήνοντάς τα να στεγνώσουν στον ήλιο. Όσον αφορά το χρώμα, είχαν καθαρά και φωτεινά χρώματα. Ήταν ο ζωγράφος Πολύγνωτος (475-447 π.Χ) ο οποίος έβαψε σε έντονα χρώματα τα υφάσματα και αποτύπωσε λουλούδια δημιουργώντας τα πρώτα τυπώματα.

Τα τελευταία χρόνια η μόδα παρουσιάζει αναρίθμητες πλευρές. Μέσα απ' αυτήν μπορούμε να σκιαγραφήσουμε την εξέλιξη των εθίμων, των ιδεών, του τρόπου ζωής, της υλικής και της ηθικής κατάστασης της κοινωνίας γενικά. Ο χαρακτηρισμός «μοντέρνος» αποδίδεται τόσο σε αντικείμενα όσο και σε αντιλήψεις και το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει ότι η μόδα αποτελεί σημαντικό κεφάλαιο του σύγχρονου ανθρώπου και ειδικότερα του νέου. Κολακεύει τη φιλαρέσκειά του, προσφέροντάς του την αίσθηση της διάκρισης και της επιβεβαίωσης.

Η μόδα έχει ήδη φτάσει στο αποκορύφωμά της και έχει μπει ολοκληρωτικά στη ζωή μας. Δυστυχώς, όμως, η επιρροή της στις μάζες πολλές φορές έχει αντίθετα αποτελέσματα που αποκλίνουν από τα θετικά. Έχει κυριαρχήσει το εφήμερο και το παράλογο. Οι μεγάλοι οίκοι μόδας ασκούν επάνω μας ένα είδος τυραννικής επιβολής, την οποία επιτυγχάνουν μέσω της τηλεόρασης και των άλλων μέσων μαζικής ενημέρωσης. Αυτό σταδιακά έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη καλαισθησίας και ταυτόχρονα ισοπεδώνει τις ατομικές ιδιαιτερότητες και τις προσωπικές προτιμήσεις, κάνοντάς τον καθένα δέσμιο των τάσεων που επικρατούν.

Μέσω επωνύμων προσώπων, όπως για παράδειγμα ηθοποιών και τραγουδιστών, ενισχύονται αμφισβητούμενα πρότυπα συμπεριφοράς, που αποδέκτες έχουν συνήθως τους νέους. Επίσης, ένα άλλο μειονέκτημα της σύγχρονης μόδας είναι η κερδοσκοπία σε βάρος του καταναλωτικού κοινού. Για παράδειγμα ένα ρούχο που αντικειμενικά η αξία του είναι πολύ χαμηλή, μπορεί να πωλείται ακριβά μόνο και μόνο από το γεγονός ότι φοριέται πολύ και συμβαδίζει με τις νέες τάσεις.

Η μόδα χαρακτηρίζεται σαν κοινωνικό φαινόμενο, έτσι είναι εύκολο να αντιληφθεί κανείς πως οτιδήποτε επηρεάζει τη δομή και την πρόοδο μιας κοινωνίας, επηρεάζει και την μόδα της. Η μόδα μιας κοινωνίας δέχεται σε κάθε εποχή, τις επιρροές των θρησκευτικών πεποιθήσεων, της πολιτικής, των ιδεωδών, της οικονομικής κατάστασης και των κοινωνικών καταστάσεων. Σε κάθε εποχή αναπτύσσονται και κάποια ιδεώδη. Δεν έχει σημασία από που προέρχονται, αλλά είναι φανερό πως η επίδραση τους εμφανίζεται οξύτερα πάνω στην ενδυμασία των ανθρώπων. Κοινωνικά ιδεώδη, ειδικά αυτά που έχουν σχέση με την θρησκεία, επηρεάζουν τη μόδα των ενδυμάτων κάνοντας τα συντηρητικά και μουντά, όπως για παράδειγμα στην Βυζαντινή εποχή ή στην Αγγλία του 17^{ου} αιώνα με τον πουριτανισμό. Από την ενδυμασία των ανθρώπων, διαφαίνεται αν μια χώρα είναι γεωργική ή βιομηχανική, αν βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση ή αν τα μέλη της ζουν μια ειρηνική και ήσυχη ζωή. Η επίδραση του κινηματογράφου και του θεάτρου πάνω στη μόδα τη ενδυμασίας είναι καθοριστική. Σε κάθε δεκαετία του περασμένου αιώνα υπήρχαν ένα ή και περισσότερα πρότυπα που κινούσαν τα νήματα και ο κόσμος αντέγραφε το στυλ και το ύφος τους, τα οποία συνεχίζουν να επηρεάζουν και να εμπνέουν ακόμα και σήμερα.

Λίγες δεκαετίες πριν, το κέντρο της μόδας ήταν στο Παρίσι, σήμερα υπάρχουν πολλά κέντρα μόδας μέσα από τα οποία, υιοθετούνται και διαδίδονται οι νέες τάσεις, οι οποίες με ταχύτατο ρυθμό γίνονται αποδεκτές από εκατομμύρια ανθρώπους στον κόσμο.

Ο σχεδιαστής Franco Moschino, λέει ότι η εξέλιξη του ρούχου σταμάτησε το 1950. Τότε φτιάχτηκαν ρούχα που μπορούν να διαρκέσουν 4000 χρόνια. Τα υπόλοιπα ήρθαν χωρίς να υπάρχει πραγματική ανάγκη και ήταν

αποτέλεσμα του καταναλωτισμού. Να λοιπόν γιατί η μόδα κάνει κύκλους. Δεν υπάρχουν μεγάλα περιθώρια για νέα πράγματα. Η αλλαγή όμως μπορεί να γίνεται με την χρήση νέων υλικών και τεχνολογιών και με καινοτόμους συνδυασμούς.

Εν κατακλείδι, η μόδα βρίσκεται στον καθένα από εμάς ξεχωριστά και σε όλους μαζί. Είναι έκφραση και δημιουργικότητα βρίσκεται στον τρόπο με τον οποίο μιλάμε, κινούμαστε, χαιρετάμε και φοράμε τα ρούχα μας. Αν μέσα σε όλο αυτό το τεράστιο φάσμα της μόδας, βάλει ο καθένας το προσωπικό του γούστο και την πινελιά του, τότε ο κόσμος θα γίνει μια αστείρευτη πηγή έμπνευσης με μοναδικές οντότητες, που θα μιλάνε, δίχως να έχουν ανοίξει το στόμα τους.

Εικ.11 Ένδυμα εμπνευσμένο από τον πίνακα Μοντριάν. 7)

Εικ.12 Fashion design. 8)

Εικ.13 Fashion show. 10)

"Fashion is a language.
Some know it, some
learn it, some never will
- like an instinct."
—Edith Head

Εικ.14 Quote by Edith Head. 9)

Συμπεράσματα

Η ενδυμασία είναι ένα από τα σημαντικότερα συστατικά της καθημερινής μας ζωής και ταυτόχρονα σημαντικό πολιτιστικό στοιχείο, καθώς οι διάφορες εποχές της κάθε κοινωνίας κρίνονται και από την ενδυμασία των ανθρώπων, αλλά και ο ίδιος ο άνθρωπος σε οποιαδήποτε εποχή, κρίνεται από την ενδυμασία του. Η μόδα ολοκληρώνει έναν άνθρωπο και δραστηριοποιεί άνδρες και γυναίκες ώστε να επιτύχουν την συμβολή τους στο κοινωνικό σύνολο. Η μόδα βοηθάει στο να αναπτυχθεί ο τύπος και η προσωπικότητα.

Όσο πιο ανεπτυγμένη είναι μια κοινωνία τόσο μεγαλύτερη είναι και η έκταση της επιρροής της μόδας. Ο άνθρωπος σαν μέρος ενός κοινωνικού συνόλου, με το ντύσιμό του επιζητά να κάνει αισθητή την παρουσία του και να ενταχθεί αρμονικά ή να υπερισχύσει σε μία κοινωνική ομάδα. Είναι κάτι που από την προϊστορική εποχή μέχρι και σήμερα δεν έχει αλλάξει, όση εξέλιξη και να έχει επέλθει στην κοινωνία.

Δεύτερο κεφάλαιο

Η Δημιουργία του Πατρών

2.1 Τι είναι το πατρών

Το πατρών είναι η βάση για τον σχεδιασμό του ενδύματος. Είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες για το τελικό αποτέλεσμα ενός καλού ρούχου, έχει να κάνει με την εφαρμογή αλλά και με την συμπεριφορά του υφάσματος. Χρήσιμη πληροφορία για το πατρών είναι το είδος του υφάσματος που προτείνεται για το ρούχο που θα φτιαχτεί, καθώς και πόσα μέτρα θα χρειαστεί ανάλογα με το φάρδος. Γιατί ανάλογα τη δομή του υφάσματος (υφαντό ή πλεκτό) διαφοροποιείται η βάση πατρών που θα χρησιμοποιηθεί. Δεδομένου ότι τα υφάσματα συμπεριφέρονται με διαφορετικό τρόπο, είναι σκόπιμο να λαμβάνεται αυτό υπόψη, μέχρι να αποκτηθεί η εμπειρία με τα διαφορετικά υφάσματα, ώστε να γίνονται παραλλαγές.

Το δεύτερο είναι, αφού έχει αγοραστεί το ύφασμα, η «κάτοψη» του κοψίματος που δείχνει, πώς θα πρέπει να τοποθετηθούν τα κομμάτια του πατρών στο ύφασμα για να κοπεί με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Πρέπει το πατρών να τοποθετείται πάνω στο ύφασμα με τέτοιο τρόπο ώστε να ελαχιστοποιηθεί η απώλεια του υφάσματος και φυσικά με την σωστή φορά, παράλληλα με το ίσιο του υφάσματος.

Το πατρών όπως θα αναφερθεί και παρακάτω, ήταν ο λόγος που η μόδα ξεκίνησε να ανθίζει και η μαζική παραγωγή να παίρνει τεράστιες διαστάσεις, φτάνοντας στα σημερινά επίπεδα, όπου η μαζική παραγωγή και η μόδα επηρεάζουν αλλά και προσφέρουν δουλειά σε εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο.

2.2 Οι σημαντικότεροι δημιουργοί του πατρών

Οι δημιουργοί του πατρών θα μπορούσε κανείς να πει ότι είναι πολλοί και διάφοροι, καθώς ο κάθε σχεδιαστής έβαλε τον λίθο του και τις προτότυπες του γνώσεις, όμως σαν εφευρέτης του πατρών αναφέρεται ο Butterick, ο οποίος θα αναφερθεί αναλυτικότερα παρακάτω.

2.3 Charls Frederick Worth (1825-1895) 1), 2), 3), 4), 5)

Ήταν Άγγλος σχεδιαστής μόδας και ιδρυτής του «House of Worth», ένα από τα πιο γνωστά καταστήματα του 19^{ου} και αρχών του 20^{ου} αιώνα. Θεωρείται από πολλούς ο πατέρας της υψηλής ραπτικής -αν και υπάρχουν αναφορές, πως στην υψηλή ραπτική πρωτοστάτησε η Rose Bertin (1747-1813). Ο Γαλλικός όρος haute couture, σημαίνει υψηλή ραπτική και είναι η δημιουργία μοναδικών ρούχων, εξ ολοκλήρου φτιαγμένων στο χέρι, από την αρχή μέχρι το τέλος. Ήταν κατασκευασμένα από υψηλής ποιότητας υφάσματα και με έμφαση στην λεπτομέρεια.

Ο Ναπολέοντας ΙΙΙ ανέβηκε ως αυτοκράτορας και πήρε για σύζυγο του την μοδάτη Ευγενία. (Εικ.15)

Εικ. 15 Αυτοκράτειρα Ευγενία. 1)

Έτσι, η αναζωογόνηση της μόδας του Παρισιού ξεκίνησε από τον αυτοκράτορα και την εμμόνη της συζύγου του με τα ρούχα και την υψηλή ραπτική, όπως αντικατοπτρίστηκε στα τέλη του 18^{ου} αιώνα.

Ο Worth ήταν πρωτοπόρος σχεδιαστής που θέλησε να κάνει το φόρεμα του 19^{ου} αιώνα πιο άνετο για την καθημερινή ζωή και τις γυναίκες, που συχνά δυσκολεύονταν να καλύψουν τις καθημερινές τους ανάγκες και την φροντίδα των παιδιών τους, εξαιτίας του όγκου και της δυσκαμψίας των φορεμάτων. Η απλοποίηση λοιπόν της τότε τάσης στα φορέματα, το «κρινολίνο» (Εικ.16-17) έγινε με παρέμβαση στο μπροστά μέρος του στεφανιού, απελευθερώνοντας τα πόδια της γυναίκας. Έτσι η νέα γραμμή που δημιουργήθηκε ήταν η «πριγκηπτική γραμμή» (princess line). (Εικ.18)

Εικ. 16 και 17 Φόρεμα του 19^{ου} αιώνα «κρινολίνο». 2)

Εικ. 18 Νέα γραμμή φορέματος η «πριγκηπική γραμμή». 3)

Λέγεται πως κάποιες από αυτές τις αλλαγές, έγιναν κατόπιν απαίτησης της Ευγενίας, η οποία ήταν η πιο σημαντική πελάτισσα του και τον είχε υπό την προστασία της.

Στα μέσα του 19^{ου} αιώνα δε ράβει πια ρούχα κατά παραγγελία και σύμφωνα με τις επιθυμίες των πελατών του, αλλά προετοιμάζει τις δικές του συλλογές (κολεξιόν), τις οποίες παρουσιάζει στις κυρίες της υψηλής κοινωνίας, που δεν έχουν παρά να διαλέξουν ένα ύφασμα ή ένα σχέδιο από αυτά που προτείνει ο Worth και ο ίδιος στη συνέχεια να το κατασκευάσει στα μέτρα τους.

Με τον τρόπο αυτό, ο Worth κάνει ένα σημαντικό βήμα στην ιστορία του σχεδιασμού των ενδυμάτων, αφού καταφέρνει να προάγει τον ράφτη σε δημιουργό Μόδας και τον χειροτέχνη σε καλλιτέχνη. Ο Worth δεν ράβει απλά ρούχα, δημιουργεί Μόδα. Ντύνει τις βασίλισσες και τις πριγκίπισσες, τις ηθοποιούς και τις μεγαλοαστές. Το προσωπικό του γούστο είναι αναφορά για την υψηλή κοινωνία. Οι δημιουργίες του, που ήταν πάντοτε της Μόδας, θα συνεχίσουν να δίνουν το στίγμα της υψηλής ραπτικής μέχρι τη δεκαετία του 1920.

Το Metropolitan Museum of Art είχε πει πως η «επιθετική του αυτοπροβολή» του χάρισε τον τίτλο του πρώτου μόδιστρου. Από την δεκαετία του 1870, το όνομα του εμφανίστηκε σε πολλά γυναικεία περιοδικά, που διαβάζονταν ευρέως από την κοινωνία.

2.4 Ebenezer Butterick (1826 – 1903) 6)

Θεωρείται ο πατέρας του πατρών μαζί με την σύζυγο του Elen Augusta Pollard Butterick. Δημιούργησαν πατρών (πρότυπο χάρτινο φόρεμα) που προσφέρονται πολλαπλά και σε διάφορα μεγέθη. Το ζευγάρι ξεκίνησε να τα πουλάει το 1863. Το προϊόν έφερε επανάσταση στο ράψιμο στο σπίτι. Η ιδέα προήλθε από την απογοήτευση του Butterick για τα σχέδια που υπήρχαν μόνο σε ένα μέγεθος για κάθε σχέδιο. Έτσι επινόησε την χειροκίνητη αλλαγή μεγέθους, χρησιμοποιώντας χαρτί ή με κερί κατευθείαν πάνω στο ύφασμα.

Σαν έμπειρος ράφτης, είχε την πείρα και ήταν εξοικειωμένος στο να ταιριάζει διαφορετικά μεμονωμένα κομμάτια καθώς και να αναδιαμορφώνει παλιότερα-στοκ πατρών, κατά παραγγελία.

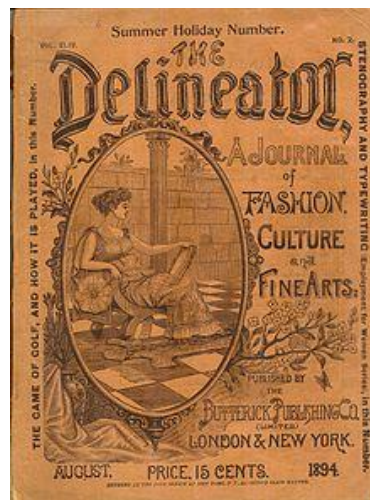
Ξεκίνησε τις εργασίες για τα πρότυπα, στο ίδιο λεπτό χαρτί, συνδυάζοντας όλα τα κομμάτια του πατρών στην ίδια επιφάνεια, τα οποία χρησιμοποιούνταν από διάφορες επιχειρήσεις. Το λεπτό χαρτί είχε το πλεονέκτημα να κοπεί σε δεκάδες κομμάτια ταυτόχρονα-διευκολύνοντας έτσι την μαζική παραγωγή και μπορούσε εύκολα να διπλωθεί και να αποσταλεί σε όλη τη χώρα.

Τα πρότυπα σχέδια του Butterick τον έκαναν ευρέως γνωστό και τα πατρών του έγιναν αγαπητά από γυναίκες που έραβαν στο σπίτι, καθώς τους δινόταν η δυνατότητα να φτιάξουν μοντέρνα σχέδια πιο οικονομικά, εφόσον τα κατά παραγγελία σχέδια ήταν προνόμιο των πλουσίων. (Εικ.19)

Εικ. 19 Πρότυπα σχέδια του Butterick. 4)

Το 1867 ο Butterick εξέδωσε ένα περιοδικό στο οποίο προωθούσε τα πατρών του (Ladies Quarterly of Broadway Fashions), το οποίο διαδέχθηκε από το μηνιαίο Metropolitan το 1868. (Εικ.20)

Εικ. 20 Γυναικείο περιοδικό «The Delineator το 1867». 5)

2.5 Vionnet Madeleine (1876-1975) 7), 8), 9)

Η Madeleine Vionnet γεννήθηκε το 1876 και ξεκίνησε να ράβει μόλις στην ηλικία των 11. Μετά από ένα πολύ σύντομο γάμο, άφησε τον άντρα της και πήγε στο Λονδίνο, όπου και εργάστηκε σαν ράφτρα σε ένα νοσοκομείο, όπου και εξοικιώθηκε με την μαζική παραγωγή.

Τελικά επέστρεψε στο Παρίσι και εκπαιδεύτηκε στον οίκο Callot Soeurs and Jaques Doucet. Στον Callot Soeurs έμαθε για το λοξό κόψιμο του ρούχου. Η Madeleine πολλές φορές αναφέρθηκε σαν η εφευρέτρια του λοξού κοψίματος, κάτι το οποίο η ίδια δεν παραδέχθηκε ποτέ. Πάντως έκανε την καλύτερη χρήση αυτής της τεχνικής και την οδήγησε στην τελειότητα. Η κοπή στο λοξό (bias cut). (Εικ.21)

Εικ. 21 Λοξό κόψιμο ρούχου. 6)

είναι ένας διαγώνιος τρόπος κοπής του υφάσματος ο οποίος έχει σαν συνέπεια να του δίνει ελαστικότητα και κίνηση. Φτιάχνοντας φορέματα κατά αυτό τον τρόπο, αυτά μπορούν να φορεθούν από το κεφάλι. Δημιούργησε υφάσματα που ήταν εύκολο να φορεθούν και να βγουν (κάτι το οποίο ήταν επανάσταση από μόνο του), ήταν άνετα και έδιναν ελευθερία κινήσεων.

Η τεχνική της Madeleine έκανε τα φορέματα να αγκαλιάζουν το γυναικείο σώμα αναδεικνύοντας τις φυσικές του ομορφιές, σε αντίθεση με τους ασφυκτικούς κορσέδες και τα βαριά δυσκίνητα υφάσματα.

Το 1912 ιδρύθηκε ο οίκος Madeleine Vionnet, αλλά δύο χρόνια αργότερα αναγκάστηκε να κλείσει, εξαιτίας του πρώτου Παγκοσμίου πολέμου και η ίδια πήγε στην Ρώμη.

Το 1919 ο οίκος άνοιξε πάλι και ξεκίνησε να σχεδιάζει υφάσματα και κοσμήματα εκτός από τα ρούχα.

Η Madeleine πάντα σχεδίαζε τα ρούχα της κάνοντας μουλάζ (drapping)(Εικ.22) χρησιμοποιώντας μία κούκλα που ήταν στο μισό μέγεθος από ένα συνηθισμένο σώμα. Το πατρών αργότερα πέραγε από την αρχι-ράφτρα, όπου και έβγαине το πρώτο σχέδιο σε χαρτί. Ήταν ένας νέος τρόπος δημιουργίας του πατρών, επειδή κάθε ύφασμα έχει διαφορετική συμπεριφορά, εξαιτίας της σύνθεσης και της ύφανσης και δεν αντιδρά με τον ίδιο τρόπο.

Εικ. 22 Μουλάζ «drapping». 7)

Ο οίκος ήταν στο απόγειο του την δεκαετία '20 και '30. Πολλά από τα σχέδια της ήταν εμπνευσμένα από την αρχαία Ελλάδα (Εικ.23) και τις Αιγυπτιακές τοιχογραφίες. Η οπτική της, έφερε επανάσταση στο μοντέρνο ρούχο, αλλά δεν σταμάτησε εκεί.

Εικ. 23 Επιρροή από Αρχαία Ελλάδα. 8)

Το 1922 ο Theophile Bader, ιδιοκτήτης του τμήματος της γκαλερί Lafayette, συμμετείχε με τους μετόχους σε μια νέα επιχείρηση που ονομάστηκε «Vionnet & Cie». Μερικούς μήνες αργότερα, ο λεγόμενος ναός της μόδας άνοιξε στην Avenue Montagne 50 σε συνεργασία με τον αρχιτέκτονα Ferdinand Chanut, τον διακοσμητή George de Feure και τον γλύπτη κρυστάλλων Rene Lalique. Δημιουργώντας ένα θεαματικό σαλόνι παρουσιάσεων με δύο αίθουσες. Την ίδια περίοδο η Madeleine ήταν μία από τις ιδρύτριες του πρώτου οργανισμού αυθεντικότητας. Εισήγαγε το δακτυλικό αποτύπωμα στα καρτελάκια των ρούχων της. (Εικ.24)

Εικ. 24 Ετικέτα αυθεντικότητας. 9)

Στα μέσα της δεκαετίας του '20 υπέγραψε μια αποκλειστική συμφωνία με το Hickon Inc στην Fifth Avenue και το Vionnet New York salon άνοιξε. Το 1925 η Madeleine Vionnet ήταν ο πρώτος γαλλικός οίκος στην Νέα Υόρκη.

Το 1939 όταν ξεκίνησε ο δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος, ο οίκος έκλεισε οριστικά. Πέθανε το 1975 στα 99 της χρόνια, έχοντας αφήσει σπουδαία δουλειά στην ιστορία της μόδας.

2.6 Paul Poiret (1879-1944) 10), 11), 12), 13)

Ο Paul γεννήθηκε σε μια φτωχή γειτονιά του Παρισιού το 1879. Οι γονείς του σε μια προσπάθεια να τον απαλλάξουν από την έμφυτη περηφάνια, τον στέλνουν μαθητευόμενο σε έναν κατασκευαστή ομπρελών. Εκεί συλλέγει απομεινάρια από μετάξι και άλλα υφάσματα που περισσεύουν από τις κατασκευές και φτιάχνει ρούχα για μια κούκλα που του είχε δώσει η αδερφή του.

Σαν έφηβος, σκισάρει για διάφορους οίκους, ώσπου το 1896 προσλαμβάνεται από τον Jacques Doucet. Το πρώτο του ρούχο, είναι μια κόκκινη κάπα που πούλησε πάνω από 400 κομμάτια. Έπειτα πέρασε από τον οίκο του Worth όπου σχεδίαζε απλά πρακτικά φορέματα.

Έχοντας αποκτήσει κάποιο όνομα, ο Poiret ανοίγει τον πρώτο του οίκο το 1903 στο Παρίσι. Δημιουργεί μια αισθητική εντελώς καινούργια, σκανδαλωδώς απλή για την εποχή του.

Ο Poiret έχει ένα κοινό με τα ανανεωτικά ρεύματα των αρχών του αιώνα, την αποστροφή τους για τον κορσέ. Αλλά βέβαια τα κίνητρα του δεν είναι για λόγους υγείας, αλλά αισθητικά. Φιλοδοξία του είναι να ανανεώσει τη μόδα και για αυτό θα γίνει πολύ σημαντικός στις αρχές του αιώνα δημιουργώντας μια καινοτόμα γραμμή στα φορέματα. Χάρη στον Poiret και τις δημιουργίες του, εγκαταλείπεται ολωσδιόλου ο κορσές, που μέχρι στιγμής χρησίμευε ως εσώρουχο σε μία καλοντυμένη γυναίκα.

Ο Poiret επιμένει στην ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς του σώματος. Η χρυσή εποχή της μόδας για τον Poiret τοποθετείται ανάμεσα στα 1908 και 1914.

Το ξέσπασμα του πρώτου Παγκοσμίου πολέμου ανακάμπτει την πορεία του. Μετά τον πόλεμο οι δημιουργίες του φαίνονται να μοιάζουν ξεπερασμένες και δεν συμβαδίζουν με την ατμόσφαιρα της εποχής. Έτσι προχωρά σε νέες φόρμες, νέα υφάσματα και νέα χρώματα. Τα φορέματα που δημιουργήθηκαν πέφτουν και αγκαλιάζουν όλο το σώμα και χαρίζουν σε αυτές που το φορούν, ελευθερία στην κίνηση. (Εικ.25)

Εικ. 25 Φορέματα χωρίς μέση. 10)

Η γραμμή τους εμπνέεται από το στυλ empire των αρχών του 19^{ου} αιώνα. Είναι δηλαδή, φορέματα χωρίς μέση, δεμένα κάτω από το στήθος, που πέφτουν σε ίσια γραμμή μέχρι κάτω. Σε μία εποχή που όλα τα μοντέλα τονίζουν τη μέση, το στυλ του Poiret δημιουργεί αίσθηση. Λατρεύει τα φορέματα τυνίκ, θα εισάγει τα φουσκωτά παντελόνια και θα εισάγει την γραμμή κιμονό σε μαντό και σακάκια. Θα προτείνει τουρμπάν για τα κεφάλια των γυναικών, ενάντια στα τεράστια καπέλα της εποχής. (Εικ.26-27) Στις δημιουργίες του βλέπουμε μια ανατολίτικη επιρροή, όπως αυτή του φολκλόρ.

Εικ. 26 και 27 Δημιουργίες του Poiret. 11)

Τα υφάσματά του είναι εύθραυστα και ντελικάτα. Λατρεύει το βελούδο, το μετάξι, και τις ελαφριές μουσελίνες. Διαλέγει έντονα χρώματα, άλικο κόκκινο και ροζ, πράσινο και κίτρινο και πολλές φορές έντονους τόνους όπως το καφέ, το οποίο συνδυάζει με τόλμη.

Τα φορέματα του Poiret είναι πραγματικά χρωματικά πυροτεχνήματα, σε μία εποχή όπου οι γυναίκες επιλέγουν καταθλιπτικά και μουντά χρώματα, όπως μωβ, γκρι και μπλε. Έχει πολλά κεντήματα, παγέτες, πέρλες, χρυσές κλωστές και ασήμι, τα όποια συν τοις άλλοις αποδεικνύουν τις ανατολίτικες επιρροές του.

Όπως λοιπόν τα χρώματα εξέχουν μια σημαντική θέση στα έργα του, ο ίδιος δεν είναι ευχαριστημένος με τις ασπρόμαυρες φωτογραφίες της εποχής του. Έτσι καλεί τον νεαρό καλλιτέχνη Paul Iribe και μαζί δημιουργούν το πρώτο χρωματιστό άλμπουμ μόδας. (Εικ.28-29)

Εικ. 28 και 29 Σχέδια από το χρωματιστό άλμπουμ μόδας του Poiret . 12)

2.7 Η εξέλιξη του πατρών

Απο τη στιγμή που δημιουργήθηκε το πατρών μέχρι σήμερα, έχουν γίνει πολλές αλλαγές στην γραμμή αλλά και τη λειτουργικότητα στα ρούχα. Από το 1863 που ο Butterick δημιούργησε το πατρών (Εικ.30)

Εικ. 30 Πατρών από τον Butterick. 13)

και τάραξε τα νερά της τότε εποχής με την δυνατότητα που έδωσε σε εκατοντάδες γυναίκες να ράβουν τα ρούχα στο σπίτι μέχρι σήμερα, που το πατρών έχει περάσει σε μια άλλη διάσταση και έχει σχεδόν αυτοματοποιηθεί, έχουν περάσει πολλές εποχές. Ως γνωστόν οι εποχές που χαρακτηρίζονται από αναταράξεις και αναστατώσεις είναι συνήθως καταλυτικές για τις κοινωνικές αλλαγές, επιδρώντας καταλυτικά σε δραματικές αλλαγές στη μόδα. Ανά δεκαετία παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές στα ρούχα, τα οποία πολλές φορές αντανακλούν την κοινωνικοπολιτική και οικονομική κατάσταση της εποχής.

Στα 1860 η φούστα περιπάτου δημιουργήθηκε στη Γαλλία, η οποία είχε μήκος μέχρι τους αστραγάλους. Ακόμα και η μικρή αυτή επίδειξη του γυναικείου σώματος, έκανε τους άνδρες να γυρίζουν να κοιτάζουν. Από την εποχή αυτή, η γυναίκα ανακαλύπτει την πρακτικότητα και για την καθημερινή της χρήση, στο φόρεμα που αποτελείται από δύο κομμάτια, ζακέτα και φούστα στο ίδιο χρώμα ή σε διαφορετικό. Αυτό αργότερα θα εξελιχθεί στο σημερινό ταγέρ. (Εικ.31)

Εικ. 31 Ταγιέρ του 1860. 14)

Η δεκαετία του 1910 14), 19), 26), 27), 28)

Ο νέος αιώνας έφερε νέες τάσεις και ιδέες (εξπρεσιονισμός, art nouveau). Στις αρχές της δεκαετίας η μόδα παραμένει σοβαρή, η δεκαετία του 1910 είναι μεταβατική, αφού το φόρεμα τύπου S μαλακώνει. (Εικ.32)

Εικ. 32: Φόρεμα τύπου S που απλοποιείται. 15)

Με το ξέσπασμα του πρώτου Παγκοσμίου πολέμου το 1914 η ζωή άλλαξε δραματικά. Οι άνδρες πολεμούσαν στην Ευρώπη, ενώ οι γυναίκες έμειναν πίσω να δουλεύουν και να προσέχουν τα παιδιά. Καθώς μεγαλώνει η ανεξαρτησία των γυναικών, τόσο δυναμώνει και η διάθεση για ευκολοφόρετα ρούχα και άνετα παπούτσια. Τα ενδύματα έγιναν πιο άνετα και η γυναίκα έτεινε σε μια πιο ανδροπρεπή εμφάνιση. Η μόδα παίρνει πάλι δραματική τροπή με το τέλος του πολέμου, καθώς αλλάζουν τα ενδιαφέροντα. Στη γυναικεία ενδυμασία, άρχισαν να κάνουν την εμφάνισή τους καμπαρτίνες και ζώνες με αγκράφες, ενώ, για πρώτη φορά το 1915, το μήκος της φούστας ανέβηκε στον αστράγαλο, για πρακτικούς λόγους (Εικ.33). Τα ρούχα των γυναικών ήταν σκουρόχρωμα, εκφράζοντας το κλίμα της εποχής.

Η ούγια ανεβαίνει συνεχώς καθώς τα υφάσματα σπανίζουν εξαιτίας του πολέμου.

Εικ. 33 Η γυναικεία ενδυμασία χρονολογικά. 16)

Η δεκαετία του 1920 15), 16), 17), 18), 19), 26), 27), 28)

Η μεταπολεμική περίοδος, έφερε «επαναστατικές καινοτομίες» στη γυναικεία μόδα. Είναι μία δεκαετία, κατά την οποία οι γυναίκες υιοθετούν συνήθειες που δεν είχαν ως τότε, όπως το κάπνισμα (χαρακτηριστικό της εποχής, είναι η μακριά πίπα με το τσιγάρο προσαρμοσμένο στην άκρη). (Εικ.34)

Εικ. 34 Αντιπροσωπευτικός τύπος γυναίκας του 1920. 17)

Ανεξαρτητοποιούνται περισσότερο και ασπάζονται ένα «αγορίστικο» στυλ. Δημιουργείται η γνωστή γραμμή «garçonne», η αγορίστικη γραμμή. Το περιοδικό Vogue το Μάρτιο του 1924, ονομάζει τη νέα μόδα ως «Tailleur Masculin». Η μέση πέφτει χαμηλότερα, ενώ στις αρχές της δεκαετίας του 20' φτάνει στους γοφούς. Τα νέα ιδάλματα αναδεικνύονται από τον κινηματογράφο και την μουσική (Clara Bow, Louise Brooks, Rudolf Valentino, Josephine Baker). Η δεκαετία του '20 σηματοδοτείται με την δημιουργία τριών σημαντικών περιοδικών μόδας, Vogue, The Queen, Harper's Bazaar. Η μαζική κυκλοφορία τους επηρεάζει τη μόδα και το στυλ. Το ενδιαφέρον για τις εξωτικές τέχνες μεγαλώνει, μετά την ανακάλυψη του βασιλιά Τουταγχαμών το 1922.

Αιγυπτιακά θέματα εμφανίζονται στην μόδα και την διακόσμηση. Οι γυναίκες κουρεύουν τα μαλλιά τους καρρέ και φορούν ψηλά καπέλα με φτερά ή τουρμπάνια. Απαραίτητο στοιχείο της εικόνας τους, είναι τα μακριά μαργαριταρένια κολιέ. Το μακιγιάζ είναι άκρως έντονο, με μαύρα μάτια και κόκκινα χείλη. Στα 1925 έχουμε robe chemise (φόρεμα πουκάμισο). Ριχτά φορέματα με ίσιο μπούστο και γιακά. Είναι συνηθισμένες οι πολλές πιέτες και οι φούστες που φτάνουν λίγο πιο κάτω από το γόνατο. Για το βραδινό ένδυμα, το Παρίσι ήταν το μέρος όπου ζωντανεύει η υψηλή ραπτική. Είναι η εποχή των μεγάλων σχεδιαστών Vionnet, Poiret, Lanvin, Chanel. Η Elsa Schiaparelli εμφανίζεται στα τέλη της δεκαετίας εμφανώς επηρεασμένη από το κίνημα των σουρεαλιστών, δίνοντας στα φορέματα τα χρώματα των δημιουργιών του Νταλί. (Εικ.35)

Εικ. 35 Elsa Schiaparelli "Tear dress". 18)

Σε αντίθεση με την Vionnet και τη Chanel που σχεδίαζαν κλασικά απλά ενδύματα, η Ιταλίδα σχεδιάστρια εισήγαγε το φανταχτερό ροζ. (Εικ.36)

Εικ. 36 Elsa Schiaparelli "Pink dress". 19)

Βέβαια το LBD (little black dress) το μικρό μαύρο φόρεμα της Chanel (Εικ.37) είναι από τα πιο δημοφιλή ρούχα μέχρι και σήμερα. Τα υφάσματα στερεώνονται με κουμπιά. Αν και το φερμουάρ έχει ανακαλυφθεί από το 1893, δεν χρησιμοποιείται διαδεδομένα πριν από το 1926.

Εικ. 37 Chanel "Little black dress". 20)

Η δεκαετία του 1930 19), 20), 26), 28), 27)

Η μόδα την δεκαετία του '30 επηρεάζεται άμεσα από την μεγάλη οικονομική κρίση του Χρηματιστηρίου το 1929. Το φθινόπωρο του 1930 ο κατάλογος του Sears (Εικ.38) νοθεύει τους καταναλωτές, «η αποταμίευση αποτελεί το πνεύμα της εποχής, οι απερίσκεπτες σπατάλες ανήκουν στο παρελθόν».

Εικ. 38 Κατάλογος του Sears.roebuck and Co. Fall and Winter 1929-1930. 21)

Στις αρχές της δεκαετίας οι γυναίκες ράβουν μόνες τους τα ρούχα τους, επιδιορθώνουν και μπαλώνουν τα ρούχα τους προτού τα αντικαταστήσουν. Το αγορίστικο στυλ, αντικαθίσταται από μια απλούστερη γραμμή, πολύ θηλυκή. Το στρίψωμα χαμηλώνει στους αστραγάλους και η μόδα άρχισε να δείχνει διακριτικά μεν, αλλά καθαρά τις γυναικείες καμπύλες.

Τα φορέματα σχεδιάζονται με λεπτομέρειες από ανάλαφρα ριχτά υφάσματα που τόνιζαν τη μέση, ήταν εφαρμοστά στους γοφούς και στο κάτω μέρος ήταν σε σχήμα καμπάνας (Εικ.39). Στο κορσάζ, φανερώνεται ο λαιμός σε σχήμα V. Το στήθος χωρίς να τονίζεται, διαγράφεται, η μέση έρχεται στη θέση της και η φούστα μακραίνει στη μέση της γάμπας. Ντραπέ ντεκολτέ και λοξά κομμένα κορσάζ, αγκαλιάζουν το γυναικείο κορμί. Τα λοξά κοψίματα και οι επενδύσεις με διαφορετικά απαλά υφάσματα δίνουν μια εντύπωση απαλότητας και θηλυκότητας. Τα χρώματα είναι απαλά (παστέλ), τα μαλλιά μακραίνουν κυμματιστά και σγουρά στις άκρες, με μικρά μπερέ ή μικρά καπέλα με γείσο γέρνουν στο πλάι, αποκαλύπτοντας το πρόσωπο.

Εικ.39 Costume history silhouettes. 22)

Όλη η σιλουέτα μοιάζει λεπτή και ψηλή, ενώ αργότερα οι φαρδύς ώμοι γίνονται ιδεώδες της γραμμής. Χρησιμοποιούνται βάτες και τα μανίκια είναι φουσκωτά (Εικ.40). Στα βραδινά ρούχα, η πλάτη είναι γυμνή (Εικ.41) ενώ εμφανίζονται τα πρώτα μαγιό (Εικ.42). Στο τέλος της δεκαετίας, εμφανίζεται το φόρεμα κοκτέιλ, με φαρδιά φούστα (επιστροφή στο ρομαντισμό). Το μάκρος του πρωινού φορέματος αλλάζει συνεχώς. Τυπικά χαρακτηριστικά ήταν οι επωμίδες, οι μεγάλες τσέπες και τα φαρδιά ρεβέρ.

Εικ. 40 Λεπτή σιλουέτα με βάτες. 23)

Εικ. 41 Charles James "Βραδινό φόρεμα" 24)

Εικ. 42 Μαγιό δεκαετίας του 1930. 25)

Η δεκαετία του 1940 19), 21), 26), 27), 28)

Την περίοδο του πολέμου αναβαθμίζεται η υψηλή ραπτική στην απέναντι μεριά του Ατλαντικού, στη Νέα Υόρκη. Η κυβέρνηση όμως αποφασίζει να φορολογήσει το στοκ των υφασμάτων, ωθώντας τους σχεδιαστές σε αναζήτηση νέων υλικών. Οι νάυλον κάλτσες εξαφανίστηκαν το 1943. Μετά το τέλος του πολέμου το Παρίσι προσπάθησε να κερδίσει ξανά την αγορά.

Το 1945 έγινε η επίδειξη μόδας στο Musée des Arts Decoratifs. Ονομάστηκε Le Theatre de la Mode και έλαβαν μέρος όλοι οι σχεδιαστές μόδας. Παρουσιάστηκαν ταγιέρ σε ανδρικές γραμμές, φούστες σε ίσια γραμμή και πουλόβερ, ενώ την ίδια εποχή εμφανίστηκαν τα φορέματα με δέσιμο στον λαιμό (Εικ.43). Η ουσιαστική καθιέρωση της νέας γραμμής έγινε με την επίδειξη του Christian Dior στα 1947, οπότε δίνει στην γυναίκα θηλυκότητα με τη γραμμή New Look (Εικ.44) με φαρδιά φορέματα, με φυλλαράκια που σχηματίζουν γκοντέ εφαρμοστά στη μέση και με μήκος στο μέσο της γάμπας. Πρόκειται για σύγχρονη εκδοχή παλαιότερων ρομαντικών γραμμών, τονίζοντας τη θηλυκότητα. Οι ώμοι στρογγυλεύουν απαλά, η μέση παραμένει στη θέση της, το στήθος είναι τονισμένο και η φούστα στο μέσο περίπου της γάμπας με φαρδύ ποδόγυρο. Οι ραφές ενισχύονται με λωρίδες, η μέση στηρίζεται με ενσωματωμένες ζώνες, το στήθος και οι γοφοί ενισχύονται με βάτες και οι φούστες κρατιόντουσαν τεντωμένες με φόδρες και ντουμπλαρίσματα. Αντίθετη με αυτή τη νεανική γραμμή, η ώριμη γυναικεία κομψή γραμμή, εμφανίζεται με έντονα μεσάτες μπλούζες και μακριές στενές φούστες (Εικ.45).

Εικ. 43 Lana Turner φόρεμα με δέσιμο στο λαιμό. 26)

Εικ. 44 Christian Dior "New look". 27)

Εικ. 45 Joan Crawford φόρεμα σε γυναικεία κομψή γραμμή. 28)

Η δεκαετία του 1950 19), 22), 23), 26), 27), 28), 30)

Στις αρχές της δεκαετίας του '50 έχουμε δύο σιλουέτες για καθημερινά ρούχα, την ίσια και λεπτή για τα φουστάνια και φαρδιά για τα παλτό (Εικ.46).

Εικ. 46 Φωτογράφιση από το Vogue Magazine. 29)

Φοριούνται πολύ οι ζακέτες μέχρι τους γοφούς, φαρδιές στην πλάτη. Ο Christian Dior έγινε ο «διδάκτορας της μόδας», καθώς κάθε του επίδειξη λάνσαρε και μια νέα γραμμή, κλασική, γραμμή μπαλαρίνας, οι γραμμές Η, Α και Υ στα 1955 (Εικ.47). Από το 1953 βοηθός του ήταν ο Yves Saint Laurent. Η γραμμή συνεχώς μεταβάλλεται, τη γραμμή New Look διαδέχεται η γραμμή σάκος, η γραμμή Α, η διαστημική γραμμή. Ο θάνατος του Christian Dior το 1957, συγκλόνισε τον κόσμο της μόδας, τουλάχιστον μέχρι την ανακοίνωση του ονόματος του διαδόχου του Yves Saint Laurent ο οποίος λάνσαρε την τραπεζοειδή γραμμή.

Εικ. 47 Christian Dior “Hautrebise”. 30)

Στο μεταξύ η χρήση νέων υφασμάτων και συνδυασμών από φυτικές και συνθετικές ίνες, έδινε τη δυνατότητα εντονότερων εντυπώσεων. Στην Αμερική εμφανίζονται τα πρώτα έτοιμα ρούχα μαζικής παραγωγής, τα οποία δεν ήταν τόσο φθηνά όσο σήμερα. Όλη η τάση για ομορφιά και κομψότητα, εκφραζόταν στις βραδινές εμφανίσεις, με τουαλέτες που ήταν μακριές, από ταφτά ή βελούδο, με βαθύ ντεκολτέ μπροστά και πίσω (Εικ.48). Πλούσιες κάπτες από σατέν ή γούνα κάλυπταν τα σύνολα, ενώ τα γυμνά ντεκολτέ καλύπτονταν με λαμπερά περιδέραια (Εικ.49). Τα καπέλα εξαφανίζονται από την καθημερινή χρήση. Μακριά μαύρα γάντια συμπληρώνουν κομψές βραδινές εμφανίσεις.

Εικ. 48 Βραδυνά φορέματα σχεδιασμένα από τους Christian Dior, Jacques Fath, Jean Dessès. [31](#))

Εικ. 49 Suzy Parker Fur Series for Vogue. [32](#))

Ο Cristobal Balencianga θεωρείται μετρ της ψευδαίσθησης, σχεδιάζοντας φορέματα με φόρμα τριών διαστάσεων. Χρησιμοποιούσε υλικά που κρατούσαν τη μορφή με ελάχιστες ραφές και πέτα (Εικ.50-51). Η μεγαλύτερη συνεισφορά του στη μόδα ήταν το baby doll look (1957) επηρεασμένος από την ισπανική τέχνη. Δίπλα του μαθήτευσαν οι μεγαλύτεροι σύγχρονοι σχεδιαστές μόδας, Givanchy, Correges, Oscar de la Renta. Ο Givanchy σχεδίαζε αποκλειστικά τα ρούχα της Audrey Hepburn.

Τα Fashion Icons της δεκαετίας ήταν η Audrey Hepburn, Grace Kelly, Marilyn Monroe, Sophia Loren, και Elizabeth Taylor, οι οποίες επηρέασαν τη μόδα και τις επόμενες δεκαετίες.

Εικ. 50 Cristobal Balencianga "Φόρεμα τριών διαστάσεων". 33)

Εικ. 51 Cristobal Balencianga "Baby doll dress". 34)

Η δεκαετία του 1960 (19), (24), (25), (26), (27), (28)

Η δεκαετία του '60 ήταν με τις πιο σημαντικές προσωπικότητες της ιστορίας στον κινηματογράφο και τη μουσική που άφησαν ανεξίτηλο το σημάδι τους με το μοναδικό τους στυλ.

Το λεπτεπίλεπτο (στα όρια του υπερβολικά αδύνατου) στυλ της Twiggy, στον αντίποδα της πληθωρικής της Marilyn και της Taylor δημιούργησε ακόμα μια «σχολή» ομορφιάς και κομψότητας την δεκαετία του '60, καθιερώνοντας στις τάξεις του Χόλυγουντ τον Γάλλο μόδιστρο Givenchy. Μια δεκαετία με ωραίες επιρροές, πρωτότυπα γεωμετρικά υφάσματα, όμορφα και αξιοπρεπή ρούχα. Αναμφισβήτητα είναι η εποχή που σηματοδοτεί την ιστορία της μόδας, με έντονους παράλληλους αντικατοπτρισμούς των κοινωνικών εξελίξεων. Οι γυναίκες έραβαν τα ρούχα τους στην μοδίστρα, τα ρούχα ήταν υψηλής ραπτικής, εξαιρετικής ποιότητας και μοναδικά εφόσον το κάθε σχέδιο βασιζόταν στην φαντασία της εκάστοτε πελάτισσας.

Στη δεκαετία του '60 η μόδα αντλεί έμπνευση με έναν τρόπο προφανώς αναρχικό. Χαρακτηριστικό της μόδας ήταν η απελευθέρωση από υποχρεώσεις και ταμπού. Η Αμερική βρίσκει τη μούσα της στο πρόσωπο της Jackie Kennedy (Εικ.52) και επιβάλλει ένα στυλ κλασικής κομψότητας με φορέματα ως το γόνατο, σε γραμμή Α με γεωμετρικά σχέδια.

Εικ. 52 Jackie Kennedy “Φόρεμα γραμμή Α”. 35)

Η Audrey Heyburn όμως είναι αυτή που θα κάνει μύθο το μικρό μαύρο φόρεμα μέσω της συμμετοχής της στην ταινία *Breakfast at Tiffany's* (1961). (Εικ.53)

Εικ. 53 Audrey Heyburn "The little black dress". 36)

Οι πιο σημαντικές καινοτομίες στη γυναικεία μόδα τη δεκαετία αυτή, ήταν η εμφάνιση της μίνι φούστας και η καθιέρωση του γυναικείου παντελονιού (Εικ.54-55).

Εικ. 54 και 55 Μίνι φούστες και γυναικεία παντελόνια τη δεκαετία του '60. 37)

Ήταν η πρώτη φορά που εμφανίστηκαν «αντιμόδες» με εφαρμογή κυρίως στη νεολαία. Μία από αυτές ήταν το κίνημα των Mod's, που έκανε για πρώτη φορά την εμφάνιση του το 1964 στη Βρετανία και προαναγγέλλει την εμφάνιση του punk τη δεκαετία του 70 (Εικ.56).

Εικ. 56 Mod fashion. 38)

Οι πιο χαρακτηριστικές όμως «αντιμώδες» της εποχής ήταν αυτή των hippies και αυτή των ζητιάνων, η πρώτη εξέφραζε την αντίδραση σε μια καταναλωτική κοινωνία και η δεύτερη αντιπροσώπευε έναν εναλλακτικό τρόπο ενδυμασίας. Η μόδα των hippies επιβάλλει τζιν παντελόνια καμπίνα, κεντήματα και τρουκς στα ρούχα, κρόσσια, ξεβάμματα, ψυχεδελικά και γεωμετρικά σχέδια (Εικ.57). Παράλληλα όμως, εξίσου διαδεδομένα, ήταν τα ταγιέρ της Coco Channel και τα φορέματα σε στυλ πριγκίπισσας.

Εικ. 57 Hippies style. 39)

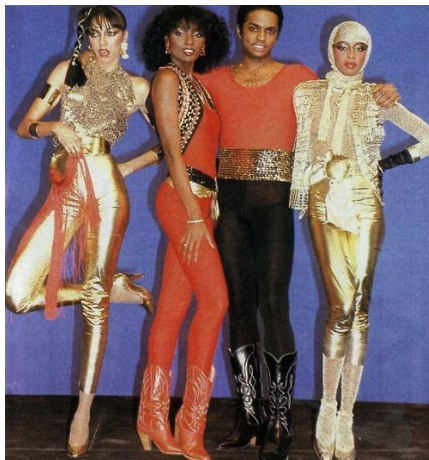
Η δεκαετία του 1970 (19), 26), 27), 28)

Με το πέρασμα στη δεκαετία του '70 τα πρότυπα αλλάζουν και ταυτίζονται ακόμη περισσότερο με τις κοινωνικές ανακατατάξεις. Η σεξουαλική επανάσταση θέλει τις γυναίκες απελευθερωμένες στην μποέμ ζωή τους. Το φεμινιστικό κίνημα έχει πλέον επικρατήσει, τα σουτιέν κήκαν με την επικράτηση της σεξουαλικής επανάστασης και οι γυναίκες αποφάσισαν ότι δεν είναι ανάγκη να ζορίζονται για να είναι θηλυκές. Όμως το ξεκίνημα της δεκαετίας του 70 χαρακτηρίζεται από μια γενική απογοήτευση. Από παντού κατέφθανε η ηχώ του πολέμου στο Βιετνάμ, η ύφεση έβαλε τέλος στο shopping με ελαφριά καρδιά και η πετρελαιοκή κρίση πυροδότησε μια αληθινή και ιδιαίτερη λιτότητα. Στο χώρο της μόδας επικρατούσε αναρχία. Ο Ralph Lauren βρήκε καταφύγιο στο νεορομαντισμό. Οι σταρ της rock πυροδότησαν την μανία για τα λούρεξ και το υπερβολικό γκλίτερ (Εικ.58).

Εικ. 58 Rock band in 1974 "THE SWEET". 40)

Είναι η εποχή που μεσουράνησαν τα καυτά σορτς, οι πλατφόρμες που σπάνε τους αστραγάλους και τα πουκάμισα που εφαρμόζουν σαν γάντι (λόγω των συνθετικών υφασμάτων), με τους όρθιους γιακάδες. Το disco style έκανε την εμφάνιση του την εποχή αυτή και χαρακτηρίζεται από ελαστικά ρούχα, φανταχτερά χρώματα και γυαλιστερά υφάσματα (Εικ.59). Οι συγκριτικά πιο συντηρητικές ή οι μεγαλύτερες γυναίκες φορούσαν μίντι φούστες και φορέματα με τονισμένη μέση (με ζώνη ή χωρίς). Επικράτησε η γραμμή T, που τόνιζε τους ώμους και προμήνυε την εμφάνιση ενός πιο αυστηρού στυλ. Αξίζει να αναφερθεί ότι επανήλθαν στη μόδα τα μεγάλα καπέλα με πέπλο. Τα τζιν την εποχή αυτή, ήταν ιδιαίτερα εφαρμοστά και σε συνδυασμό με τα δερμάτινα, τα T-shirt με τις στάμπες και τα εκκεντρικά κουρέματα αποτελούσαν το επονομαζόμενο στυλ των Punk, με χαρακτηριστικό εκπρόσωπο τη σχεδιάστρια Vivienne Westwood (Εικ.60). Η καμπάνα κυριάρχησε στα παντελόνια και έγινε η απόλυτη τάση.

Εικ. 59 Disco style. 41)

Εικ. 60 Vivienne Westwood 1977. 42)

Η δεκαετία του 1980 (19), (26), (27), (28)

Η δεκαετία αυτή δεν χαρακτηρίζεται από κάποιο συγκεκριμένο κοινωνικοπολιτικό γεγονός ούτε από κάποιο συγκεκριμένο στυλ στη γυναικεία ένδυση, η οποία είναι κατά βάση απελευθερωμένη και άνετη. Στη μόδα είναι οι λεπτές σιλουέτες, πιο λεπτές από ποτέ, ενώ στις πασαρέλες τα μοντέλα παρουσιάζονται με το λεγόμενο «heroine-chic look», δηλαδή σαν να είναι χρήστες ηρωίνης.

Τώρα πια το πρώην ασθενές φύλο μπορεί να πάρει τη θέση του ισχυρού στο γραφείο. Πρωτοστατούν οι φεμινίστριες που προσπαθούν να αποδείξουν η κάθε μια με τον τρόπο της, ότι δεν έχουν να ζηλέψουν τίποτα από τους άντρες. Άλλοτε είναι ωραίες και σούπερ δυναμικές, άλλοτε φαίνονται να παραμελούν την εμφάνισή τους, θεωρώντας ότι δεν είναι υποχρεωμένες να κάνουν κάτι τέτοιο. Γενικότερα αυτό που παρατηρείται είναι ένα είδος κόμπλεξ με τα «αδύνατα» σημεία του σώματός τους, που αν δεν είναι απολύτως καλυμμένα, θα μπορούσαν να προκαλέσουν σεξουαλικά τους άντρες στον εργασιακό και μη χώρο. Ο τύπος της career woman κυριαρχεί και φοβάται την αμφισβήτηση, γι' αυτόν τον λόγο οι γυναίκες φαίνονται πιο σκληρές. (Εικ.61).

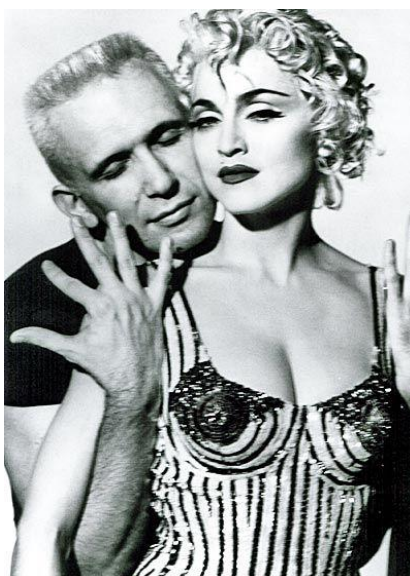
Εικ. 61 Career woman style. (43)

Μπορεί τώρα να μη σφίγγονται μέσα σε κορσέδες, κάνουν όμως τη δίαιτα τρόπο ζωής και περνάνε τις περισσότερες ελεύθερες ώρες τους στο γυμναστήριο για να μπορέσουν να φορέσουν τα σέξι ρούχα που προτείνουν οι σχεδιαστές μόδας. Τα sneakers, οι γκέτες και τα κολάν γίνονται πλέον must (βλέπε «Fame») (Εικ.62).

Εικ. 62 «Fame». 44)

Οι τάσεις που επικράτησαν ήταν οι θηλυκές γραμμές, που αντιπροσωπεύονταν από pencil φούστες με ψηλή μέση και φυσικά τις βάτες, ήρθαν σε αντίθεση με το rock στυλ που χαρακτηρίζεται από δερμάτινα, ολόσωμες φόρμες, τρούκς και αλυσίδες. Ντίσκο, μαλλί αφάνα, denim στο απόγειό του με ιδιαίτερη λατρεία στη σαλοπέτα, έντονο μακιγιάζ αλλά και punk στοιχεία (Vivienne Westwood) αποτελούν χαρακτηριστικά της πιο «ό,τι να ναι» δεκαετίας. Η Madonna είναι η απόλυτη δίνα αλλά και μούσα του Jean Paul Gaultier (Εικ.63). Η τάση προς τις οικολογικές γούνες δίνει extra πόντους στους σχεδιαστές που τις προτιμούν.

Εικ. 63 Madonna η μούσα του Jean Paul Gaultier. 45)

Πίνακας γραμμών ανά δεκαετία :

Δεκαετία	Γραμμή	Κοινά
1910	Γραμμή S, ελεύθερες γραμμές, ίσιες φούστες, τα πρώτα ταγέρ που πλησιάζουν την σημερινή μορφή, απαλλαγή από κορσέ, γραμμή X.	Παρατηρούμε κοινά την δεκαετία του '40 και '60 όπου και οι γυναίκες φορούσαν επίσης ταγέρ, η γραμμή X παρατηρείται επίσης στις δεκαετίες '30, '40 και '50.
1920	Ίσιες γραμμές, μέση στους γοφούς, διαγώνια στριφώματα, αγορίστικη γραμμή, κρόσσια, γραμμή H.	Τα χαρακτηριστικά κρόσσια της δεκαετίας '20, εμφανίζονται δυναμικά το '70 ενώ η γραμμή H παρατηρείται στις δεκαετίες '50 και '60. Το αγορίστικο στυλ επικρατεί από το '80' μέχρι και σήμερα.
1930	Καθαρή γραμμή, λαιμός V, μέση στην θέση της, φαρδύς ώμοι, εφαρμοστοί γοφοί, γραμμή T, X, τριγωνική γραμμή.	Μια δεκαετία όπου η μέση επανέρχεται στην κανονική της θέση όπως στις δεκαετίες '10, '40, '50. Οι φαρδύς ώμοι παρατηρούνται στις δεκαετίες '40 (μετά τα μέσα), '50 και φυσικά το '80 όπου οι βάτες είναι τόσο έντονες που παραμορφώνουν την γυναικεία σιλουέτα.
1940	Φούστες σε ίσια γραμμή, γραμμή X, New Look, βάτες, γραμμή Y (συνδυασμός X για το κορσάζ και H για το κάτω μέρος), ταγέρ.	Τα ταγέρ της δεκαετίας '40 έχουν τις ρίζες τους το '10, ενώ τα βλέπουμε και το '60.
1950	Γραμμή X, H, A, Y, γραμμή ίσια λεπτή, φαρδιά παλτό, βάτες, μεγάλες τσέπες.	Η δεκαετία με τις αντιθέσεις, η γραμμή X και Y από το '40 συνεχίζεται, ενώ έχουμε στοιχεία από την γραμμή H της δεκαετίας του '20, έχουμε επίσης στοιχεία της γραμμής A που εμφανίζεται το '60.
1960	Γραμμή A, γραμμή H, ταγέρ.	Μίνι φούστες και φορέματα σε γραμμή A, φορέματα σε γραμμή H και ταγέρ. Τα συναντήσαμε ξανά στις δεκαετίες '50 και '20.
1970	Γραμμή T, disco style, denim, κρόσσια.	Έντονα κρόσσια από την δεκαετία του '20, η γραμμή T απο το '30.

1980	Γραμμή T, denim, φαρδύς ώμοι, μεγάλες τσέπες, εφαρμοστοί γοφοί.	Η γραμμή T με τους εφαρμοστούς γοφούς και τους έντονους ώμους από τις δεκαετίες '30 και '70, denim που συνεχίζει από το '70 μέχρι και σήμερα δυναμικά και φαρδύς ώμοι και μεγάλες τσέπες από το '50.

Συμπεράσματα

Συμπεραίνεται πως η μόδα, είναι ένας μηχανισμός παρόμοιος με αυτόν που παρατηρούμε στα ρολόγια. Ξεκίνησε από ένα σημείο και στην πορεία της άφηνε ανεξίτηλα σημάδια που καθόρισαν την πορεία της. Κάθε ένα από αυτά τα σημάδια, έφερε επανάσταση και ήταν καινοτόμο στην εποχή του. Η μόδα κάνει κύκλους όπως ακριβώς και το ρολόι. Τόσο κοινότυπο και όμως τόσο αληθινό. Γυρίζουμε και φτάνουμε τελικά εκεί που αρχίσαμε, με κάποιες παραλλαγές μικρές ή μεγάλες, αλλά και την έμπνευση μιας άλλης εποχής. Η συνδυαστική ικανότητα των σχεδιαστών που αντλούσαν έμπνευση και ιδέες από προηγούμενες δεκαετίες και τις πάντρευαν με τις δικές τους, δημιούργησε αυτόν τον τεράστιο μηχανισμό που απασχολεί εκατομμύρια ανθρώπους και δεν σταματά να εντυπωσιάζει και να προκαλεί. Η δύναμη του ανθρώπινου πνεύματος φαίνεται μέσα από τις δημιουργίες του και τις ανακαλύψεις του. Η εφευρετικότητα του ανθρώπου που μάσησε το δέρμα για να το μαλακώσει και να το ράψει με κοκκάλινες βελόνες, έφτασε στο σημείο να δημιουργεί υφάσματα από ανακυκλώσιμα υλικά και να δημιουργεί γλυπτά και τρισδιάστατα ρούχα. Μέσα από την μόδα της κάθε δεκαετίας φαίνεται η κοινωνικοπολιτική κατάσταση που επικρατούσε, αλλά και τα μηνύματα που πέρναγε ο κόσμος με το ντύσιμό του. Η βιομηχανία της μόδας έχει εκατομμύρια πιστούς ακόλουθους ανά τον κόσμο και δεν θα σταματήσει να κάνει κύκλους, την ώρα που οι αναμνήσεις προηγούμενων δεκαετιών και οι συνθήκες που επικρατούν την δεδομένη στιγμή, θα καθορίζουν το επόμενο βήμα.

2.8 Μαζική παραγωγή βιομηχανικού πατρών (Mass production) 31), 32), 33)

Από την στιγμή που ο άνθρωπος, ένιωσε την ανάγκη να εκφράζεται μέσα από το ντύσιμό του και να αναζητά πρώτες ύλες για να το επιτύχει, άρχισε να ανθίζει η βιομηχανία της μόδας. Η βιομηχανία της μόδας είναι προϊόν της σύγχρονης εποχής. Πριν από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, τα ρούχα ήταν είτε χειροποίητα, είτε προϊόντα εγχώριας παραγωγής κατόπιν παραγγελίας σε μοδίστρες και ράφτες. Σταθμό στην ιστορία του ενδύματος αποτελεί η ανακάλυψη της ραπτομηχανής. Την ώρα που μια σειρά από προσπάθειες για μια λειτουργική ραπτομηχανή, στέφθηκαν από μεγαλύτερη ως μικρότερη επιτυχία (Charles F Weinsenthal, Thomas Saint, Bartheleus Thimonier, Howe), ήταν ένας πολυμήχανος εφευρέτης που θα την έκανε αποτελεσματική, γεννώντας στην πορεία μια αυτοκρατορία που θα τον έκανε βαθύπλουτο. Δεν είναι άλλος από τον Σινγκερ, ο οποίος δεν εφήυρε τη ραπτομηχανή με τη στενή έννοια του όρου, καθώς από το 18^ο αιώνα είχαν γίνει διάφορες απόπειρες σε Αγγλία, Γαλλία και ΗΠΑ. Ο δαιμόνιος Αμερικανός πετανάρισε την πρώτη πρακτική εκδοχή της στις 12 Αυγούστου του 1851, δίνοντας στην ομώνυμη ραπτομηχανή τη μορφή με την οποία την ξέρουμε σήμερα. Το πρωτότυπο της ραπτομηχανής του Σινγκερ εκτίθεται στο Εθνικό Μουσείο των ΗΠΑ. Η ραπτομηχανή έγινε ταχύτατα τόσο δημοφιλής, που ότι ήταν ραμμένο με αυτή, άρχισε να γίνεται συρμός, με αποτέλεσμα τα χειροποίητα ενδύματα να περάσουν σε δεύτερη μοίρα. Η ραπτομηχανή θα βοηθήσει ώστε οι αλλαγές στο γυναικείο ένδυμα να γίνουν συχνότερες και εντυπωσιακές.

Παραγωγή είναι η διαδικασία κατά την οποία, με τη χρησιμοποίηση διαφόρων δυνάμεων (φυσικών ή τεχνητών) γίνεται μετασχηματισμός της ύλης ώστε να γίνει κατάλληλη για την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών. Τα κύρια χαρακτηριστικά της **Μαζικής Παραγωγής** είναι η τμηματοποίηση των παραγωγικών διαδικασιών και η εξέλιξη των εργασιών σε γραμμές παραγωγής. Το πρώτο χαρακτηριστικό ονομάζεται Τευλορισμός από τον Αμερικανό Frederick Winslow Taylor (1856-1915) και το δεύτερο φορντισμός, από τον Χένρυ Φορντ ο οποίος σχεδίασε την πρώτη του κινούμενη γραμμή συναρμολόγησης το 1913. Ο Taylor δημοσίευσε τη θεωρία του το 1911 και αναφερόταν στην βελτιστοποίηση της λειτουργίας και της παραγωγής των επιχειρήσεων. Στόχος του ήταν η εργασία του να δίνει απαντήσεις στο ερώτημα πως οι εργαζόμενοι θα μπορούσαν να παράγουν περισσότερο χωρίς όμως να αμείβονταν επιπλέον. Η απάντηση του περιείχε τρεις σημαντικές αρχές. Η πρώτη ανέφερε, ότι κάθε εργασία θα έπρεπε να έχει ως οδηγό λεπτομερέστερες οδηγίες οι οποίες θα δίνονταν από τη διοίκηση. Η αρχή αυτή επεδίωκε να αποδυναμώσει την δυνατότητα που είχαν έως τότε οι εργαζόμενοι, να εκβιάζουν τη διοίκηση καθώς μόνο αυτοί γνώριζαν τις διαδικασίες. Η δεύτερη αρχή, ήταν υποστηρικτική της πρώτης και αναφερόταν στην αναγκαιότητα μεγάλης κλίμακας κατανομής της εργασίας προκειμένου η διοίκηση να είναι σε θέση να δίνει οδηγίες, αλλά για να μπορέσει να βελτιστοποιηθεί η εργασία. Η Τρίτη και τελευταία έδινε κίνητρο στους εργαζόμενους με πληρωμή βασισμένη στην παραγωγικότητα.

Το πρώτο στάδιο στην δημιουργία του ενδύματος είναι το σχέδιο μόδας. Το δεύτερο στάδιο, εξίσου σημαντικό είναι ο Σχεδιασμός του Πατρών σύμφωνα με το σχέδιο που παραδίδει ο εμπνευστής της ιδέας του ενδύματος στον Πατρωνίστ-Μοντελίστ. Το Πατρών του ενδύματος αποτελεί το μεταβατικό στάδιο της υλοποίησης του ρούχου, το οποίο μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε με Βιοτεχνικό Πατρών, είτε με τεχνικές υψηλής ραπτικής.

Οι ανάγκες της σύγχρονης αγοράς στην Μόδα στρέφουν το ενδιαφέρον των εταιρειών κατασκευής ενδυμάτων για την μείωση των λειτουργικών τους εξόδων, προς την μαζική παραγωγή ενδύματος και κατά συνέπεια προς το Βιοτεχνικό Πατρών.

Οι εταιρείες παραγωγής ενδυμάτων είναι, είτε μικρές Βιοτεχνίες στην τοπική αγορά είτε πολυεθνικές, μπορούν εύκολα να προχωρήσουν σε παραγωγή ενδυμάτων χωρίς περίτεχνα και μοναδικά σχέδια με πολυέξοδα κόστη παραγωγής, με την πρόσληψη έμπειρων Πατρονίστ-Μοντελίστ. Οι άρτιοι επαγγελματίες μπορούν να αποτυπώσουν στο χαρτί και να το μεταφέρουν στο ύφασμα οποιοδήποτε σχέδιο θεωρείται trend στην διεθνή αγορά, με σκοπό να παράγει η επιχείρηση μία ελκυστική και μοντέρνα γραμμή ρούχων up-to-date με χαμηλά κόστη και υψηλό κέρδος.

Φυσικά για να επιτευχθεί σταθερή ποιότητα σε υφαντουργικά προϊόντα πρέπει να γίνονται έλεγχοι. Οι μέθοδοι, τα μηχανήματα και η έκταση του ελέγχου διαφέρουν από κλάδο σε κλάδο και από εταιρεία σε εταιρεία. Ο έγκαιρος έλεγχος των υλικών δε συνεισφέρει μόνο στην εξασφάλιση της ποιότητας (και ανάλογα στην ικανοποίηση των πελατών) αλλά και στη μείωση των εξόδων. Ο έλεγχος των εισερχομένων εμπορευμάτων είναι η διαπίστωση των κατάλληλων ιδιοτήτων των εμπορευμάτων που απαιτήθηκαν κατά την παραγγελία, ώστε να διαπιστωθούν έγκαιρα τυχόν ελαττώματα και να γίνει η ανάλογη διαμαρτυρία στον προμηθευτή. Περιλαμβάνει πχ. τον έλεγχο του είδους του εμπορεύματος, του χρώματος, του σχεδίου, του πλάτους και του μήκους, του βάρους ανά επιφάνεια, της πυκνότητας, καθώς και την ύπαρξη ελαττωμάτων. Ελαττώματα μπορούν να προκληθούν κατά την παραγωγή του νήματος, του υφάσματος και κατά τη διάρκεια του ξευγενισμού. Οι πληροφορίες για το υλικό πρέπει να δίνονται στην ανάλογη πτέρυγα του εργοστασίου για να αποφευχθούν χρονοτριβές στην δεύτερη παραγωγή. Στην δεύτερη παραγωγή γίνεται έλεγχος της πρώτης ύλης και της ίνας, αναγνώριση της καλής πλευράς, εύρεση της φοράς κοπής, σταθερότητα της ραφής, έλεγχος της συμπεριφοράς στο σιδέρωμα και το φιξάρισμα.

Οι σχεδιαστές οφείλουν να γνωρίζουν και από κανόνες στρατηγικής. Από τα μέσα του 90' έχει ξεσπάσει ένας πόλεμος σκληρός και μακροχρόνιος, ο πόλεμος της μόδας. Στο παιχνίδι έχουν μπει και φαινομενικά άσχετες με τη βελόνα επιχειρήσεις. Οι τέσσερις κολοσσοί της μόδας είναι οι LVMH, PPR, Gucci, και Prada. Μόδα για όλους παντού και πάντα. Το περιοδικό Burda είναι ένα δημοφιλές περιοδικό με πατρών και σχέδια, που ξεκίνησε από το 1950, ενώ το 1980 ήταν το πρώτο σε πωλήσεις περιοδικό στην Ευρώπη.

Στο παιχνίδι της μαζικής παραγωγής έπαιξε με μεγάλη επιτυχία ο οίκος Benetton. Το logo του ήταν σε μπλουζάκια και φούτερ από τη δεκαετία του '80 μέχρι και σήμερα και φυσικά η ιδιοφυΐα του Ιταλού σχεδιαστή, είναι οι προκλητικές διαφημίσεις των προϊόντων του και αυτός είναι ο λόγος που έχει μείνει στο πάνθεον των σχεδιαστών.

Από την αμφίβολη έμπνευση του Benetton πάμε στη σίγουρη έμπνευση των κλασικών, ανεπανάληπτων και αθάνατων μπλουτζίν Levi's 501. Ποιος δεν γνωρίζει αυτό το brand με τις εξίσου πετυχημένες διαφημίσεις και τα αναρίθμητα σχέδια σε μπλουτζίν.

Μια μεγάλη φίρμα στον χώρο της μόδας έρχεται από την Αμερική και δεν είναι άλλη από τα Calvin Klein, το πρώτο brand που τύπωσε την φίρμα του στα λάστιχα των εσωρούχων.

Ο κόσμος πλέον προτιμά προϊόντα, τα οποία είναι πολυδιαφημισμένα και έχουν την μάρκα τους ευδιάκριτη. Είναι μια από τις πολλές συνέπειες της εποχής της εικόνας την οποία και διανύουμε.

Συμπεράσματα

Η μαζική παραγωγή, είναι αποτέλεσμα σκληρής εργασίας, της αύξησης του πληθυσμού και των ανθρώπινων αναγκών.

Η εποχή της εικόνας συνέβαλλε στην τεχνητή αύξηση των αναγκών, στην ανάγκη δηλαδή του ανθρώπου να ανανεώνει το στυλ του, ώστε να είναι «μέσα στη μόδα» και αρεστός στο κοινωνικό σύνολο.

Συνεχώς ανακαλύπτονται νέες τεχνολογίες και τεχνικές που διευκολύνουν την παραγωγή, εξοικονομώντας χρόνο και ενέργεια. Με την αυτοματοποίηση των μηχανημάτων έχουμε σαν αποτέλεσμα την επίτευξη μεγάλου όγκου παραγωγής, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες της αυξανόμενης ζήτησης.

Τρίτο κεφάλαιο

Μαζική Εξατομίκευση στην Βιομηχανία της Ενδυσης

3.1 Τι είναι η μαζική εξατομίκευση 1), 2)

Είναι η τάση για βιομηχανική παραγωγή προϊόντων κομμένων και ραμμένων στα μέτρα του πελάτη. Αφορά το σχεδιασμό, την κατασκευή και τις πωλήσεις. Επιδρά κυρίως στον σχεδιασμό του προϊόντος και μοιάζει πολύ λιγότερο με τις άλλες διαδικασίες. Οι μαζικές αγορές για εξατομικευμένα προϊόντα είναι ακόμα περιορισμένες. Τα εξατομικευμένα προϊόντα ορίζονται ως παραλλαγές των τυποποιημένων προϊόντων, τα οποία συνήθως αναπτύσσονται και έχουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά για να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένη παραγγελία ενός πελάτη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα εξατομικευμένου σχεδιασμού είναι η υψηλή ραπτική, η οποία όμως απευθύνεται σε μικρό τμήμα του πληθυσμού. Υπάρχουν διάφορα κίνητρα για την εξατομίκευση. Τυπικά, το προϊόν εξατομικεύεται για να καλύψει τις ανάγκες του πελάτη. Οι πελατοκεντρικές στρατηγικές και τα εξατομικευμένα προϊόντα ήταν πολύ δημοφιλή από τη δεκαετία του '90. Η τάση για εξατομικευμένα προϊόντα καθορίζει όλο και περισσότερο την καταναλωτική συμπεριφορά, η οποία με τη σειρά της θα επηρεάσει όλο και περισσότερο πολλούς κλάδους της βιομηχανίας. Η μαζική εξατομίκευση (mass customization), σύμφωνα με έναν από τους κορυφαίους ειδικούς, τον Joe Pine , «τον 21ο αιώνα θα είναι εξίσου σημαντική, όπως αυτή της μαζικής παραγωγής του 20ου αιώνα». Η εξατομίκευση προσφέρει ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την εταιρεία, με την καλύτερη εξυπηρέτηση του πελάτη. Η εξατομίκευση σημαίνει διαφοροποιημένα προϊόντα και τυπικά μπορεί να αυξήσει την ποικιλία των προϊόντων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς και αυξημένα κέρδη. Η εξατομίκευση έχει και τα μειονεκτήματά της γιατί αυξάνεται η ποικιλία των τμημάτων και των διαδικασιών. Χαμηλός όγκος παραγωγής και μεγάλη ποικιλία σχετίζονται άμεσα με την εξατομίκευση. Σαν συνέπεια οι αντίστοιχες τυπικές κατασκευαστικές διαδικασίες έχουν αυξημένο κόστος εργασίας.

3.2 Στρατηγική στην μαζική εξατομίκευση

Μετά από μελέτες έχουν προσδιοριστεί πέντε κύριες στρατηγικές εξατομίκευσης, βασισμένες στο στάδιο στο οποίο εμπλέκεται και ο πελάτης. Οι στρατηγικές διαφέρουν μεταξύ τους ανάλογα με το σημείο της παραγωγικής αλυσίδας, στο οποίο γίνεται η εξατομίκευση.

- Καθαρή προτυποποίηση
- Μερική προτυποποίηση
- Εξατομικευμένη προτυποποίηση
- Εξατομίκευση κομμένη και ραμμένη στα μέτρα του πελάτη
- Καθαρή εξατομίκευση

Η καθαρή προτυποποίηση, αναφέρεται στην πλήρως τυποποιημένη παραγωγή, στην οποία όλα τα κομμάτια είναι ίδια. Στην μερική προτυποποίηση οι πελάτες θεωρούνται ως ομάδες αγοραστών και κάθε η ομάδα θεωρείται ως ένα σύνολο, όπως συμβαίνει όταν κατασκευάζονται διαφορετικά προϊόντα για διαφορετικές αγορές. Στην εξατομικευμένη προτυποποίηση το προϊόν εξατομικεύεται στη φάση της συναρμολόγησης, χρησιμοποιώντας τυποποιημένα εξαρτήματα. Η εξατομίκευση κομμένη και ραμμένη στα μέτρα του πελάτη, απαιτεί βασικό σχεδιασμό, ο οποίος μπορεί να εξατομικευτεί στη φάση της παραγωγής. Στη στρατηγική της καθαρής εξατομίκευσης, το προϊόν μπορεί να εξατομικευτεί εξ'αρχής. Όμως πρέπει να υπάρχει μια τυποποιημένη διαμόρφωση, διαφορετικά αυτή η στρατηγική θα έπρεπε να λέγεται προτυποποίηση.

Κάποιοι συγγραφείς, προσεγγίζουν την εξατομίκευση ως μία κατασκευαστική πρακτική. Ορίζουν την εξατομίκευση ως «soft» όταν ο πελάτης δεν εμπλέκεται στην κατασκευαστική διαδικασία και ως «hard» όταν εμπλέκεται σε αυτήν.

Έχουν προσδιοριστεί τέσσερις διακριτές προσεγγίσεις για την εξατομικευμένη μαζική παραγωγή: με συνεργασία, με προσαρμογή, με αισθητική και με διαφάνεια. Στην εξατομίκευση με συνεργασία, ο πελάτης επιλέγει από προκαθορισμένα στοιχεία τον δικό του σχεδιασμό και στην συνέχεια το προϊόν σχεδιάζεται εξατομικευμένα. Στην εξατομίκευση με προσαρμογή, το ίδιο το προϊόν επιδέχεται εξατομίκευση και ο κατασκευαστής δεν χρειάζεται να κάνει κάποια. Η αισθητική εξατομίκευση χρησιμοποιείται όταν ένα τυποποιημένο προϊόν, ικανοποιεί σχεδόν κάθε πελάτη. Το προϊόν μένει το ίδιο και εξατομικεύεται το περιτύλιγμα. Τα προϊόντα που είναι εξατομικευμένα με διαφάνεια, μπορεί να φαίνονται τυποποιημένα στον χρήστη.

Η σύνθεση ενός προϊόντος από τμήματα, αυξάνει τον όγκο της παραγωγής στην μαζική εξατομίκευση. Αυτός θεωρείται ο συνθετός τρόπος, με τον οποίο επιτυγχάνονται ορισμένα πλεονεκτήματα, όπως το χαμηλό κόστος. Έτσι προκύπτουν οι τέσσερις διακριτοί ρόλοι στον κύκλο ζωής ενός προϊόντος: Αυτοί που βιομηχανοποιούν, οι εμπλεκόμενοι, αυτοί που τμηματοποιούν και οι συναρμολογητές.

Αυτοί που βιομηχανοποιούν, θέλουν να χρησιμοποιήσουν κοινά στοιχεία, αν και μπορεί να κατασκευάσουν μοναδικά στοιχεία για να καλύψουν τις ανάγκες του πελάτη. Οι εμπλεκόμενοι αφήνουν τον πελάτη να πάρει μέρος στην διαδικασία του σχεδιασμού και της βιομηχανοποίησης. Η πραγματική εξατομίκευση λαμβάνει χώρα στο στάδιο της συναρμολόγησης, με τον συνδυασμό τυποποιημένων στοιχείων δηλαδή δεν χρειάζεται να κατασκευαστούν εξατομικευμένα στοιχεία. Αυτοί που τμηματοποιούν χρησιμοποιούν τυποποιημένα στοιχεία σε πολλές γραμμές παραγωγής. Οι συναρμολογητές παράγουν επιμέρους τυποποιημένα, χρησιμοποιώντας επιμέρους στοιχεία. Οι πελάτες μπορούν μόνοι τους να εξατομικεύσουν ένα προϊόν. Οι κατασκευαστές εξατομικευμένων προϊόντων εντάσσονται περισσότερο την κατηγορία αυτών που βιομηχανοποιούν παρά στους εμπλεκόμενους.

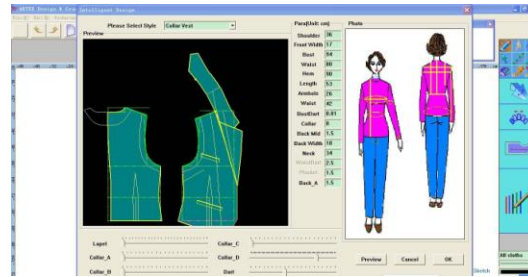
3.3 Εφαρμογές της μαζικής εξατομίκευσης 3), 4), 5), 6), 7), 8)

Οι αυξημένες καταναλωτικές ανάγκες και η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, έχουν προκαλέσει την δημιουργία της μαζικής παραγωγής και της εξατομίκευσης, για αυτούς που θέλουν να αισθάνονται μοναδικοί και αναζητούν προϊόντα που συνάπτουν με το χαρακτήρα και τα θέλω τους. Η κινητήρια δύναμη στην αγορά είναι ο καταναλωτής. Ο καθοριστικός παράγοντας είναι η τεχνολογία. Οι σύγχρονοι πελάτες άλλαξαν τον πατροπαράδοτο τρόπο που έκαναν τις αγορές τους. Με το ηλεκτρονικό εμπόριο μπορούν να βρουν ακριβώς αυτό που χρειάζονται και γιατί όχι, να το κατασκευάσει κάποιος αποκλειστικά για αυτούς, αγοράζουν προϊόντα βάση των αναγκών τους και των προσωπικών τους γούστων. Σε απάντηση, οι εταιρείες αυξάνουν την ποικιλία των προϊόντων τους για να βελτιώσουν το μερίδιο αγοράς τους και να παραμείνουν ανταγωνιστικές σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε αυτό βοηθούν οι νέες τεχνολογίες και διάφορες εφαρμογές που δημιουργούνται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο. Η τεχνολογική εξέλιξη επέφερε τεράστια κέρδη στις επιχειρήσεις και μεγάλη ευκολία στους καταναλωτές. Οι προκλήσεις στην ένδυση είναι τεράστιες, μιας και σχεδιάζονται προϊόντα που βρίσκονται στην αγορά για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

Οι σύγχρονες απαιτήσεις της βιομηχανικής παραγωγής, επιβάλλουν ταχύτατους ρυθμούς, οι οποίοι μπορούν να επιτευχθούν μόνο με την βοήθεια της τεχνολογίας. Τα απλά σκίτσα μετατρέπονται σε γραμμικά σχέδια, τα οποία συνοδεύονται με τις τεχνικές προδιαγραφές. Οι τεχνικές προδιαγραφές, περιλαμβάνουν όλες τις λεπτομέρειες για την κατασκευή του προϊόντος. Για την κατασκευή όμως σε ότι αφορά την ένδυση, δεν αρκεί μόνο ένα πατρόν για κάθε κομμάτι του ενδύματος. Χρειάζονται διαφορετικά πατρόν για το κάθε μέγεθος. Το πατρόν των ενδυμάτων στα πλαίσια ενός μεγεθολογίου, αναπτύσσονται από ένα ενιαίο βασικό πατρόν. Το πατρόν του βασικού σχεδίου, κλιμακώνεται προς τα πάνω και προς τα κάτω για να δημιουργήσει τα άλλα μεγέθη της σειράς.

Οι στρατηγικές εξατομικευμένης παραγωγής εξαρτώνται από ένα πλήθος τεχνολογιών που κυμαίνονται από τους γραμμικούς κώδικες ως τους κόπτες λέιζερ, τους σαρωτές σωμάτων και τις εφαρμογές του διαδικτύου. Οι κρίσιμες τεχνολογίες για την εξατομικευμένη παραγωγή ένδυσης είναι ο σωματομετρικός σαρωτής για τη συλλογή των σωματομετρικών μετρήσεων, τα συστήματα σχεδιασμού με την βοήθεια ηλεκτρονικού σχεδιασμού (CAD-CAM) για την δημιουργία του πατρόν, το διαδίκτυο για την επικοινωνία μεταξύ του κατασκευαστή και του πελάτη και οι αυτοματοποιημένες διαδικασίες που βοηθούν στη σωστή και γρήγορη κατασκευή και παράδοση.

Το CAD είναι ένας γενικός όρος που καλύπτει τις λειτουργίες σχεδιασμού πριν την παραγωγή, οι οποίες ολοκληρώνονται στον υπολογιστή (Εικ.64). Ένα μειονέκτημα στην παραγγελία μέσω διαδικτύου, είναι η διαδικασία του να μετρηθεί κάποιος μόνος του, η οποία τείνει να είναι ανακριβής. Αυτό το πρόβλημα λύνεται με τον σωματομετρικό σαρωτή, ο οποίος χρειάζεται μόνο 12 δευτερόλεπτα για να απεικονίσει και να μεταφέρει την μέτρηση στην οθόνη του υπολογιστή. Κατάλληλο λογισμικό εντοπίζει αυτόματα τα ορόσημα των σωμάτων και παράγει τις επιθυμητές μετρήσεις. Ενώ οι μετρήσεις είναι αξιόπιστες, πρέπει να βελτιωθούν τα πρωτόκολλα για τον εντοπισμό των ορόσημων των σωμάτων. Τα δεδομένα της σάρωσης σώζονται με τον κατάλληλο κώδικα που διαβάζεται από τα συστήματα CAD.

Εικ. 64 Σχεδιασμός πατρών σε σύστημα Cad. 1)

Χρησιμοποιώντας την διαθέσιμη τεχνολογία, στο πανεπιστήμιο του Cornell μια ομάδα έρευνας και σχεδιασμού ενδυμασίας, έλεγξαν τα τμήματα και την τεχνολογία που είναι απαραίτητη για να παράγουν made-to-measure ενδυμασία. Το λογισμικό CAD με την ονομασία Fitnet που αναπτύχθηκε από την εταιρία Lectra και χρησιμοποιήθηκε σε συνδυασμό με σαρωτή σωμάτων, για να παράγει τα πατρών για ένα αδιάβροχο με κουκούλα.

Τα εξατομικευμένα πατρών, προήλθαν από τα πρότυπα με αλλαγές βασισμένες στις μετρήσεις των σωμάτων. Κατά τον προγραμματισμό των αλλαγών, οι ερευνητές έπρεπε να πάρουν ποικίλες αποφάσεις βασισμένες στο συγκεκριμένο στυλ ενδύματος. Το σημαντικότερο και το πιο δύσκολο θέμα αφορά τις τιμές άνεσης, δηλαδή το πρόσθετο ύφασμα που επιτρέπει την κίνηση ή την ευκολία αυτού που φορά το ένδυμα.

Διαφαίνεται ότι η ανάπτυξη μιας οικονομικά αποδεκτής εξατομικευμένης μαζικής παραγωγής, είναι εφικτή με τις υπάρχουσες τεχνολογίες.

Η Telmat παρουσίασε τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των σαρωτών της και το πώς τα δεδομένα του σωματομετρικού σαρωτή έχουν χρησιμοποιηθεί για να αναπτυχθούν νέα προϊόντα και για τη διαχείριση των παραγγελιών. Αναπτύσσουν επίσης μια μεθοδολογία επιλογής μεγέθους.

Η Browzwear έχει να επιδείξει έναν νέο τρισδιάστατο τρόπο σχεδιασμού ενδύματος.

Τα Συστήματα Ενδυμάτων ScanVec συνεχίζουν να εμπορεύονται το λογισμικό τους Modulate για made-to-measure εφαρμογές. Επίσης εισάγουν πλέον άμεσα τα σωματομετρικά δεδομένα από τον σαρωτή τους [TC]2, για τον προσδιορισμό του μεγέθους και της ρύθμισης της καλής εφαρμογής του ενδύματος. Το λογισμικό Modulate συνδέεται επίσης με το πρότυπο λογισμικό εικονικής πραγματικότητας της ScanVec (ScanVec Virtual Reality Model) για τη δημιουργία μιας τρισδιάστατης απεικόνισης του προϊόντος.

Οι τεχνολογίες του 21^{ου} αιώνα καθορίζουν μία νέα εποχή, της επί παραγγελία και της εξατομικευμένης παραγωγής της ένδυσης. Παγκοσμίως οι εταιρίες ενδυμασίας πειραματίζονται με οικονομικές στρατηγικές που εξατομικεύουν την ενδυμασία για κάθε πελάτη, με την προσφορά ποικίλων σχεδίων και επιλογών καλής εφαρμογής. Μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις στο Διαδίκτυο κάνουν την ενδυμασία «just for you».

Πλήθος επιχειρήσεων έχουν ήδη αναπτύξει επιχειρηματικές δραστηριότητες, προσφέροντας αποκλειστικά εξατομικευμένα προϊόντα. Πλέον οι περισσότερες *pre-t-a-porte* εταιρίες έχουν στις ιστοσελίδες τους επιλογή για *custom-made* σχεδιασμό. Μεγάλα *brands* όπως η Nike, Addidas, Levi's straus, Brooks Brother κ.α έχουν δώσει την δυνατότητα στους καταναλωτές, να αποφασίσουν εξ ολοκλήρου αυτοί για το προϊόν που θα αγοράσουν.

Η Nike πρόσφατα λανσάρισε την καινούρια ιδέα της: Το Nike iD Lab. Ένας ειδικά διαμορφωμένος χώρος, ο μισός κατάστημα και ο μισός στούντιο, όπου μπορεί ο καταναλωτής να σχεδιάσει τα δικά του αθλητικά παπούτσια. Μπορεί να επιλέξει ανάμεσα σε διαφορετικά υλικά, χρώματα και σχέδια έτσι ώστε να δημιουργήσει μοναδικά υποδήματα σύμφωνα με τα δικά του γούστα και επιλογές. Αφού ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός του υποδήματος, οι προδιαγραφές στέλνονται ηλεκτρονικά στον κατασκευαστή και κατόπιν 3 εβδομάδες, τα εξατομικευμένα υποδήματα φτάνουν με το ταχυδρομείο στο σπίτι του πελάτη.

Η Levi's με την σειρά Original spin, προσφέρει σε κάθε πελάτη το προσωπικό του τζιν. Οι πελάτες μπορούν να εξατομικεύσουν τα τζιν τους, επιλέγοντας το στυλ, το χρώμα, το ύφασμα και την άψογη εφαρμογή, μέσα από σωματομετρικές μετρήσεις.

Η Brooks Brother, προσφέρει εξατομικευμένα κοστούμια μαζικής παραγωγής στο κατάστημα της στην πόλη της Νέας Υόρκης χρησιμοποιώντας έναν τρισδιάστατο σωματομετρικό σαρωτή για να συλλέξει τις σωματομετρικές μετρήσεις των πελατών. Το στυλ, τα υφάσματα και τα χαρακτηριστικά του σχεδιασμού επιλέγονται από μια οθόνη ηλεκτρονικού υπολογιστή κατόπιν συζήτησης με έναν εκπαιδευμένο επαγγελματία πωλητή, που διευκολύνει την αναζήτηση των προτιμήσεων καλής εφαρμογής, όπως η χαλαρή ή η εφαρμοστή ενδυμασία. Η Brooks Brother, χρησιμοποιεί ένα δικό της σύστημα παραγωγής εξατομικευμένων πατρών για να δημιουργήσει ένα μεμονωμένο πατρών βασισμένο στις συγκεκριμένες σωματομετρικές μετρήσεις. Το ένδυμα κατασκευάζεται και στέλνεται στο κατάστημα όπου μια μοναδικά καλή εφαρμογή εξασφαλίζει την ικανοποίηση των πελατών. Τα δεδομένα σάρωσης και τα πατρών για κάθε πελάτη αποθηκεύονται ώστε να μπορεί να παραγγείλει ξανά κοστούμι.

Υπάρχουν πολλά site για κάθε περίπτωση. Μπορεί ο καταναλωτής να παραγγείλει κομμένο και ραμμένο στα μέτρα του, από ένα t-shirt με την έμπνευση ή το logo που κυριαρχεί στο μυαλό του, μέχρι ένα καλό σύνολο για μία ιδιαίτερη περίπτωση.

Ένα χρήσιμο εργαλείο για την καταγραφή τους προσφέρει η αυστριακή εταιρεία Cyledge. Η συγκεκριμένη εταιρεία λειτουργεί από το 2007 τη μεγαλύτερη πλατφόρμα βάσης δεδομένων στον κόσμο για εξατομικευμένα προϊόντα.

Συμπεράσματα

Η τάση για εξατομικευμένα προϊόντα καθορίζει όλο και περισσότερο την καταναλωτική συμπεριφορά, η οποία με τη σειρά της θα επηρεάσει όλο και περισσότερο όλους τους κλάδους της βιομηχανίας. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας και την ανακάλυψη εφαρμογών που διευκολύνουν το τελικό αποτέλεσμα, οι εταιρείες δελεάζουν τους καταναλωτές, οι οποίοι με την σειρά τους έχουν το δικαίωμα της επιλογής και της άρνησης φυσικά, αν το προϊόν δεν ανταπεξέρχεται στις προσδοκίες τους. Η μαζική εξατομίκευση είναι ο νέος τρόπος παραγωγής που θα έχει σημαντικό ρόλο τον 21^ο αιώνα, όπως κυριάρχησε τον 20^ο η μαζική παραγωγή.

Ο κόσμος στρέφεται σε προϊόντα που περικλείουν ένα κομμάτι της ιδιοσυγκρασίας και του γούστου τους. Οι επιλογές είναι πολλές και η δύναμη του καταναλωτικού κοινού μεγάλη. Η μαζική εξατομίκευση έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση της ομοιομορφίας και την αύξηση της μοναδικότητας. Γιατί κάποιος να επιλέξει ένα κομμάτι που μπορεί να έχει κατασκευαστεί σε εκατομμύρια κόπιες, ενώ μπορεί να αποκτήσει το μοναδικό, το λειτουργικό, για τα δικά του δεδομένα και του γούστου του.

Τέταρτο κεφάλαιο

Οικολογική Μόδα

4.1 Εισαγωγή στην Φιλοσοφία της οικολογικής μόδας 4), 5), 6), 9)

Η υπερκαταναλωτική νοοτροπία συντρόφευσε για χρόνια τον άνθρωπο κυρίως μετά τη βιομηχανική επανάσταση, οπότε ξεκίνησε ο αγώνας επιβολής της ανθρώπινης κυριαρχίας πάνω στη φύση. Η φύση όμως πλέον τις τελευταίες δεκαετίες, εκδικείται και μια εναλλακτική προσέγγιση στη μόδα κρίνεται άκρως απαραίτητη. Η βιομηχανία της μόδας πλήττει βαριά το περιβάλλον καθώς χρησιμοποιεί μεγάλες ποσότητες νερού, χημικών ουσιών, φυτοφαρμάκων και τοξικών βαφών. Η εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου, η κατασπατάληση ενέργειας κατά την παραγωγή των ρούχων και η μόλυνση λόγω της ρίψης αποβλήτων είναι μόνο κάποιες από τις αρνητικές επιδράσεις της μόδας στο οικοσύστημα.

Το 2000 μια έρευνα στην Αμερική αποκάλυψε πως 84 εκατομμύρια τόνοι τοξικών από τα οποία αρκετά είναι καρκινογόνα, ψεκάζουν το βαμβάκι που χρησιμοποιείται για την κατασκευή των ρούχων, από τα οποία το 10% απορροφάται από το βαμβάκι ενώ τα υπόλοιπα απορροφώνται στον αέρα, το νερό και το έδαφος.

Τα συνθετικά ρούχα που είναι φτιαγμένα κυρίως από πολυεστέρα, ακριλίκo και νυλον, φτιάχνονται από ίνες που έχουν βάση το πετρέλαιο.

Εκμεταλλεόμενοι τους ανύπαρκτους εργασιακούς νόμους, το χαμηλό κόστος του εργατικού δυναμικού και την οικονομική αδυναμία χωρών όπως η Ινδία και η Κίνα, πολλές εταιρείες παραγωγής ρούχων στρέφονται προς αυτές τις χώρες για να παράγουν τα προϊόντα τους με υλικά χαμηλού κόστους και ποιότητας, αγνοώντας τις συνέπειες που έχουν στο περιβάλλον, στην κουλτούρα και στις τοπικές κοινωνίες.

Ευτυχώς, τα τελευταία χρόνια η βιομηχανία της μόδας έχει αποκτήσει συνείδηση και χρωματίζεται "πράσινη". Η οικολογική μόδα κάνει διστακτικά την εμφάνισή της. Κορυφαίοι σχεδιαστές υιοθετούν πρακτικές πιο φιλικές στο περιβάλλον καταφεύγοντας σε υφάσματα προερχόμενα από πρωτογενή οργανικά υλικά ή ανακυκλωμένα, όπως πλαστικά ή μεταλλικά μπουκάλια. (Εικ.65)

Εικ. 65 Οικολογικό ρούχο. 1)

Τα οικολογικά υφάσματα κατασκευάζονται από πρώτες ύλες χωρίς χημικά και χωρίς τη χρήση φυτοφαρμάκων. Τα οικολογικά ρούχα μπορούν να συντελέσουν στη μείωση της κατανάλωσης του νερού, αφού δεν υπόκεινται σε χλωρίωση κι άρα δεν ξοδεύονται εκατοντάδες κυβικά νερού, για να ξεπλυθούν. Γι' αυτό τον λόγο τα «πράσινα» υφάσματα έχουν πολλά οφέλη για τον χρήστη, καθώς:

- διευκολύνουν τη αναπνοή του δέρματος.
- δεν προκαλούν κνησμούς και αλλεργίες.
- προστατεύουν από τους μύκητες και την ακτινοβολία.
- Προσφέρουν όλα τα οφέλη της ίνας (π.χ.: την απαλότητα του βαμβακιού).
- είναι θερμορυθμιστικά, δηλαδή μας κρατούν ζέστη τον χειμώνα και δροσιά το καλοκαίρι.
- απορροφούν τον ιδρώτα καθώς έχουν αυξημένη υδροφιλία.
- αισθητικά, είναι πιο μαλακά, γιατί δεν έχουν υποστεί επιπλέον επεξεργασίες.

Για αυτό τον λόγο είναι σημαντικό να ανακυκλώνονται τα ρούχα ώστε να μειώνεται ο ανησυχητικός ρυθμός με τον οποίο θερίζονται τα δέντρα σε όλο τον κόσμο. Επίσης οι βιομηχανίες πρέπει και επιβάλλεται να είναι αυστηρές με τη φύρα των υφασμάτων. Για να έχουν λοιπόν μηδενική φύρα, τα πατρόν πρέπει να τοποθετούνται κολλητά το ένα με το άλλο και φυσικά να αξιοποιείται ακόμα και το πιο μικρό κομμάτι περισσευούμενου υφάσματος. Έτσι μειώνετε σημαντικά η ποσότητα του υφάσματος που χρησιμοποιείται.

Το ΠολυΠατρών-Τοποθέτηση έχει σχεδιαστεί ώστε να μεγιστοποιείται η παραγωγικότητα, να ελαχιστοποιείται το εργατικό κόστος και η κατανάλωση υφάσματος και να βελτιστοποιούνται οι παραγγελίες υφασμάτων. Τα έξυπνα σχεδιασμένα εργαλεία του και οι πολλές επιλογές του καθιστούν τη δημιουργία τοποθετήσεων απλούστερη και ευχάριστη διαδικασία, έτσι ώστε να μπορεί να δημιουργεί τοποθετήσεις με λιγότερη φύρα υφάσματος και με μεγαλύτερη ευκολία.

4.2 Σχεδιαστές που υποστηρίζουν την οικολογία 7), 8)

Πολλοί σχεδιαστές, υποστηρίζουν το κίνημα της οικολογικής μόδας, επιλέγοντας οργανικά υφάσματα για τις συλλογές τους. Η βρετανίδα Katharine Hamnett αποτελεί τη βασίλισσα της οικολογικής μόδας εδώ και τουλάχιστον δύο δεκαετίες. Πρωτη αυτή χρησιμοποίησε το οργανικό βαμβάκι σε μπλουζάκια με οικολογικό σλόγκαν. (Εικ.66)

Εικ.66 Σειρά ρούχων με οικολογικό μήνυμα από την σχεδιάστρια Katharine Hamnett. 2)

Η Stella McCartney χρησιμοποιεί υφάσματα φτιαγμένα από ίνες μπαμπού και οργανικό βαμβάκι, ενώ για τις βαφές της χρησιμοποιεί χρώματα που δεν μολύνουν το νερό, ενώ πολλοί άλλοι σχεδιαστές (Donna Karan, Calvin Klein, Raulph Lauren) και μεγάλοι οίκοι, φροντίζουν να συμπεριλάβουν στις συλλογές τους οικολογικά κομμάτια, δείχνοντας το σεβασμό τους προς το περιβάλλον.

Στο εξωτερικό, έχει αναπτυχθεί μια ολόκληρη και πολύ επιτυχημένη αγορά, με τη ζήτηση να αυξάνεται συνεχώς. Τα οικολογικά ρούχα δεν χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από άτομα με κάποιου είδους αλλεργία, αλλά από ευσυνείδητους, υπεύθυνους και ευαισθητοποιημένους πολίτες.

4.3 Είδη οικολογικών ινών 1), 2), 3), 4)

Τα τελευταία χρόνια με την επιστημονική τεκμηρίωση ότι τα συνθετικά υφάσματα μπορεί να προκαλέσουν ποικίλα προβλήματα στον άνθρωπο, τα οικολογικά ρούχα αρχισάν να γίνονται αναγκαία και έκαναν την εμφάνισή τους μαζί με άλλα προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον. Για να χαρακτηριστεί ένα ύφασμα βιολογικό, θα πρέπει να παράγεται βάση των κανόνων που ισχύουν για τη βιολογική γεωργία, που σημαίνει να μην έχουν χρησιμοποιηθεί φυτοφάρμακα και φυσικά να μην προέρχεται από γενετικά τροποποιημένους σπόρους.

Τα οικολογικά ρούχα είναι καλύτερα από τα συμβατικά, αφού οι πρώτες ύλες (βιολογικό βαμβάκι, μπαμπού, καλαμπόκι, σόγια, λινάρι, ήμερη κάνναβη, τσουκνίδα, μετάξι και μαλλί) από τις οποίες κατασκευάζονται, προέρχονται από την βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία. Στα οικολογικά υφάσματα χρησιμοποιούνται βαφές από φυτά όπως το λουλάκι, τη ρίγανη, το ρόδι, το ριζάρι, τη λάκα, το χαμομήλι, το αμύγδαλο, τον κρόκο, το κρεμμύδι, το φύκι ή βαφές αντίδρασης κ.ά., οι οποίες είναι ανεξίτηλες και έχουν καλή «συμπεριφορά» στα υφάσματα.

Ίνες από μπαμπού: (Εικ.67)Το μπαμπού, για να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί, χρειάζεται να υποστεί μία σημαντική χημική επεξεργασία, χωρίς την οποία δεν θα ήταν δυνατή η δημιουργία ινών από το φυτό αυτό. Από την άλλη, επειδή το μπαμπού είναι πολύ ανθεκτικό δεν χρειάζεται ούτε παρασιτοκτόνα ούτε λιπάσματα, θέλει ελάχιστο νερό και φυτρώνει εξαιρετικά γρήγορα. Τα ρούχα από ίνες μπαμπού είναι πάρα πολύ μαλακά κι απαλά, άνετα και ενδείκνυνται για τις ευαίσθητες επιδερμίδες.

Εικ.67 Λεπτές και με αφή σαν μετάξι ίνες από μπαμπού. 3)

Ίνες από σόγια: (Εικ.68) Παράγονται από πρωτεΐνες σόγιας κι είναι αρκετά σπάνιες κι ακριβές. Τα υφάσματα από σόγια είναι εξίσου απαλά και μαλακά με του μπαμπού, πολύ αέρινα, κομψά και πάρα πολύ υγιεινά, κι επιτρέπουν στην επιδερμίδα να αναπνέει, κρατώντας μακριά τον ανεπιθύμητο ιδρώτα και την κακοσμία. Ούτε η σόγια χρειάζεται πολύ νερό, δεν θέλει καθόλου λίπασμα και παρασιτοκτόνα, ενώ ελάχιστο ρόλο παίζει το έδαφος όπου θα φυτρώσει, επομένως μπορεί να φυτρώσει οπουδήποτε.

Εικ.68: Υφάσματα από ίνες σόγιας. <http://www.filenades.gr/ViewArticle.aspx?id=20544>)

Ίνες από καλαμπόκι: Φέρουν την ονομασία Ingeo. Χρειάζονται να υποστούν και αυτές μια χημική επεξεργασία, καθώς η επεξεργασία τους αυτή δεν ελευθερώνει παρά ένα πολύ μικρό ποσοστό αερίου στην ατμόσφαιρα, με αποτέλεσμα να μην επιβαρύνεται το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Όμως, όπως και η σόγια, χρειάζεται γενετική τροποποίηση, εκτός και αν είναι από βιολογικό καλαμπόκι. Οι ίνες από καλαμπόκι είναι ιδιαίτερα ανθεκτικές και δημιουργούν υφάσματα μαλακά και άνετα.

Ίνες από βαμβάκι: Το βιολογικό βαμβάκι καλλιεργείται χωρίς την χρήση φυτοφαρμάκων και δεν υπόκειται μεγάλη βιομηχανική επεξεργασία. Ενισχύει τη γονιμότητα του εδάφους και διατηρεί την ισορροπία των οικοσυστημάτων. Η συγκομιδή γίνεται με το χέρι και η επεξεργασία χωρίς τη χρήση χημικών. Οι ίνες από βιολογικό βαμβάκι είναι πιο ανθεκτικές στο σκίσιμο και στην τριβή και δημιουργούν πολύ άνετα υφάσματα.

Μαλλί (έριο): Παράγεται από το τρίχωμα χορτοφάγων ζώων και κυρίως από το πρόβατο. Μπορεί όμως να παραχθεί και από το τρίχωμα της κασίκας (αίγας), της καμήλας, κλπ. Το μαλλί απορροφά την υγρασία σε υψηλό ποσοστό (υδρόφιλη) και είναι κακός αγωγός της θερμότητας. Ανάλογα με την προέλευση των ινών κατατάσσονται στις παρακάτω βασικές κατηγορίες:

Κασμίρια (cashmere): Πήραν το όνομά τους από την ινδική περιοχή Κασμίρ, καθώς αποτελούσε κέντρο κατασκευής των υφασμάτων αυτών. Οι ίνες κασμίρ κατασκευάζονται από μαλλιά προβάτου της ράτσας μερινός, ενώ άλλοτε κατασκευάζονταν από μαλλιά της αίγας των Ιμαλαΐων.

Αλπακά: Κατασκευάζεται από ένας είδος προβατοκάμηλου της Ν. Αμερικής. Οι τρίχες του ζώου αυτού είναι πολύ λεπτές.

Βικούνια: Κατασκευάζονται από τις τρίχες της προβατοκάμηλου της Ν. Αμερικής Βικουνίας (λάμα βικούνια). Οι τρίχες του ζώου αυτού είναι πολύ μαλακές και σπειροειδής.

Μοχέρ: Κατασκευάζεται από τις τρίχες αιγών της Άγκυρας Τουρκίας.

Καμηλό (camel hair): Κατασκευάζονται από τις μαλακές καμηλότριχες.

Ίνες από κάνναβη: Θεωρείται καλλιέργεια που έχει χαμηλές απαιτήσεις σε λιπάσματα, που αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τα ζιζάνια και δεν έχει εχθρούς και ασθένειες. Το 2011 η παγκόσμια έκταση καλλιέργειας της κλωστικής κάνναβης ήταν 80.000 εκτάρια με παραγωγή 175.000 τόνους. Παρόλο που η παγκόσμια έκταση καλλιέργειας της κλωστικής κάνναβης είναι σταθερή, η παγκόσμια παραγωγή αυξήθηκε. Οι ίνες της κάνναβης έχουν πολλές χρήσεις: σκοινιά, υφάσματα, χαρτοπολτός, καμβάδες, κ.α. Οι σπόροι της κλωστικής κάνναβης είναι πλούσιοι σε πρωτεΐνες (33%) και κατατάσσονται δεύτεροι σε περιεκτικότητα μετά τη σόγια. Για την κλωστική κάνναβη υπάρχουν ποικιλίες για παραγωγή ινών, για παραγωγή καρπών (σπόρων) και μεικτής παραγωγής. Ακόμη υπάρχουν ποικιλίες κατάλληλες για φθινοπωρινή σπορά, άλλες κατάλληλες για εαρινή σπορά σε ποτιστικά χωράφια και άλλες αδιάφορες για την εποχή σποράς.

4.4 Η σπουδαιότητα της οικολογικής μόδας

Η σπουδαιότητα της οικολογικής μόδας δεν έχει να κάνει μόνο με το περιβάλλον που μας περιβάλλει, αλλά και με την κοινωνική στάση του κάθε ατόμου ξεχωριστά. Η συμφιλίωση με τη φύση, η μετάβαση από μια σχέση εξουσίας με το περιβάλλον σε μια σχέση αρμονίας, θα έπρεπε να είναι υπαρκτοί στόχοι κάθε συνειδητοποιημένου ανθρώπου που τρέφει κοινωνικές ανησυχίες και ονειρεύεται έναν αρμονικό κόσμο. Η οικολογική συνείδηση θα έπρεπε να αποτελεί στάση ζωής και νοοτροπίας καθώς είναι δείγμα πολιτισμού και εξέλιξης. Μόδα και περιβαλλοντική συνείδηση μπορούν να συμπλεύσουν όταν οι άνθρωποι τολμήσουν να αναγνωρίσουν πού βρίσκεται η ουσιαστική ομορφιά.

Υπάρχουν και άλλες μέθοδοι για να απαγκιστρωθεί ο σύγχρονος άνθρωπος από τον εθισμό του στην κατανάλωση. Η ανακύκλωση των ρούχων συνιστά ακόμη μία πρακτική που εκφράζει πιστά τη βούληση ενός ευαισθητοποιημένου ατόμου να σεβαστεί το περιβάλλον. Επίσης, η ανταλλαγή ρούχων – σε swap shops – είναι άλλος ένα τρόπος να αποδεσμευθεί από τη ματαιοδοξία του ο άνθρωπος. Με την επαναχρησιμοποίηση των ρούχων του δεν συμβάλλει στην περαιτέρω επιδείνωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και ταυτόχρονα εκδηλώνει μια μορφή κοινωνικής αλληλεγγύης.

Είναι σημαντικό η οικολογική συνείδηση να γίνει τρόπος ζωής. Έτσι η εστίαση στη ποιότητα και όχι στην ποσότητα, θα απλουστεύσει τη καθημερινότητα, θα μειώσει το άγχος και η φύση θα αρχίσει να ανακάττι τις χαμένες της δυνάμεις.

Συμπεράσματα

Από αυτό το κεφάλαιο συμπεραίνεται ότι, μόδα και ηθική μπορούν να συμβαδίσουν. Ανοίγοντας την πόρτα της ηθικής μόδας, βλέπουμε να παράγονται ρούχα από βιολογικές ίνες, φιλικά προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Επιπλέον με όλη την οικολογική κινητοποίηση που γίνεται τα τελευταία χρόνια, το μοντέλο του καταναλωτή αλλάζει. Ο νέος καταναλωτής σκέφτεται πριν αγοράσει, δεν ενθουσιάζεται. Είναι συνειδητοποιημένος και ενημερωμένος. Πολλές φορές αναρωτιέται αν αυτό που αγοράζει είναι πολιτικά ορθό. Αν το ρούχο που είναι έτοιμος να αγοράσει και να φοράει, είναι φτιαγμένο με μεταλλαγμένα υλικά, επεξεργασμένο με χημικές ουσίες και ραμμένο από παιδάκια που δουλεύουν κάτω από άθλιες συνθήκες, τότε ο ίδιος θα είναι κρίκος σε μία τεράστια αλυσίδα που σφίγγει ασφυκτικά τον πλανήτη και αυτό δεν το θέλει πιά.

Πέμπτο κεφάλαιο

Πειραματικό-Ερευνητικό Μέρος

5.1 Εισαγωγή

Όπως αναφέρθηκε και στο τρίτο κεφάλαιο, το πατρόν είναι η βάση και ο σκελετός για τον σχεδιασμό του ρούχου. Είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες για το τελικό αποτέλεσμα ενός καλού ρούχου. Από την εποχή που δημιουργήθηκε το πατρόν μέχρι σήμερα, έχουν γίνει πολλές αλλαγές στην γραμμή αλλά και στη λειτουργικότητα των ρούχων. Το πειραματικό-ερευνητικό κομμάτι της πτυχιακής βασίστηκε στην ενότητα 2.7 – Εξέλιξη του πατρόν. Ποιο συγκεκριμένα στο συγκεντρωτικό πίνακα που βρίσκετε στο τέλος της ενότητας αυτής, παραθέτονται αναλυτικά οι γραμμές τις κάθε εποχής από το 1910 μέχρι το 1980 . Μέσα από τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν παρατηρήθηκε ότι ενώ η μόδα ανά δεκαετία αλλάζει, καθώς τα ενδύματα γίνονται ολοένα και πιο λειτουργικά για την γυναίκα, οι γραμμές των ρούχων (S,H,X,I,V,T,A,Y) μένουν σταθερές και επαναλαμβάνονται. Βάση των δεδομένων αυτών το πειραματικό-ερευνητικό μέρος περιλαμβάνει την επιλογή δυο συγκεκριμένων γραμμών H και X . Για κάθε δεκαετία, που η δυο αυτές γραμμές επαναλαμβάνονται επιλέχθηκε από ένα αντιπροσωπευτικό για εκείνη την εποχή ρούχο, για το οποίο πρώτα δημιουργήθηκε το ελεύθερο και τεχνικό σχέδιο και στη συνέχεια παράχθηκε το αντίστοιχο πατρόν.

5.2 Εκτέλεση πειραματικού- ερευνητικού μέρους

Όπως προαναφέρθηκε, για το πειραματικό-ερευνητικό μέρος επηλέχθησαν δυο γραμμές ρούχων η H και η X. Για την καλύτερη κατανόηση της πορείας, το πειραματικό μέρος χωρίζετε στα επιμέρους τρία στάδια.

- Πρώτο στάδιο

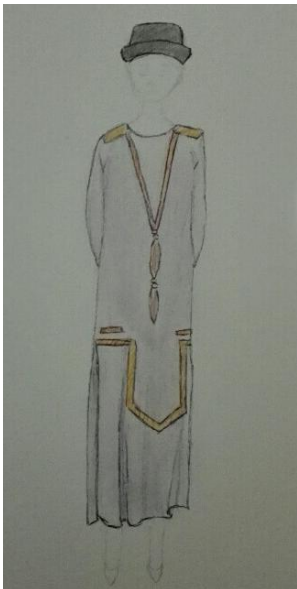
Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει την επιλογή των γραμμών. Σημαντικός παράγοντας για την επιλογή των συγκεκριμένων γραμμών ήταν η συχνή εμφάνιση τους σ' όλες τις δεκαετίες. Όλες οι γραμμές επανεμφανίζονται τουλάχιστον δυο φορές. Ποιο συγκεκριμένα όμως η γραμμή H επαναλαμβάνεται σε τρεις δεκαετίες το 1920, 1950, 1960 και η γραμμή X σε τέσσερις δεκαετίες το 1910, 1930, 1940 και 1950.

- Δεύτερο στάδιο

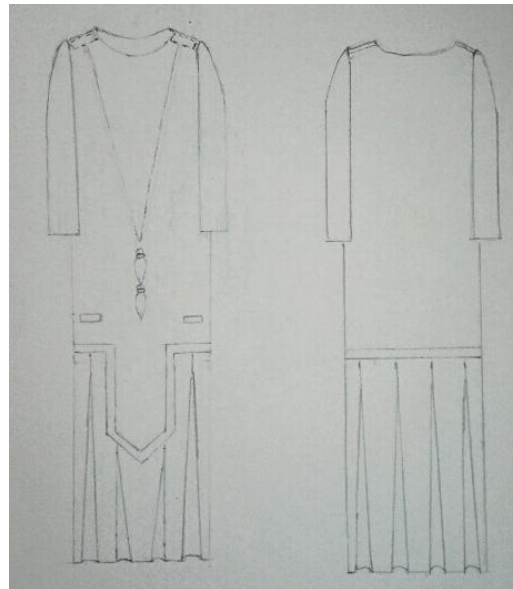
Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει την επιλογή και την δημιουργία ελεύθερου και τεχνικού σχεδίου των ρούχων. Οι επιλογή των σχεδίων δεν ήταν τυχαία καθώς τα ρούχα που επιτελέστηκαν μπορούν να φορεθούν μέχρι και σήμερα. Συγκεκριμένα για την γραμμή H διαλέχθηκαν δυο ρούχα, από την δεκαετία 1920 και από το 1960. Για την γραμμή X διαλέχθηκαν τρία ρούχα, από το 1910, το 1930 και από το 1950.

Σχέδια ρούχων της γραμμής H

Ελεύθερο σχέδιο 1 από το 1920

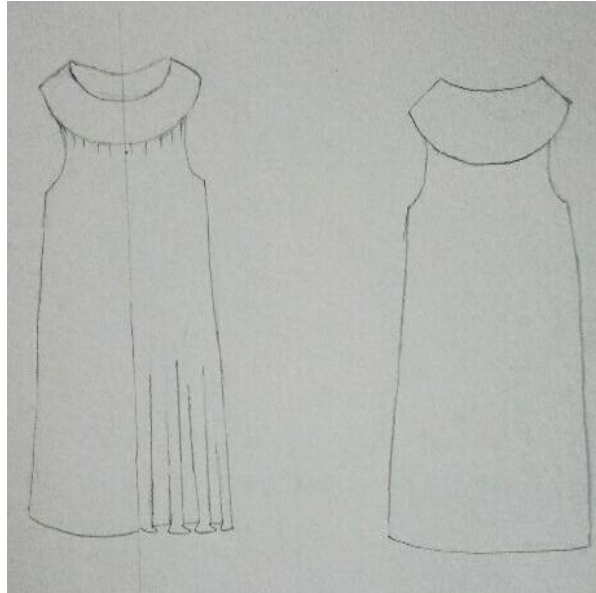
Τεχνικό σχέδιο 1 από το 1920

Ελεύθερο σχέδιο 2 από το 1960

Τεχνικό σχέδιο 2 από το 1960

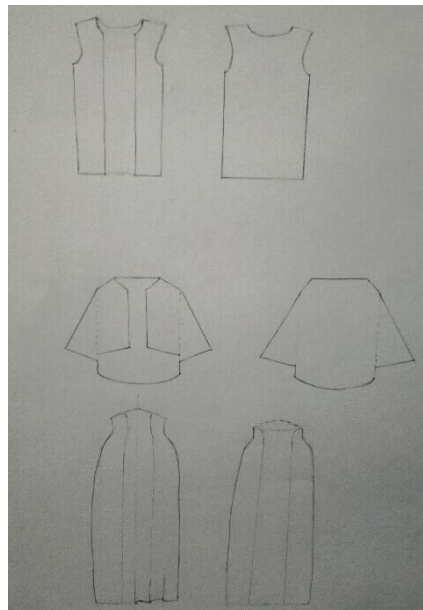

Σχέδια ρούχων της γραμμής X

Ελεύθερο σχέδιο 1 από το 1910

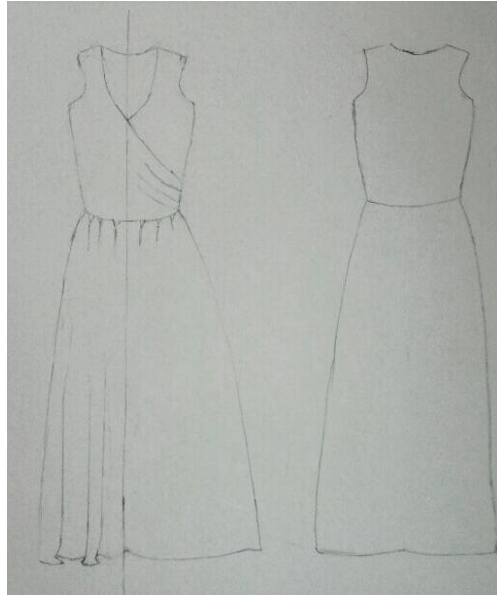
Τεχνικό σχέδιο 1 από το 1910

Ελεύθερο σχέδιο 2 από το 1930

Τεχνικό σχέδιο 2 από το 1930

Ελεύθερο σχέδιο 3 από το 1950

Τεχνικό σχέδιο 3 από το 1950

- Τρίτο στάδιο

Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει την σχεδίαση των αντίστοιχων πατρόν .

Βασικό πατρόν για κορσάζ

Βασικό πατρόν φόρεμα από βασικό κορσάζ

Βασικό πατρόν για φούστα

Σχέδιο 1 γραμμή Η από το 1920

Περιγραφή εκτέλεσης του πατρόν.

1° βήμα:

Δημιουργία από βασικό πατρόν κορσάζ με πένσα , πατρόν φόρεμα. (Εικ.1)

Εικ.1 Βασικό πατρόν κορσάζ.

2° βήμα :

- A) Σχεδίαση στο εμπρός των γραμμών σχεδίου.
- B) Μεταφορά πένσας ώμου στο πλάι. (Εικ.2)
- Γ) Διαχωρισμός κομματιών βάση σχεδίου.
- Δ) Ανάπτυξη των κομματιών για δημιουργία πιετών στο κάτω μέρος. (Εικ.2) και (Εικ.3)
- Ε) Δημιουργία πατρόν μανίκι με ραφή. (Εικ.4)

Εικ.2 Πατρόν φόρεμα με πένσα στο πλάι.

Εικ.3 Πατρόν φόρεμα με ανάπτυξη των κομματιών.

Εικ.4 Πατρόν μανίκι που βρίσκεται ανάμεσα στο τελικό πατρόν φορέματος(κέντρο πίσω και εμπρός).

Σχέδιο 2 γραμμή Η από το 1950

Περιγραφή εκτέλεσης του πατρόν

1° βήμα:

Σχεδίαση βασικού πατρόν σε ίσια γραμμή. (Εικ.1)

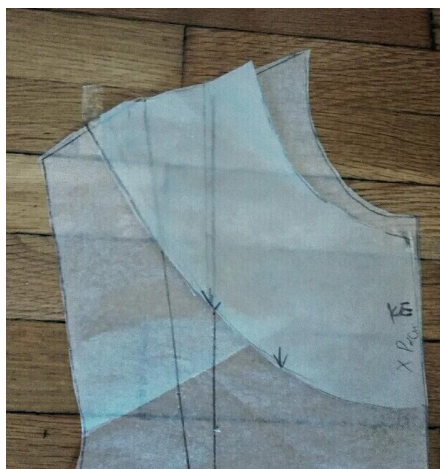
Εικ.1 Βασικό πατρόν σε ίσια γραμμή.

2° βήμα:

Σχεδίαση λαιμού. (Εικ.2)

Εικ.2 Πατρόν λαιμού. (κέντρο πίσω)

Εικ.2 Πατρόν λαιμού. (κέντρο εμπρός)

3^ο βήμα:

Σχεδίαση α) γραμμών , β) κόψιμο και γ) ανάπτυξη του σχεδίου για δημιουργία σούρας . (Εικ.3) και για εμπρός και για πίσω.

Εικ.3 Τελικό πατρόν φορέματος.

Σχέδιο 1 γραμμή Χ από το 1910**Περιγραφή εκτέλεσης του πατρόν****1^ο βήμα:**

Χρήση βασικού κορσάζ (Εικ.1) για μεταφορά γραμμής (στριφώματος) για μήκος γιλέκου 10 cm κάτω από την μέση .

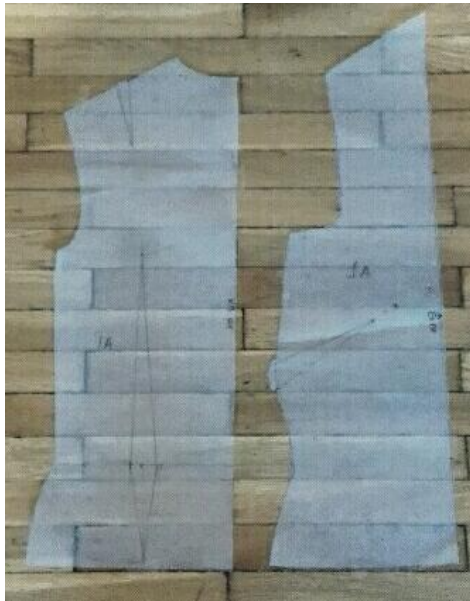
Εικ.1 Βασικό πατρόν κορσάζ.

2° βήμα:

Για το εμπρός

A) Μεταφορά πένσας ώμου στην πλαϊνή .

B) Σχεδίαση και μεταφορά κέντρου εμπρός στην γραμμή ώμου λαιμόκοψη για δημιουργία γιλέκου. (Εικ.2)

Εικ.2 Τελικό πατρόν γιλέκου. (κέντρο πίσω και εμπρός)

3^ο βήμα:

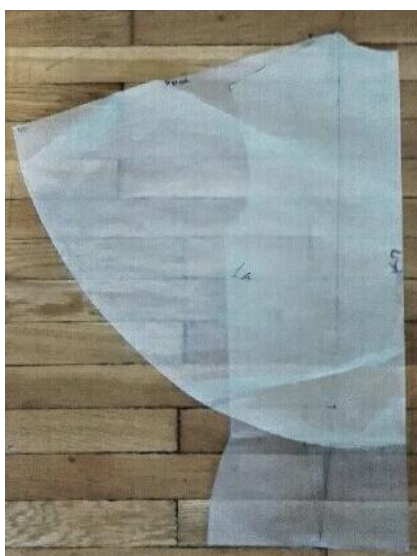
Σχεδίαση κάπας για το εμπρός. (Εικ.3)

Εικ.3 Τελικό πατρόν κάπας(κέντρο εμπρός) που έχει τοποθετηθεί πάνω από το πατρόν γιλέκο.

4^ο βήμα:

Σχεδίαση κάπας για το πίσω. (Εικ.4)

Εικ.4 Τελικό πατρόν κάπας(κέντρο πίσω) που έχει τοποθετηθεί πάνω από το πατρόν γιλέκο.

5^ο βήμα:

Σχεδίαση φούστας.

A) Από τη βασική φούστα. (Εικ5)

B) Σχεδίαση ψηλόμεσης φούστας 5 cm στην πλαινή και 10 cm στο κέντρο εμπρός .

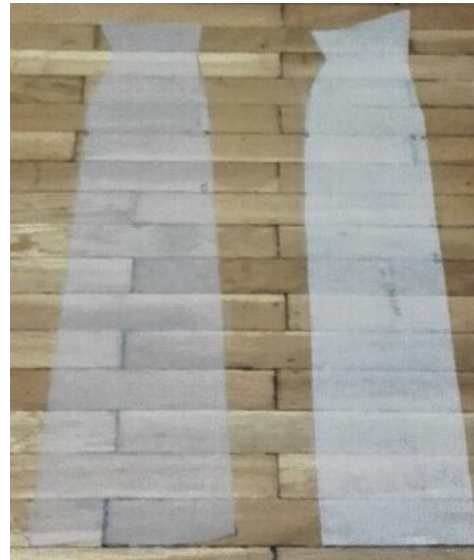
Γ) Προέκταση του κέντρου της γραμμής της πένσας μέχρι το στρίφωμα.

Δ) Διαχωρισμός των κομματιών του εμπρός και του πίσω (κόβοντας τις κάθετες).

Ε) Δημιουργία από ένα κομμάτι δύο τεμαχίων για κάθε τεμάχιο της φούστας. (Εικ.6)

Εικ.5 Βασικό πατρόν φούστας.

Εικ.6 Τελικό πατρόν φούστας.(κεντρο εμπρός και πίσω)

Σχέδιο 2 γραμμή Χ το 1930**Περιγραφή εκτέλεσης του πατρόν****1° βήμα:**

Χρήση βασικού πατρόν φορέματος (Εικ.1) από βασικό κορσάζ. (Εικ.2)

Εικ.1 Πατρόν φόρεμα.

Εικ.2 Βασικό πατρόν κορσάζ.

2° βήμα:

Διαχωρισμός του κορσάζ από τη φούστα.

3° βήμα:

Διόρθωση λαιμόκοψης για εμπρός και πίσω.

4° βήμα:

Διόρθωση ώμου για εμπρός και πίσω.

5° βήμα:

Μεταφορά της πένσας στήθους στη μέση για το εμπρός .

6° βήμα:

Σχεδίαση σταυρώματος για το εμπρός.

7° βήμα:

Σχεδίαση για το σταύρωμα γραμμών για δημιουργία ντραπέ.

8° βήμα:

Ψαλίδισμα και ξανά κόλλημα στο πατρόν (Εικ.3) για ολοκλήρωση του εμπρός κομματιού. (Εικ.4)

Εικ.3 Πατρόν για το επάνω μέρος του φορέματος.(κέντρο πίσω και εμπρός)

Εικ.4 Πατρόν εμπρός κομματιού με ανάπτυξη.

9^ο βήμα:

Σχεδίαση φούστας Εμπρός και Πίσω.

A) Φέρνουμε τρεις κάθετες παράλληλα με το κέντρο εμπρός και το κέντρο πίσω αντίστοιχα 7cm έως το στρίφωμα.

B) Ψαλίδισμα από τη μέση μέχρι το στρίφωμα και χώρισμα σε τέσσερα κομμάτια .

Γ) Τοποθέτηση των κομματιών σε ένα νέο φύλλο και δημιουργία νέου σχεδίου για φούστα ώστε το πατρόν να έχει επιπλέον φάρδος στη μέση για την σούρα. (Εικ.5)

Εικ.5 Τελικό πατρόν φούστας με ανάπτυξη.

Σχέδιο 3 γραμμή Χ από το 1950

Περιγραφή εκτέλεσης του πατρόν

1° βήμα:

Χρήση βασικού κορσάζ. (Εικ.1)

Εικ.1 Βασικό πατρόν κορσάζ.

2° βήμα:

Χώρισμα στη μέση.

3° βήμα:

Μεταφορά πένσας από τον ώμο στη μέση.

4^ο βήμα:

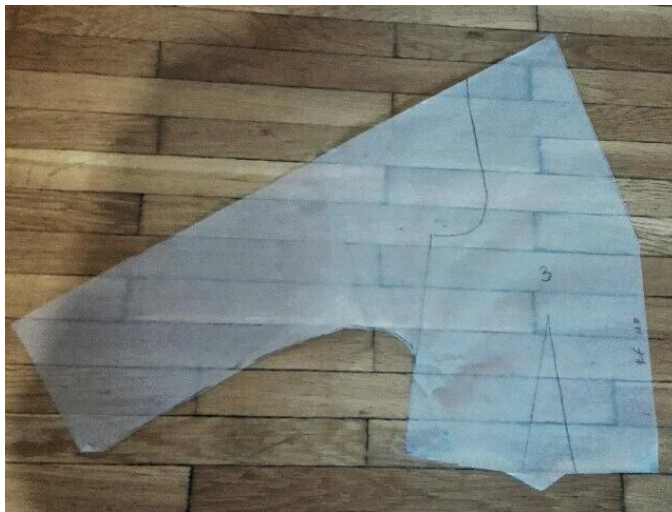
Προέκταση ώμου για την δημιουργία ζαμπονέ μανικιού και για εμπρός και για πίσω. (Εικ.2)

Εικ.2 Παντρόν ζαμπονέ μανίκι.(κέντρο πίσω)

5^ο βήμα:

Δημιουργία ∇ λαιμόκοψης στο εμπρός. (Εικ.3)

Εικ.3 Παντρόν ζαμπονέ μανίκι με ∇ λαιμόκοψη.

6^ο βήμα:

Δημιουργία κλος φούστας ομπρέλα. (Εικ.4)

Εικ.4 Τελικό πατρόν φούστας.

Συμπεράσματα

Αρχικά θα πρέπει να γίνει διαχωρισμός των εννοιών πρότυπο κοπής (πατρών) “βάση” και τελικό πρότυπο κοπής (πατρών) σχεδίου.:

Τα πρότυπα κοπής (πατρών) “βάση” είναι τα αρχικά πατρών που δημιουργούνται με τις απαιτούμενες μετρήσεις (περιφέρεια στήθους, γοφών κ.α) για το σώμα και για την φύστα . Αυτά τα πατρών χρησιμοποιούνται ως σκελετός στην δημιουργία των τελικών προτύπων κοπής (πατρών) σχεδίου.

Το τελικό πατρών έχει όλες εκείνες τις απαιτούμενες διορθώσεις και διαφοροποιήσεις σύμφωνα με το σχέδιο που θα παραχθεί . Σε αυτό το σχέδιο δεν φαίνεται ο αρχικός σκελετός.

Χωρίς όμως τη δημιουργία του σκελετού που παραμένει ίδιος μέσα στις δεκαετίες δεν μπορεί να δημιουργηθεί το τελικό πατρών ρούχου.

Σκοπός του πειραματικού μέρους είναι να δημιουργηθούν διαφορετικής τελικής εμφάνισης γυναικεία ενδύματα χρησιμοποιώντας την ίδια βάση (πρότυπο κοπής πατρών “βάση”) σώματος. Επίσης οι γραμμές ενδυμάτων που ενώ παραπέμπουν σε διαφορετική δεκαετία θα μπορούσαν να φορεθούν μέχρι και σήμερα.

Για την ολοκλήρωση του πειραματικού μέρους δημιουργήθηκε το βασικό πατρών του σώματος(κορσάζ). Ανάλογα το σχέδιο που έπρεπε να δημιουργηθεί τα πρότυπα εξελίχθηκαν και σχεδιάστηκαν ξανά νέα τελικά πρότυπα. Η δημιουργία των τελικών προτύπων βασίστηκε στο σχέδιο που είχε επιλεγεί .

Σε όλα έγιναν μεταφορά πένσας από τον ώμο που ήταν στο αρχικό (“βάση”), στο στήθος για καλύτερη εφαρμογή. Στις φούστες έγιναν διαφοροποιήσεις ανάλογες του σχεδίου που έπρεπε να παραχθεί. Η σχεδιοποίηση και ανάπτυξη των αρχικών προτύπων έγινε για να δημιουργηθεί επιπλέον φάρδος ώστε να υπάρξει άνεση στην κίνηση.

Σύνοψη

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία έγινε προσπάθεια να αναλυθεί και να μελετηθεί η εξέλιξη των προτύπων κοπής. Οι έννοιες ένδυμα και μόδα είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το πατρόν. Σε κάθε στάδιο της εξελικτικής πορείας της ενδυμασίας, συναντούμε διαφορετικές ενδυματολογικές τεχνικές και τάσεις που είναι επηρεασμένες με τις επικρατούσες ιστορικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες. Η μόδα ολοκληρώνει τον άνθρωπο και τον βοηθάει να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο. Με βάση την ιστορική αναδρομή του ενδύματος και της μόδας φτάνουμε στον βασικό στόχο της πτυχιακής εργασίας, το πατρόν. Αυτό είναι ο κύριος λόγος όπου η μόδα ξεκίνησε να ανθίζει και η μαζική παραγωγή να παίρνει τεράστιες διαστάσεις, φτάνοντας στα σημερινά επίπεδα. Μέσα από την καταγραφή της μόδας κάθε δεκαετίας φαίνεται η κυκλική διαδρομή της γραμμής των ενδυμάτων που επαναλαμβάνονται με παραλλαγές (μικρές ή μεγάλες), δημιουργώντας έτσι την μόδα στις διάφορες δεκαετίες. Οι γραμμές των ενδυμάτων, δηλαδή το περίγραμμα τους παραμένει σε γενικές γραμμές το ίδιο αλλά διαφοροποιείται στον τρόπο κατασκευής, λεπτομέρειες ραφής, διακόσμηση και χρήση υφάσματος.

Το πρώτο στάδιο δημιουργίας του ενδύματος είναι το σχέδιο μόδας. Το δεύτερο και εξίσου σημαντικό είναι ο σχεδιασμός πατρόν σύμφωνα με το σχέδιο που παραδίδει ο εμπνευστής της ιδέας του ενδύματος στον πατρωνίστ, αποτελώντας το μεταβατικό στάδιο της υλοποίησης του ρούχου. Από την στιγμή που ο άνθρωπος ένιωσε την ανάγκη να εκφράζεται μέσα από το ντύσιμο του και να αναζητά πρώτες ύλες για να το επιτύχει, άρχισε να ανθίζει η βιομηχανία της ένδυσης. Για την κάλυψη των αναγκών αυτών δημιουργείται η μαζική παραγωγή με την οποία οι εταιρείες μπορούν να αποτυπώσουν στο χαρτί και να το μεταφέρουν στο ύφασμα οποιοδήποτε σχέδιο θεωρείται trend στην διεθνή αγορά με σκοπό να παράγει μια ελκυστική και μοντέρνα γραμμή ρούχων με χαμηλά κόστη και υψηλό κέρδος. Φυσικά για να επιτευχθεί μεγαλύτερος όγκος παραγωγής σημαντικό ρόλο είχε η εξέλιξη της τεχνολογίας και των αυτοματοποιημένων μηχανών. Μετά την μαζική παραγωγή που κυριάρχησε τον 20^ο αιώνα περνάμε στην μαζική εξατομίκευση στην βιομηχανία της ένδυσης όπου, οι εταιρείες για λόγους ανταγωνιστικότητας δίνουν τη δυνατότητα στον καταναλωτή να εμπλακεί στην δημιουργία και σχεδίαση συμφώνα με τις απαιτήσεις του. Έτσι έχει την δυνατότητα να επιλέξει ένα κομμάτι μοναδικό και λειτουργικό για τα δικά του δεδομένα παρά ένα κομμάτι που έχει κατασκευαστεί σε εκατομμύρια κόπιες. Στην συνέχεια της εργασίας αυτής αναφέρετε το καταστροφικό αντίκτυπο που έχει στο περιβάλλον η εξέλιξη τις βιομηχανίας της μόδας εξαιτίας τις υπερκατανάλωσης και πως σιγά σιγά αποκτά οικολογική συνείδηση κάνοντας χρήση βιολογικών ινών και εφαρμόζοντας τεχνικές κοπής πατρόν για μηδενική φύρα ελαχιστοποιώντας σημαντικά την κατανάλωση υφάσματος, βοηθώντας έτσι σημαντικά το περιβάλλον.

Για την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας στο πειραματικό μέρος επιλέχτηκε να γίνει η σχεδίαση ελεύθερου και τεχνικού σχεδίου συγκεκριμένων γραμμών ρούχου όπου επανεμφανίζονται μέσα στις δεκαετίες 1910 έως 1980, δημιουργώντας στην συνέχεια τα αντίστοιχα πατρόν. Χρησιμοποιώντας τα πρότυπα κοπής " βάση" για κορσάζ και φούστα δημιουργούνται διάφορα πρότυπα κοπής τελικά με διαφορετική τελική εμφάνιση. Η χρήση της βάσης βοηθάει στην αντιγραφή και σχεδιοποίηση (δημιουργία παραλλαγών).

Σε κάθε στάδιο ανάπτυξης του πατρών μπορούμε με τη βάση να διορθώσουμε και να επανασχεδιάσουμε όπου αυτό απαιτείται. Η ανάπτυξη κάθε πατρών είναι ανεξάρτητη για κάθε ένα διαφορετικό σχέδιο. Η εξέλιξη του τελικού πατρών που δίνετε στη συνέχεια για την παραγωγή ρούχου εξαρτάται από την τεχνογνωσία του ατόμου που το δημιουργεί . Η μέθοδος σχεδιοποίησεις διαφοροποιείται μέσα στις δεκαετίες επηρεασμένη από την τεχνολογική εξέλιξη και ανάπτυξη τις εκάστοτε εποχής. Οι βάσεις των προτύπων κοπής παραμένουν ίδιες και έχουν καθοριστικό ρόλο για την ανάπτυξη και σχεδίαση των τελικών προτύπων κοπής του ενδύματος .

Γλωσσάρι

Γραμμή A :	Είναι φαρδιά στο επάνω μέρος του ρούχου και κάτω πλαταίνει στο τελείωμα .
Γραμμή H :	Είναι ίσιο το ρούχο με ραφή στη μέση η στην περιφέρεια .
Γραμμή I :	Είναι ίσιο μονοκόμματο ρούχο .
Γραμμή T :	Έχει μόνο έντονους ώμους και το υπόλοιπο είναι ίσιο ρούχο (T-shirt)
Γραμμή Y :	Έχει έντονους ώμους , ραφή στη μέση και ίσιο τελείωμα .
Γραμμή X :	Έχει έντονους ώμους , στενή μέση και φαρδύ στρίψωμα στο τελείωμα .
Γραμμή V :	Έχει έντονους ώμους και στενό με στρίψωμα τελείωμα .
Ελεύθερο σχέδιο :	Είναι η αναπαράσταση με μολύβι σε χαρτί ενός θέματος, χωρίς την βοήθεια γεωμετρικών οργάνων .
Επιρροή Φολκλόρ :	Τάση μόδας επηρεασμένη από τα ήθη και τα έθιμα ενός λαού .
Επωμίδες :	Διακοσμητικό μέρος ενδύματος, το οποίο εφαρμόζεται πάνω στο ύφασμα του ώμου .
Ζαμπονέ μανίκι :	Μανίκι που δεν συνδέεται με το υπόλοιπο ρούχο με ραφή , αλλά αποτελεί συνέχεια του χωρίς ραφή στη μασχάλη .
Ίσιο υφάσματος:	Ταυτίζεται παράλληλα με το στημόνι.
Κορσάζ :	Πατρών σώματος από τον ώμο μέχρι και τη μέση .
Κορσές:	Ειδικό εσώρουχο που σφίγγει τη μέση ή την περιφέρεια.
Κρουαζέ :	Από την γαλλική λέξη croise σημαίνει σταυρωτός και από αυτή έχει πάρει το όνομα του το ρούχο που φοριέται σταυρωτά .
Λούρεξ :	Ίνες γυαλιστερές με μεταλλική όψη. Χρησιμοποιούνται ιδίως σε βράδυνα ενδύματα .
Μπορντούρα :	Διακοσμητικό πλαίσιο στις άκρες μιας επιφάνειας .

Ντραπέ :	Είδος ρούχου με περίσσεια υφάσματος η οποία αφήνεται να πέφτει δημιουργώντας δίπλες για λόγους μόδας .
Πένες :	Είναι το δίπλωμα και γάζωμα υφάσματος για δημιουργία καλύτερης εφαρμογής
Πιέτες :	Είναι το δίπλωμα υφάσματος ελεύθερο η γαζωμένο .
Πλισάρισμα :	Σχηματισμός κανονικών , πυκνών και μόνιμων πτυχών .
Πόρπη :	Το κόσμημα με το οποίο συγκρατούσαν στους ώμους τις δυο τουνίκες .
Τεχνικό σχέδιο :	Είναι η αναπαράσταση ενός θέματος με σαφηνια και την χρήση γεωμετρικών οργάνων έτσι ώστε να διαβάζετε από τον κατασκευαστή .
Τρούξ :	Ένα είδος διακοσμητικών κουμπιών που μοιάζουν με καρφιά, είναι συνήθως μεταλλικά αν και υπάρχουν και κάποια πλαστικά .
Φαρδιά ρεβέρ :	Το εξωτερικό δίπλωμα .
Φόρεμα τυνίκ :	Είναι μια παραλλαγή από το ρούχο καφτάνι και θεωρείται ότι είναι απόγονος της τηβέννου .
Φουφούλα :	Είδος παντελονιού που σχηματίζει πολύ φαρδιές πτυχώσεις .
Φραμπαλάδες :	Πρόσθετο πτυχωτό διακοσμητικό κομμάτι υφάσματος .
Edith Head :	Σχεδιάστρια μόδας από την Αμερική με ειδικότητα στα κοστούμια διαφόρων ταινιών του 20 αιώνα .
Empire style:	Είδος γυναικείας ένδυσης του 19 ^{ου} αιώνα με φορέματα χωρίς μέση δεμένα κάτω από το στήθος και ίσια στο τελείωμα.
Franco Moschino :	Ιταλός σχεδιαστής μόδας, γνωστός ως ο ιδρυτής του οίκου μόδας Moschino .
Mass production :	Μαζική παραγωγή βιομηχανικού πατρών.
Mass customization :	Μαζική εξατομίκευση.
M.J Horn and L.M Gurel :	Συγγραφής του "The Second Skin: Interdisciplinary Study of Clothing".

Βιβλιογραφία

Βιβλιογραφία - Πηγές Κεφαλαίου 1 : Η ιστορία της Ενδυμασίας

Ιστοσελίδες :

- 1) <https://books.google.gr/> (έγινε πρόσβαση : 3 / 5 / 2016)
- 2) <http://www.egriechen.info/2014/08/gynaikeio-endyma-archaia-ellada.html> (έγινε πρόσβαση : 3 / 5 / 2016)
- 3) <http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGL103/57/442,1681/unit=607>
(έγινε πρόσβαση : 5 / 5 / 2016)
- 4) <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL103/57/442,1682/> (έγινε πρόσβαση : 7 / 5 / 2016)
- 5) <http://www.livepedia.gr/index.php/%CE%A7%CE%B9%CF%84%CF%8E%CE%BD%CE%B1%CF%82>
(έγινε πρόσβαση : 5 / 5 / 2016)
- 6) <https://polioxni.wordpress.com/2011/06/15/%CE%BC%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CF%85%CE%BC%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CF%89%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%83/> (έγινε πρόσβαση : 7 / 5 / 2016)
- 7) http://4mati.blogspot.gr/2005/04/blog-post_114794397581432857.html (έγινε πρόσβαση : 8 / 5 / 2016)
- 8) http://www.tnth.edu.gr/aet/thematic_areas/p135.html (έγινε πρόσβαση : 8 / 5 / 2016)
- 9) <http://www.slideshare.net/7gymkava/ss-46238670> (έγινε πρόσβαση : 10 / 5 / 2016)
- 10) http://www.matia.gr/7/78/7806/7806_1_12.html (έγινε πρόσβαση : 13 / 5 / 2016)
- 11) <http://www.tovima.gr/vimagazino/views/article/?aid=648650> (έγινε πρόσβαση : 13 / 5 / 2016)
- 12) <http://style2designer.com/apparel/history/history-clothing/influence-greek-clothing-current-design/>
(έγινε πρόσβαση : 14 / 5 / 2016)
- 13) <http://style2designer.com/apparel/history/history-fashion/what-makes-fashion-so-important/>
(έγινε πρόσβαση : 14 / 5 / 2016)

Εικόνες :

- 1) <https://gr.pinterest.com/pin/219198706833824695/> (έγινε πρόσβαση : 5 / 5 / 2016)
- 2) <http://hubpages.com/style/Greek-Men-Womens-Fashion> (έγινε πρόσβαση : 7 / 5 / 2016)
- 3) <https://gr.pinterest.com/pin/527343437599975625/> (έγινε πρόσβαση : 7 / 5 / 2016)

- 4) <https://gr.pinterest.com/pin/270708627579821947/> (έγινε πρόσβαση : 8 / 5 / 2016)
- 5) <http://www.crystalinks.com/egyptclothing.html> (έγινε πρόσβαση : 8 / 5 / 2016)
- 6) <https://gr.pinterest.com/pin/173107179398625101/> (έγινε πρόσβαση : 10 / 5 / 2016)
- 7) <https://gr.pinterest.com/pin/330592428880716105/> (έγινε πρόσβαση : 13 / 5 / 2016)
- 8) Caroline Tathan and Julian Seaman(Authors), Drawing course, edition 2003 (έγινε πρόσβαση : 13 / 5 / 2016)
- 9) <http://celebriot.com/edith-head-quotes> (έγινε πρόσβαση : 14 / 5 / 2016)
- 10) <http://www.denimjeansobserver.com/mag/> (έγινε πρόσβαση : 14 / 5 / 2016)

Βιβλιογραφία - Πηγές Κεφαλαίου 2 : Η Δημιουργία του Πατρών

Βιβλία :

- 1) Cally Blackman (Author), 100 Years of Fashion May 16, 2012,
- 2) Georgina O'Hara (Author), The Encycloaedia of Fashion from 1840 to the 1980s,1st edition 1986,
- 3) James Laver (Author), Costume & fashion A concise History, James Laver,1969,Thames and Hudson
- 4) Jay Diamond and Ellen Diamond (Authors), Fashion Apparel and Accessories, 1st Edition 1996, Delmar

Ιστοσελίδες :

- 1) https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Frederick_Worth#/media/File:Empress_Eugenie_wearing_Charles_Worth.jpg (έγινε πρόσβαση : 26 / 5 / 2016)
- 2) https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Frederick_Worth (έγινε πρόσβαση : 27 / 5 / 2016)
- 3) https://en.wikipedia.org/wiki/House_of_Worth (έγινε πρόσβαση : 27 / 5 / 2016)
- 4) <http://stateniland.pastperfect-online.com/00039cgi/mweb.exe?request=record;id=00D62846-6E5F-402B-A81E-295462804890;type=101> (έγινε πρόσβαση : 28 / 5 / 2016)
- 5) <https://archive.org/details/AHistoryOfFeminineFashion> (έγινε πρόσβαση : 29 / 5 / 2016)
- 6) https://en.wikipedia.org/wiki/Ebenezer_Butterick (έγινε πρόσβαση : 27 / 5 / 2016)
- 7) https://en.wikipedia.org/wiki/Madeleine_Vionnet (έγινε πρόσβαση : 4 / 6 / 2016)

- 8) <http://www.fashionmodeldirectory.com/designers/madeleine-vionnet/> (έγινε πρόσβαση : 4 / 6 / 2016)
- 9) https://agnautacouture.com/2013/05/12/madeleine-vionnet-master-in-manipulating-fabhttps://www.google.gr/search?q=bias+cut&tbm=isch&imgil=QgWZMzuG8LsRCM%253A%253B-gFdAEe319I2ZM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.scarves.com%25252Fblog%25252F101-bias-cut&source=iu&pf=m&fir=QgWZMzuG8LsRCM%253A%252C-gFdAEe319I2ZM%252C_&usq=5BVKXG9MFBIMW7qZiDatiMh9jxo%3D&biw=1242&bih=566&ved=0a hUKEwjdy86PrO3NAhXIDxoKHbVwDzcQyjcIYQ&ei=b5SEV53YI8ifaLXhvbGD#imgrc=ric/
(έγινε πρόσβαση : 5 / 6 / 2016)
- 10) https://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Poiret (έγινε πρόσβαση : 10 / 6 / 2016)
- 11) <https://www.britannica.com/biography/Paul-Poiret> (έγινε πρόσβαση : 11 / 6 / 2016)
- 12) <http://www.fascinashion.com/en/expo/paul-poiret/165/> (έγινε πρόσβαση : 11 / 6 / 2016)
- 13) <http://www.vogue.it/en/news/encyclo/designers/p/paul-poiret> (έγινε πρόσβαση : 12 / 6 / 2016)
- 14) <http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion/1900-to-1919> (έγινε πρόσβαση : 16 / 6 / 2016)
- 15) <http://www.slideshare.net/estherlarsen/fashion-history> (έγινε πρόσβαση : 16 / 6 / 2016)
- 16) <https://www.pastemagazine.com/articles/2015/04/the-little-black-dress-a-brief-history.html>
(έγινε πρόσβαση : 17 / 6 / 2016)
- 17) <http://thedreamstress.com/2014/02/rate-the-dress-schiaparellis-not-shocking-pink/>
(έγινε πρόσβαση : 18 / 6 / 2016)
- 18) <http://www.eoellas.org/2015/04/07/i-mod-a-tou-20ou-aiona-ana-dekaetias/>
(έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 19) <http://www.dynamikhgynaika.gr/moda/moda-ana-dekaetia-100-xronia-gynaikaia/>
(έγινε πρόσβαση : 17 / 6 / 2016)
- 20) http://www.fashion-era.com/C20th_costume_history/black_silhouettes_1930_1940.htm
(έγινε πρόσβαση : 18 / 6 / 2016)
- 21) <http://www.marieclaire.co.uk/blogs/544203/1940s-fashion-the-decade-captured-in-40-incredible-pictures.html> (έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 22) <http://www.anothermag.com/fashion-beauty/7271/all-you-need-to-know-about-cristobal-balenciaga>
(έγινε πρόσβαση : 23 / 6 / 2016)
- 23) <http://www.gabrielleteare.com/blog/2009/09/01/great-fashion-photography-1950s->
(έγινε πρόσβαση : 24 / 6 / 2016)
- 24) <http://www.mintyferret.com/mods-fashion/7/mod-fashion.html> (έγινε πρόσβαση : 24 / 6 / 2016)

- 25) <http://www.nydailynews.com/life-style/fashion/mary-quant-mini-skirt-conquered-world-article-1.1608236>
(έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 26) <http://vintagefashionguild.org/fashion-timeline/> (έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 27) <http://frapress.gr/2014/11/moda-ke-ta-protipa-tis-ana-dekaeties/> (έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 28) <http://citymomenti.blogspot.gr/2015/04/i-ekseliksi-tis-modas-apo-to-1900-eos-kai-simera.html>
(έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 29) <http://www.eoellas.org/2015/04/07/i-moda-tou-20ou-aiona-ana-dekaeties/>
- 30) <http://www.thehouseoffoxy.com/1950s/a32> (έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 31) <https://helleanic.wordpress.com/mass-production/> (έγινε πρόσβαση : 2 / 7 / 2016)
- 32) http://www.apparelsearch.com/definitions/miscellaneous/mass_production.htm
(έγινε πρόσβαση : 2 / 7 / 2016)
- 33) https://courses.cit.cornell.edu/cuttingedge/production/03_production.htm (έγινε πρόσβαση : 3 / 7 / 2016)

Εικόνες :

- 1) https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Frederick_Worth#/media/File:Empress_Eugenie_wearing_Charles_Worth.jpg (έγινε πρόσβαση : 28 / 5 / 2016)
- 2) <https://fr.wikipedia.org/wiki/Crinoline#/media/File:Crinoline-joke-staged-photo-sequence-ca1860.jpg>
(έγινε πρόσβαση : 28 / 5 / 2016)
- 3) <https://fr.wikipedia.org/wiki/Crinoline#/media/File:Crinoline-joke-staged-photo-sequence-ca1860.jpg>
(έγινε πρόσβαση : 28 / 5 / 2016)
- 4) <https://gr.pinterest.com/pin/306948530829108015/> (έγινε πρόσβαση : 27 / 5 / 2016)
- 5) https://en.wikipedia.org/wiki/Butterick_Publishing_Company#/media/File:TheDelineatorAugust1894.JPG (έγινε πρόσβαση : 27 / 5 / 2016)
- 6) <https://agnautacouture.files.wordpress.com/2013/05/vionnet-wedding1.jpg>
(έγινε πρόσβαση : 5 / 6 / 2016)
- 7) https://en.wikipedia.org/wiki/Madeleine_Vionnet#/media/File:Madeleine_Vionnet_in_her_studio_about_1920.jpg (έγινε πρόσβαση : 5 / 6 / 2016)
- 8) <https://agnautacouture.files.wordpress.com/2013/05/19402-madeleine-vionnet-1937-ella-wells-empire-dress-fashion-photography-hprints-com.jpg> (έγινε πρόσβαση : 5 / 6 / 2016)
- 9) https://en.wikipedia.org/wiki/Madeleine_Vionnet#/media/File:Madeleine_Vionnet_in_her_studio_about_1920.jpg (έγινε πρόσβαση : 5 / 6 / 2016)

- 10) <http://wearinghistoryblog.com/2016/08/dresses-i-saw-at-the-races-august-1913/>
(έγινε πρόσβαση : 11 / 6 / 2016)
- 11) https://www.google.gr/search?q=paul+poiret&espn=2&biw=1366&bih=662&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEWjq-LvTu8HQAhXMiRQKHeRbDQMQ_AUIBigB&dpr=1#imgdii=MWFq9V6XEQoVCM%3A%3BMWFq9V6XEQoVCM%3A%3BIEPbwIsolhvnsM%3A&imgrc=MWFq9V6XEQoVCM%3A
(έγινε πρόσβαση : 11 / 6 / 2016)
- 12) <https://gr.pinterest.com/pin/150307706291653481/> (έγινε πρόσβαση : 11 / 6 / 2016)
- 13) https://en.wikipedia.org/wiki/Ebenezer_Butterick (έγινε πρόσβαση : 27 / 5 / 2016)
- 14) http://cosplay.mccall.com/b4954-products-5301.php?page_id=5756
(έγινε πρόσβαση : 18 / 6 / 2016)
- 15) <http://www.slideshare.net/estherlarsen/fashion-history> (έγινε πρόσβαση : 18 / 6 / 2016)
- 16) <http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion/1900-to-1919> (έγινε πρόσβαση : 18 / 6 / 2016)
- 17) <http://www.imore.it/rivista/?p=33803> (έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 18) <https://gr.pinterest.com/pin/109986415872280958/> (έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 19) <http://thedreamstress.com/2014/02/rate-the-dress-schiaparellis-not-shocking-pink/>
(έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 20) <https://www.pastemagazine.com/articles/2015/04/the-little-black-dress-a-brief-history.html>
(έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 21) <https://gr.pinterest.com/pin/461548661785858925/> (έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 22) http://www.fashion-era.com/C20th_costume_history/black_silhouettes_1930_1940.htm
(έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 23) <https://gr.pinterest.com/pin/244812929719122092/> (έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 24) <https://gr.pinterest.com/pin/567735096750416573/> (έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 25) <https://gr.pinterest.com/pin/483081497507539809/> (έγινε πρόσβαση : 19 / 6 / 2016)
- 26) <http://www.marieclaire.co.uk/blogs/544203/1940s-fashion-the-decade-captured-in-40-incredible-pictures.html> (έγινε πρόσβαση : 24 / 6 / 2016)
- 27) <http://www.marieclaire.co.uk/blogs/544203/1940s-fashion-the-decade-captured-in-40-incredible-pictures.html> (έγινε πρόσβαση : 24 / 6 / 2016)

- 28) <http://www.marieclaire.co.uk/blogs/544203/1940s-fashion-the-decade-captured-in-40-incredible-pictures.html> (έγινε πρόσβαση : 24 / 6 / 2016)
- 29) <http://www.gabrielleteare.com/blog/2009/09/01/great-fashion-photography-1950s-fashion-henry-clarke/> (έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 30) <http://hprints.com/fashion/dressmakers/Christian-Dior/> (έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 31) http://hprints.com/Christian_Dior_Jacques_Fath_Jean_Desses_1949_Evening_dresses_Photo_Meeson-71699.html (έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 32) <http://www.gabrielleteare.com/blog/2009/09/01/great-fashion-photography-1950s->
(έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 33) <https://gr.pinterest.com/luisella7481/balenciaga/> (έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 34) <http://www.anothermag.com/fashion-beauty/7271/all-you-need-to-know-about-cristobal-balenciaga>
(έγινε πρόσβαση : 26 / 6 / 2016)
- 35) <http://www.wdish.com/style/50-years-first-lady-fashion-how-jackie-nancy-michelle-defined-american-style/first-lady-jackie> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 36) <https://www.beonliest.com/magazine/hollywood-idol-style-icon-audrey-hepburn-2/>
(έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 37) <http://www.nydailynews.com/life-style/fashion/mary-quant-mini-skirt-conquered-world-article-1.1608236> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 38) <http://www.mintyferret.com/mods-fashion/7/mod-fashion.html> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 39) . <https://gr.pinterest.com/pin/214202526003105138/> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 40) <https://gr.pinterest.com/pin/407716572488480607/> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 41) <https://gr.pinterest.com/pin/103442122669289471/> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 42) <https://gr.pinterest.com/pin/494973815268631617/> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 43) <https://gr.pinterest.com/pin/478155685411084306/> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 44) <https://gr.pinterest.com/pin/156359418292400237/> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)
- 45) <http://kena.com/madonna-la-femme-fatale-de-la-modas/> (έγινε πρόσβαση : 28 / 6 / 2016)

Βιβλιογραφία - Πηγές Κεφαλαίου 3 : Μαζική Εξατομίκευση στη Βιομηχανία της Ενδυσης

Βιβλία :

- 1) Leslie Davis Burns and Nancy O.Bryant (Authors), The business of fashion (designing, manufacturing and marketing), edition 1997, Fairchild Publications (New York).
- 2) Kornthip Watcharapanyawong,Sompong Sirisoponsilp,Peraphon Sophatsathit (Authors) , A Model of Mass Customization for Engineering Production System Development in Textile and Apparel Industries in Thailand, edition 2011, Systems Engineering Procedia Publocation.

Ιστοσελίδες :

- 1) <http://actionplan.gr/kataskevi-istoselidas/7-vimata-gia-tin-kataskevi-tis-istoselidas>
(έγινε πρόσβαση : 17 / 7 / 2016)
- 2) <https://neocommerce.gr/2012/11/29/mass-customization-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CF%8D%CF%88%CF%84%CE%B5-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B1%CF%81%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC/> (έγινε πρόσβαση : 17 / 7 / 2016)
- 3) <http://www.freewtc.com/products/garment-cad-software-537-210842.htm>
(έγινε πρόσβαση : 23 / 7 / 2016)
- 4) <http://www.cyledge.com/configurator-database> (έγινε πρόσβαση : 23 / 7 / 2016)
- 5) <https://www.designashirt.com/> (έγινε πρόσβαση : 24 / 7 / 2016)
- 6) <http://www.symcad.com/eng/> (έγινε πρόσβαση : 24 / 7 / 2016)
- 7) http://www.brooksbrothers.com/mtm-about/mtm-about.el_GR.pg.html
(έγινε πρόσβαση : 25 / 7 / 2016)
- 8) http://www.nike.com/us/en_us/c/nikeid#USIGNGldC (έγινε πρόσβαση : 26 / 7 / 2016)

Εικόνες :

- 1) <http://www.freewtc.com/products/garment-cad-software-537-210842.htm>
(έγινε πρόσβαση : 25 / 7 / 2016)

Βιβλιογραφία - Πηγές Κεφαλαίου 4 : Οικολογική Μόδα

Βιβλία :

- 1) Timo Rissanen and Holly McQuillan (Authors), Zero Waste Fashion Design

Ιστοσελίδες :

- 1) <http://www.filenades.gr/ViewArticle.aspx?id=2054> (έγινε πρόσβαση : 27 / 8 / 2016)
- 2) http://www.ethnos.gr/epaggelmatikes_eukairies_epikairota/arthro/eleutheri_h_kalliergeia_klostikis_kanna_bis_kai_stin_ellada-63791516/ (έγινε πρόσβαση : 27 / 8 / 2016)
- 3) <http://www.agronews.gr/ekmetaleuseis/modernes-kalliergeies/arthro/95472/klostiki-kannavi/>
(έγινε πρόσβαση : 28 / 8 / 2016)
- 4) https://kannabio.files.wordpress.com/2016/05/tsolakidis_7_may_5.pdf (έγινε πρόσβαση : 28 / 8 / 2016)
- 5) <http://greeningthefuture.weebly.com/omicroniotakappaomicronlambdaomicrongammaiotakappa942-mu972deltaalpha.html> (έγινε πρόσβαση : 9 / 8 / 2016)
- 6) <http://www.news.gr/perivallon/oikologika-proionta/article/132878/to-perivallon-prostazei-moda-oikologikh.html> (έγινε πρόσβαση : 9 / 8 / 2016)
- 7) <http://www.thecover.gr/oikologiki-moda/> (έγινε πρόσβαση : 30 / 8 / 2016)
- 8) https://en.wikipedia.org/wiki/Katharine_Hamnett (έγινε πρόσβαση : 30 / 8 / 2016)
- 9) <http://www.polytropon.com/el/PolyPattern/polypattern-marker.html> (έγινε πρόσβαση : 10 / 8 / 2016)

Εικόνες :

- 1) <http://stylenews.gr/%CF%81%CE%BF%CF%8D%CF%87%CE%B1-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CF%85%CE%BA%CE%BB%CF%8E%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%B1-%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AC/> (έγινε πρόσβαση : 9 / 8 / 2016)
- 2) <http://www.paulatrendsets.com/2011/06/1285/> (έγινε πρόσβαση : 30 / 8 / 2016)
- 3) <http://kangaroocraft.gr/BF-13-%CE%9C%CE%95%CE%A4%CE%91%CE%9E%CE%A9%CE%A4%CE%95%CE%A3-%CE%99%CE%9D%CE%95%CE%A3-%CE%9C%CE%A0%CE%91%CE%9C%CE%A0%CE%9F%CE%A5-13>
(έγινε πρόσβαση : 28 / 8 / 2016)

- 4) <http://www.filenades.gr/ViewArticle.aspx?Id=2054> (έγινε πρόσβαση : 28 / 8 / 2016)

Βιβλιογραφία - Πηγές Κεφαλαίου 5 : Πειραματικό-Ερευνητικό Μέρος

Βιβλία :

- 1) Esther Kaplan Pivnick (Author), Fundamentals of Patternmaking for Women's Apparel, Revised 1958,
- 2) Sarah Velben (Author), The Complete Photo Guide to Perfect Fitting, January 1, 2012,
- 3) Winifred Aldrich (Author), Metric Pattern Cutting for Women's Wear , 6th Edition 2015
- 4) Hisako Sato (Author), Drape Drape, May 16, 2012
- 5) Helen Joseph Armstrong (Author), Patternmaking for Fashion Design 5th Edition, Oct 10,2009